

2015-11-24

Tid 2015-11-24, kl 18:00

18:00 – 18:30 Gruppmöten för nämnden
18:30 – 19:00 Fika och frågestund för allmänheten
19:00 – Nämnd

Plats Lokal 2:3, kommunalhuset, Tumba

Ärenden

Justering

- 1 Månadsrapport oktober
(UF/2015:11)
- 2 Resursfördelning och bidragsbelopp 2016 inom förskola, grundskola och gymnasiesärskola (UF/2015:88)
- 3 Uppföljning av internkontrollplan 2015
(UF/2015:10)
- 4 Google Apps for Education
(UF/2015:86)
- 5 Utredning om AVC
(UF/2015:201)
- 6 Särskild undervisningsgrupp med behandling
(UF/2015:203)
- 7 Presentation av verksamhetsområde grundskola (muntligt)
- 8 Förvaltningschefen informerar (muntligt)

2015-11-24

9 Redovisning av delegationsbeslut
(UF/2015:16)

10 Anmälningssärenden
(UF/2015:15)

2015-11-24

1**Månadsrapport oktober (UF/2015:11)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden godkänner månadsrapport per oktober och prognos 3,8 mkr för året.

Sammanfattning

I samband med oktober månadsrapport prognostiseras ett överskott om 3,8 mkr. Avvikelsen mot föregående månadsprognos på -1,6 mkr, beror till stor del på att gemensamma funktioner tillsammans utförarna i egen regi har förbättrat sina prognoser. Volymförändringar ligger i paritet med föregående månad. Huvudmannen har erhållit statsbidrag för lågstadiesatsning på drygt 23,0 mkr och avser läsåret 2015/2016.

Största orsaken till underskott hos utförarna i egen regi är grundskolor och gymnasieskolor som inte har en ekonomi i balans. Rektorer arbetar med åtgärder för att minska underskott. Majoriteten av enheterna har en ekonomi i balans. Sammanlagt beräknas underskott i storleksordningen -7,7 mkr inom utförardelen i egen regi.

Inom beställardelen förväntas överskott i storleksordningen 9,1 mkr bland annat till följd av färre barn och elever än beräknat och förväntat enligt befolkningsprognosen.

För de gemensamma funktionerna med bland annat ekonomi-, kvalitet- och specialisstöd prognostiseras ett överskott om 2,4 mkr.

2015-11-16

Dnr 2015:11

Referens

Susanne Ståhlberg

Mottagare

Utbildningsnämnden

1. Månadsrapport oktober

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner månadsrapport per oktober och prognos 3,8 mkr för året.

Sammanfattning

I samband med oktober månadsrapport prognostiseras ett överskott om 3,8 mkr. Avvikelsen mot föregående månadsprognos på -1,6 mkr, beror till stor del på att gemensamma funktioner tillsammans utförarna i egen regi har förbättrat sina prognoser. Volymförändringar ligger i paritet med föregående månad. Huvudmannen har erhållit statsbidrag för lågstadiesatsning på drygt 23,0 mkr och avser läsåret 2015/2016.

Största orsaken till underskott hos utförarna i egen regi är grundskolor och gymnasieskolor som inte har en ekonomi i balans. Rektorer arbetar med åtgärder för att minska underskott. Majoriteten av enheterna har en ekonomi i balans. Sammanlagt beräknas underskott i storleksordningen -7,7 mkr inom utfördelen i egen regi.

Inom beställardelen förväntas överskott i storleksordningen 9,1 mkr bland annat till följd av färre barn och elever än beräknat och förväntat enligt befolkningsprognosen.

För de gemensamma funktionerna med bland annat ekonomi-, kvalitet- och specialisstöd prognostiseras ett överskott om 2,4 mkr.

1. Ekonomi 3,8 mkr (sept -1,6 mkr, aug; -17,5 mkr)

Utbildningsnämndens budget uppgår totalt till 2 232,1 mkr. Förvaltningen beräknar att överskott på 3,8 mkr kan redovisas vid

- Inom beställardelen förväntas överskott i storleksordningen 9,1 mkr bland annat till följd av färre barn och elever än planerat och förväntat enligt befolkningsprognosen.
- Sammanlagt beräknas underskott i storleksordningen 7,7 mkr inom utfördelen i egen regi. Största orsaken till underskott är grundsko-

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

lor och gymnasieskolor som inte har en ekonomi i balans. Enheterna arbetar med åtgärder för att minska underskott. Majoriteten av enheterna har en ekonomi i balans.

- För de gemensamma funktionerna med bland annat ekonomi-, kvalitet- och specialisstüt prognostiseras ett samlat överskott om 2,4 mkr.

Tabell 1: Nämndbudget, resultat och prognos anges i tkr

	Utfall period jan- okt	Budget period jan-okt	Resultat jan-okt	Budget 2015	Prognos 2015, okt	Prognos 2015, sept	Prognos per P2
Utbildningsnämnd	383	417	34	500	0	0	0
Gem funktioner *	58 334	90 418	32 084	108 501	2 400	-1 000	-2 500
Förskola	506 909	515 534	8 625	618 641	8 174	6 800	-2 800
Fritidshem	50 796	53 158	2 362	63 789	-1 500	-1 200	-1 200
Förskoleklass	33 325	41 118	7 793	49 341	1 000	1 000	1 100
Grundskola	796 854	792 233	-4 621	950 679	7 366	6 100	2 400
Grundsärskola	53 902	58 071	4 169	69 685	-4 200	-4 000	-4 000
Gymnasieskola	277 145	281 913	4 768	338 296	-5 400	-5 300	-6 500
Gymnasiesärskola	29 560	27 258	-2 302	32 710	-4 000	-4 000	-4 000
TOTALT	1 807 208	1 860 120	52 912	2 232 142	3 840	-1 600	-17 500

*Gemensamma funktioner avser, IT, administration etc. Skolskjutsar och modersmål redovisas under verksamheterna (minus=högre kostnader)

Kommentar till periodens resultat

Det ackumulerade resultatet till och med oktober uppgår till 52,9 mkr. Förvaltningen bedömer inte periodens resultat vara rättvisande. I periodens resultat finns resurser för funktionskostnader, uppskattad kostnad t o m oktober 34 mkr. Även för beställarbudgeten redovisas överskott i perioden, cirka 5 mkr. Överskott redovisas för hyror och lokalkostnader, cirka 9 mkr till följd av lägre kapitaltjänstkostnader och hyror som inte fakturerats.

2. Beställarbudget, 9,1 mkr (sept; 10,9 mkr, aug: 1,3 mkr)

Förvaltningen beräknar ett större överskott inom beställarbudgeten på sammanlagt cirka 9,1 mkr. De stora överskotten beräknas inom förskolan med cirka 125 färre barn än planerat enligt befolkningsprognosen samt cirka 140 färre grundskoleelever. Volymerna följs upp varje månad.

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

Tabell 2: Volym per verksamhet, Botkyrkas barn och elever

Volymer	Budget	Prognos	Avvikelse
Förskola	5 670	5 545	-125
Fritidshem	4 269	4 340	71
Förskoleklass	1 281	1 240	-41
Grundskola år 1-9	10 252	10 115	-137
Grundsärskola	169	186	17
Nyanlända år 1-3	491	491	0
Modersmålsundervisning	4 789	4 797	8
Modersmålssträning	1 082	978	-104
Gymnasieskola	3 408	3 388	-20
Gymnasiesärskola	92	79	-13

Tabell 3: Beställarbudget volym- och prisrelaterat, resultat och prognos

Beställarbudgeten Tkr	Utfall jan-okt	Budget jan-okt	Resultat Jan-okt	Budget 2015	Prognos 2015
Barnomsorg 1-5	424 594	429 448	4 854	515 337	8 300
Fritidshem	51 262	53 158	1 896	63 789	-1 500
Förskoleklass	40 166	41 118	952	49 341	1 000
Grundskola 1-9	590 804	595 433	4 629	714 519	6 500
Grundsärskola	49 359	47 692	-1 667	57 230	-4 200
Nyanlända år 1-3	11 024	13 831	2 807	16 597	0
Modersmålsundervisning	34 419	34 261	-158	41 113	-600
Modersmålssträning	7 257	7 712	455	9 254	200
Gymnasieskola externa	85 632	80 792	-4 840	96 950	-2 000
Gymnasiesär externa	4 658	5 956	1 298	7 147	0
TOTALT resursfördelat	1 299 174	1 309 401	10 227	1 571 277	7 700
Gymnasieskola egen regi *	159 149	157 163	-1 986	188 596	00
Gymnasiesär egen regi*	17 806	17 928	122	21 513	00
Övrigt			0		1 400
TOTALT Beställare	1 476 130	1 484 492	8 362	1 781 386	9 100

Förbättrade rutiner har gett resultat

Förvaltningen arbetar med förbättrade rutiner för ett mer rättvisande månadsresultat på kostnads- och intäktssidan. Åtgärder har bland annat vidtagits under hösten för fakturering annan kommun för inpendlare och momsåtersökning. Det är av vikt att förvaltningen har säkerställt rutiner så att fakturering till annan kommun sker. Under oktober månad har fakturering för inpendlare vårtermin och hösttermin påverkat resultatet positivt.

Förvaltningen bedömer risk för underskott till följd av saknade intäkter från andra kommuner, framförallt inom förskolan samt fritidshem då avtal mellan hem-

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

kommun och Botkyrka inte är klart vid placering i egen regi. Underskott på 2 mkr beräknas. Hemkommunens regler för placering gäller.

I periodens resultat återfinns uppbokning för återsökt moms till och med augusti månad, cirka 14 mkr. Momsen har återsökt hos skatteverket men har inte bokförts.

Kommentarer till respektive verksamhetsområde

Förskola, 8,3 mkr (sept 7,5 mkr, aug: -0,2 mkr)

Inskrivna barn i förskola och familjedaghem beräknas understiga planerat med cirka 125 barn. Ett överskott på 8,3 mkr beräknas.

I förskolan i egen regi går även barn från annan kommun. Det är av vikt att förvaltningen har säkerställda rutiner så att fakturering till annan kommun sker. För närvarande görs en bedömning att 2 mkr inte kan faktureras hemkommunerna. Förvaltningen måste också säkerställa rutiner vid nyplacering i egen regi av inflyttande familjer som ännu inte är folkbokförda i kommunen. Om inflyttning inte sker kan det vara svårt att fakturera annan kommun utan avtal. Likaså måste rutiner säkerställas för fakturering av annan kommun när familjer flyttar från kommunen och går kvar i egen regi.

Grundskola/Fritidshem, -1,5 mkr (sept: -1,2 mkr, aug: -1,2 mkr)

Eleverna i fritids prognosticeras bli minst 70 fler än budgeterad volym. Redan under våren var volymerna nästan i nivå med årsbudget och det har tillkommit 350 fler barn i augusti. Detta till följd av att alla nya 6-åringar tillkommer till höstterminen men 10 åringar får gå kvar höstterminen ut.

Grundskola/Grundsärskola, -4,2 mkr (sept -4,0 mkr, aug: -4,0 mkr)

Elevantalet i grundsärskolan ökat. Ett underskott på 4,2 mkr till följd av volymökning förväntas. Elevantalet för oktober 2015 uppgår till 191. För motsvarande period 2014 var antalet elever 159. Kostnaden för grundsärskolan är också beroende av elevernas behovsnivå där trenden för de senaste åren går mot högre behovsnivåer med medföljande kostnader.

Inom grundsärskolan prognostiseras 17 fler elever på helåret och beräknas till 186. Av de 186 är 178 nivåsattna elever i egna skolor och friskolor. Elever placerade i andra kommuners skolor har egna avtalspriser, vilka uteslutande är dyrare kostnad för utbildning.

Grundskola förskoleklass, 1,0 mkr, (sept 1,0 mkr, aug: 1,1 mkr)

Förskoleklassen beräknas volymmässigt något lägre än budget. Det har inkommit färre elever än väntat under höstterminen. Samtidigt förväntades större ökning hos externa huvudmän än vad utfallet visar.

Grundskola åk 1-9, 6,5 mkr (sept 7,7 mkr, aug: 7,7 mkr)

Eleverna i grundskolan beräknas bli cirka 140 färre jämfört med budget.

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

Det är en fortsatt ökning av andelen elever som väljer friskolor, en ökning med drygt en procentenhet eller ca 80 elever jämfört med budget. Med nu rådande lokalkostnader i kombination med ersättningsmodell innebär en friskoleplacering en högre kostnad än en placering i kommunens skolor till följd av lokaltillägg och administrativa påslag. Merkostnaden uppstår då kommunala skolor har oförändrade lokalkostnader samtidigt som ersättning till lokaltillägg betalas för att allt fler elever istället väljer att gå till friskolor. Förskjutningen till friskolor och andra kommuners skolor innebär en kostnadsökning om mer än 1,5 mkr.

Grundskola/ Nyanlända, 0 mkr (sept 0 mkr, aug: 0 mkr)

De nyanlända har under våren varit färre än budgeterat. För hösten beräknas ökat antal nyanlända elever. Ingen avvikelse beräknas.

Grundskola/ Modersmålsundervisning, -0,6 tkr (sept: 0 kr, aug: 0 mkr)

En ökning av modersmålsundervisning beräknas under höstterminen jämfört med under vårterminen.

Förskola/ Modersmålsträning, 0,2 mkr (sept 0,5 mkr, aug: 0,5 mkr)

Antalet barn med modersmålsträning är något lägre i höst jämfört med i våras. Ett mindre överskott på 0,2 mkr beräknas.

Gymnasieskola, -2,0 mkr (sept -2,0 mkr, aug: 3,0 mkr)

Underskottet beror till stor del på minskade intäkter till följd av färre inpendlande elever (21 st.) och att elevantalet på de dyrare estetiska programmen är färre än budgeterat.

Gymnasiesärskola, 0 mkr (sept 0 mkr, aug: 0 mkr)

Externa placeringar har ett utfall bättre än budget tom september. Antalet elever är enligt budget och årsprognosen är därför lika med budget. Kostnader för skolskjuts överskrider istället budget men justering sker i slutet av året enligt avtal och beräknas därmed gå enligt budget.

Övriga kostnader inom beställarbudgeten, 1,4 mkr (sept: 1,4 mkr)

Under våren har några externa placerade elever återvänt. Detta har påverkat den ekonomiska prognosen positivt med ca 1,0 mkr.

Det finns medel under beställarbudget som ej har fördelats då det föreligger osäkerhet kring hur många barn/elever som har en LSS beslut, 0,7 mkr och övrigt buffert 0,9 mkr. Totalt 1,6 mkr.

Överenskommelsen om ersättning till spetsutbildning mellan Tumba gymnasium och Avux belastar prognosen negativt och uppgår till -1,2 mkr.

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

3. Utförarbudget, underskott -7,7 mkr (sept -11,5 mkr, aug -16,3 mkr)

Avgörande för nämndens ekonomi är att enheter i egen regi har en ekonomi i balans. Redan under våren prognostiserade flera grundskolorna och gymnasieskolorna risk för underskott vid årets slut. Sammanlagt beräknar rektorer, förskolechefer och verksamhetschefer ett samlat underskott i storleksordningen 7,7 mnkr. För att upprätta en ekonomi i balans har åtgärds paket för samtliga skolor med prognostiserad underskott begärts in. Åtgärder med konsekvensbeskrivning har presenterats till utbildningsnämnden i september.

Förskola, -0,3 mkr (sept -1,2 mkr, aug: -2,1 mkr, juni: ekonomi i balans)

För verksamhetsområdet förskola i egen regi beräknas underskott på 0,3 mkr.

Förskoleenheterna prognostiserar ett sammanlagt underskott på -0,9 mkr. Majoriteten av förskolorna prognostiserar nollresultat eller överskott vid årets slut. Sammanlagt 13 förskolor beräknar underskott på sammanlagt 5,2 mkr. Flertal av dessa förskolor prognostiserar underskott till följd av färre barn än förväntat samt färre barn under sommarmånaderna och inledningen på hösten, en volymminskning på cirka 60 barn på årsbasis. Förskolor med prognostiserat underskott arbetar med åtgärder för att komma i ekonomisk balans.

Centralt inom verksamhetsområdet beräknas överskott på 1,5 mkr bland annat till följd av vakanta förskolechefstjänster. 1,0 mkr från förskoleområdet ska överföras till grundskolan, Lilla rummet, för barn i behov av särskilt stöd.

Tabell: Förskolor

Förskolor	Resultat jan-okt 2015	Budget 2015	Prognos 2015*
Örnen	283	0	0
Svalan	530	0	0
Måsen	74	0	110
Staren	388	0	40
Ugglan	455	0	271
Humlan	922	0	550
Lysmasken	-622	0	-714
Myran	746	0	0
Gullvivan	-98	0	0
Prästkragen	-468	0	-462
Örtagården	76	0	-58
Aspen	2	0	-60
Granen	386	0	162
Anemonen	969	0	230
Blåsippan	617	0	100

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

Förskolor	Resultat jan-okt 2015	Budget 2015	Prognos 2015*
Vallmon	-303	0	-574
Violen	645	0	552
Sörgården	89	0	0
Bäverhyddan	-742	0	-708
Bikupan	-156	0	-246
Fröhuset	160	0	0
Myrstacken	-562	0	-483
Solrosen	90	0	124
Karlavagnen	317	0	100
Nyängsgården	339	0	185
Grindstugan	168	0	34
Rodret	430	0	35
Römossen	-1	0	0
Solliden	-289	0	0
Nova	-657	0	-402
Luna	-155	0	-77
Diamanten	-405	0	-470
Ametisten	-103	0	-67
Opalen	151	0	80
Björkbacken	-156	0	-119
Natt och dag	667	0	732
Nackdala	-506	0	-320
Vreta	-462	0	-365
Ängsgården	-305	0	-203
Kärrspiran	-105	0	-154
Björkstugan	1 107	0	898
Trollet	-365	0	-86
Älvan	-29	0	162
Tunnlandsgården	444	0	231
Kungstäppan	306	0	142
Skäcklinge gård	-104	0	0
Hjorten	-130	0	-49
Lövholmen	-66	0	-92
Duvan	17	0	0
S:a förskolor	3 589	0	-870
Verksamhetschef, centrala medel			1 544
Överföring medel Lilla Rummet			-1 000
S:a förskoleområdet			-326

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

Grundskola, -1,1 mkr (sept -4,2 mkr, aug, -7,9 mnkr, juni: -5,3 mkr)

För verksamhetsområdet grundskola i egen regi beräknas underskott på 1,1 mkr. Prognosen är preliminär då anställningar som finansieras av statsbidrag för lågstadiesatsningen inte är analyserad.

Till och med oktober månad har de kommunala skolorna ett samlat underskott på 8,7 mkr. Enheterna har vidtagit åtgärder för att minska underskottet på årsbasis.

Samtliga skolor har beräknat en prognos, som sammanlagt uppgår till ett totalt underskott på 10,1 mkr vid årets slut. Nio skolor prognostiserar större underskott. 14 skolor prognostiserar nollresultat eller mindre underskott. I tabellen nedan redovisas det ackumulerade utfallet till och med oktober samt helårsprognos för samtliga enheter.

Förvaltningen behöver stötta rektor i prognosarbetet och analys av sin ekonomi. Förvaltningen gör bedömningen att flertalet av skolorna med negativ prognos kan redovisa större underskott vid årets slut än beräknad prognos. Flertalet skolor med överskott till och med oktober prognostiserar nollresultat, vilket försvårar den samlade ekonomiska bilden för grundskoleverksamheten.

Botkyrka kommun har fått beviljat ansökan om statsbidrag för lågstadiesatsning, 23 mkr för läsåret 2015/2016. Flertalet av skolorna anger att anställningar gjorts för höstterminen. Fördelade statsbidrag kommer att förbättra det ekonomiska resultatet för skolorna. För höstterminen 2015 görs en preliminär bedömning att cirka 8 mkr lyfts in i prognosen. 1 mkr från förskoleområdet ska överföras till Lilla rummet på Tallidsskolan för barn i behov av särskilt stöd.

Tabell: Grundskolor

Grundskolor	Resultat jan-okt 2015	Budget 2015	Prognos 2015*
Grindtorpsskolan	76	0	-128
Kvarnhagsskolan	589	0	0
Fittjaskolan	-1 063	0	-1 520
Tallidsskolan	-3 720	0	-1 687
Borgskolan	1 959	0	0
Brunnaskolan	-2 688	0	-1 719
Hammerstaskolan	577	0	0
Karsbyskolan	-830	0	-433
Pakrhemsskolan	209	0	0
Tullingebergsskolan	201	0	0

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

Grundskolor	Resultat jan-okt 2015	Budget 2015	Prognos 2015*
Trädgårdsskolan	504	0	4
Banslättsskolan	-88	0	-96
Falkbergsskolan	475	0	0
Eklidsskolan	-60	0	-4
Riksstens skola	-1 278	0	-767
Björkhagaskolan	-2 966	0	-2 140
Tunaskolan	-644	0	0
Kassmyraskolan	1 427	0	1
Skogsbacksskolan	-1 216	0	-1 761
Storvretsskolan	-978	0	-723
Malmsjöskolan	132	0	-159
Broängsskolan	-639	0	-2
Mottagningsenheten	1 343	0	1 000
S: a kommunala skolor	-8 678	0	-10 134
Verksamhetschef, centrala medel			0
Statsbidrag lågstadiesatsning ht 15			8 000
Överföring medel Lilla Rummet			1 000
S:a grundskoleområdet			-1 134

Fittjaskolan: -1,5 mkr

Främsta anledningen till underskottet är att skolan har för få elever gentemot personaltäteten. Skolan har kapacitet för fler elever i förberedelseklass. Under hösten kommer två tjänster att minskas och klasser slås ihop för att inför 2016 få ekonomi i balans.

Tallidsskolan: -1,7 mkr

Underskottet beror till stor del av att verksamheten på Lilla Rummet, som är en kommunövergripande förskolegrupp inom skolan, är för lågt finansierad. Dessutom har Tallidsskolan, inom ramen för Lilla Rummet, tagit emot sex förskoleklass elever där endast grundpeng gått ut till enheten och ingen ersättning motsvarande andra elever i kommunövergripande grupper.

Brunnaskolan: -1,7 mkr

Skolan har under de senaste åren haft lågt elevantal vilket gör att de har haft svårt att finansiera de lärare som måste finnas på en 6-9 skola. Skolans rektor har gjort ett antal åtgärder vilket har gjort att underskottet succesivt har minskat. Dock kommer detta inte att räcka för nollresultat.

Karsby: -0,4 mkr

Underskottet beror främst på högre personalkostnader för personal för elever med särskilda behov. För närvarande går inte att ta bort tjänster på skolan då även socialtjänsten är inkopplad.

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

Rikstens skola: -0,8 mkr

Skolan prognostiserar underskott med anledning av uppstartskostnader för stora inköp. Elevintäkter och personalkostnader för till exempel ledningsorganisation och servicetjänster inte är i balans vid uppstart.

Björkhaga skola: -2,1 mkr

Höga personalkostnader under främst vårterminen har gjort att skolan har ett stort underskott. Åtgärder som ska göras under hösten är köpstopp, personaleffektivisering och övergång till Ipads istället för datorer.

Skogsbacksskolan: -1,8 mkr

Största underskottet ligger på fritidshemmen. Det är främst personalkostnader. Dessutom finns det utökade kostnader i och med flytt till nya lokaler. Åtgärderna att få ekonomi i balans har vidtagits.

Storvretsskolan: -0,7 mkr

Höga personalkostnader/hög personaltäthet gentemot antalet elever på skolan. En del elever flyttar från skolan och rektor arbetar intensivt med att få elever att stanna. Bedömning är att skolan inför nästa läsår kommer att locka till sig fler elever och genom detta få en ekonomi i balans.

Mottagningsenheten, 1,0 mkr

Förvaltningen gör bedömning att ett större överskott i storleksordningen 1,0 mkr vid årets slut kommer att redovisas.

Gymnasiet (inkl. särgymnasiet), -6,2 mkr (sept -6,1 mkr, aug; -6,3 mkr, juni: -6,3 mkr)

För verksamhetsområdet gymnasieskola i egen regi beräknas underskott på 6,2 mkr.

Nettoutfallet för gymnasiet egen regi inklusive verksamhetschef och särgymnasium till och med oktober månad är ett underskott på 3,1 mkr. Vid årets slut beräknas samlat underskott på 6,2 mkr. Gemensamt för alla gymnasieskolor är att del av underskottet avser ökade elkostnader.

Tabell: Gymnasieskolor

Gymnasieskolor	Resultat jan-okt 2015	Budget 2015	Prognos 2015*
Tullinge Gymnasium	1 039	0	-200
Tumba Gymnasium	392	0	-2 300
St. Botvids Gymnasium	-4 534	0	-4 000
S:a gymnasieskolor	-3 103	0	-6 500
Verksamhetschef, centrala medel			300
S:a gymnasieområdet			-6 200

2015-11-16

Dnr UF/2015:11

Verksamhetschef lämnar ett överskott på 0,3 mkr då kostnader för inköp av datorer blev lägre än budgeterat.

Tumba gymnasium lämnar en prognos på -2,3 mkr. Elevvolymen är högre än planerat, vilket påverkar kostnader som personal, inköp av datorer och andra läromedel. Skolan har också fått 1 mkr i ökade kostnader för utbildning som bedrivs på Xenter till följd av ändrade beräkningsgrunder från Xenter.

Tullinge gymnasium lämnar en prognos på -0,2 mkr. Underskottet består av högre kostnader för el. Skolan har en ökad volym jämfört med budget motsvarande cirka 0,4 mkr. En osäkerhet finns när det gäller försäkringsersättning för skadegörelse på cirka 0,7 mkr.

S:t Botvids gymnasium lämnar en nollprognos för gymnasiedelen och ett underskott på 4,0 mkr för gymnasiesär. Det är främst personalkostnader som överskrider budget.

4. Gemensamma funktioner, 2,4 mkr (sept -1,0 mkr, aug; -2,5 mkr)

De gemensamma funktionerna ekonomi-, kvalitet- och specialisstüt prognostiserar ett samlat överskott på 2,4 mkr.

Till följd av volymökning för IT funktionskostnader beräknas underskott på 6,9 mkr. Utöver volymökning har prissättningen för IT inte varit tydlig vilket har inneburit att IT kostnaderna har underbudgeterats. Detta kommer också att påverka budget 2016.

För ej finansierade aktiviteter inom kompetensfond beräknas underskott på 0,8 mkr.

Överskott på cirka 7,3 mkr beräknas till följd av vakanta tjänster med anledning av senarelagd rekrytering samt ej nyttjade medel för konsultkostnader och övriga kostnader.

Inom lokalområdet beräknas överskott. För driftsmedia (el, värme, vatten) för grundskolorna uppvisar överskott på 1,7 mkr, för förskolorna underskott 0,4 mkr. Alla hyror har inte fakturerats än. Fakturering sker i samband med att lokalerna är inflyttningsklara. Överskott på 1,5 mkr beräknas.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef

Dejan Smiljanic
Ekonomichef

Expedieras till
Kommunstyrelsen

2015-11-24

2**Resursfördelning och bidragsbelopp 2016 inom förskola, grundskola och gymnasiesärskola (UF/2015:88)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden fastställer resursfördelning och bidragsbelopp för 2016 inom förskola, grundskola, grundsärskola och fritidshemsverksamhet i enlighet med förvaltningens förslag.

Utbildningsnämnden fastställer ny resursfördelning och bidragsbelopp för 2016 inom gymnasiesärskola i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning

Förvaltningen har lämnat förslag till internbudget 2016 till utbildningsnämnden. I ett led för ökad tydlighet lämnas förslag om resursfördelning och bidragsbelopp för 2016 som ett separat ärende. Resursfördelningsmodellen för förskoleverksamheter och grundskoleverksamheter inklusive grundsärskola är en barn- och elevbaserad modell som grundas på antalet registrerade barn och elever för varje verksamhet och utbetalas månadsvis till utförare eller kommun. Resursfördelningen i Botkyrka kommun är anpassad efter skollagens förtydligande Offentliga bidrag på lika villkor. Bidragsbeloppen gäller för elever som är folkbokförda i Botkyrka kommun och tillämpas för såväl kommunal som enskild/fristående verksamhet. Bidragen beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten. I bidragsbeloppen till friskolor ingår momskompensation med 6 procent samt ett administrativt tillägg på 3 procent av grundbeloppet.

Enligt skollagens förtydligande Offentliga bidrag på lika villkor ska utbildningsnämndens beslut delges samtliga fristående friskolor och grundskolor. Fristående huvudmän har rätt att överklaga nämndens beslut.

2015-11-24

Referens
Susanne StåhlbergMottagare
Utbildningsnämnden

Resursfördelning och bidragsbelopp 2016 inom förskola, grundskola och gymnasiesärskola (UF/2015:88)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden fastställer resursfördelning och bidragsbelopp för 2016 inom förskola, grundskola, grundsärskola och fritidshemsverksamhet i enlighet med förvaltningens förslag.

Utbildningsnämnden fastställer ny resursfördelning och bidragsbelopp för 2016 inom gymnasiesärskola i enlighet med förvaltningens förslag.

Sammanfattning

Förvaltningen har lämnat förslag till internbudget 2016 till utbildningsnämnden. I ett led för ökad tydlighet lämnas förslag om resursfördelning och bidragsbelopp för 2016 som ett separat ärende.

Resursfördelningsmodellen för förskoleverksamheter och grundskoleverksamheter inklusive grundsärskola är en barn- och elevbaserad modell som grundas på antalet registrerade barn och elever för varje verksamhet och utbetalas månadsvis till utförare eller kommun. Resursfördelningen i Botkyrka kommun är anpassad efter skollagens förtydligande Offentliga bidrag på lika villkor. Bidragsbeloppen gäller för elever som är folkbokförda i Botkyrka kommun och tillämpas för såväl kommunal som enskild/fristående verksamhet. Bidragen beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten. I bidragsbeloppen till friskolor ingår moms-kompensation med 6 procent samt ett administrativt tillägg på 3 procent av grundbeloppet.

Enligt skollagens förtydligande Offentliga bidrag på lika villkor ska utbildningsnämndens beslut delges samtliga fristående förskolor och grundskolor. Fristående huvudmän har rätt att överklaga nämndens beslut.

Ärendet

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · Besök Munkhättevägen 45 · Kontaktcenter

Direkt 08-530 62187 · Sms · E-post susanne.stahlberg@botkyrka.se

Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Fax · Webb www.botkyrka.se

2015-11-24

Budget

Den 2 november 2015 beslutade kommunstyrelsen om förslag till ettårsplan 2016, till kommunfullmäktige som beslutar i frågan den 26 november 2015.

Enligt förslag till budget uppgår utbildningsnämndens budget för 2016 till 2 283,4 mkr (2015: 2 223,5 mkr) och motsvarar en ökning med 59,9 mkr jämfört med 2015.

Budget 2015	2 223,5 mkr
Volymförändringar	19,4 mkr
Pris och löner	47,6 mkr
Effekt av gymnasiereform	- 4,2 mkr
Lokalsamordnare 0,5 tjänst	0,4 mkr
<u>Omfördelning av ramar</u>	
IT kostnader	- 3,6 mkr
Omorganisation kommunstyrelsen	0,8 mkr
Servicetjänster	- 0,2 mkr
Lokalkostnad för fritidsklubbar	- 0,35 mkr
Budget 2016	2 283,4 mkr

Enligt kommunstyrelsens förslag till utbildningsnämndens budget för 2016 har effektiviseringskravet tagits bort. Volymförändringar har justerats ned för att överensstämja med kommunens befolkningsprognos. Justering för löneuppräknings uppgår till 2,5 % medan prisuppräknings uppgår till 0,4 %. Omfördelning av ramar har också gjorts mellan kommunledningsförvaltningen, kultur och fritidsförvaltningen samt utbildningsförvaltningen. I tabellen nedan presenteras förslag till budget 2016 fördelat per verksamhet inom utbildningsförvaltningen.

	2015	2016	Förändring
Nämnd	500	600	100
Gemensamma funktioner	99 859	102 602	2 743
Förskola	618 641	634 103	15 462
Förskoleklass	49 341	50 614	1 273
Grundskola	951 779	982 319	30 540
Grundsärskola	68 585	69 909	1 324
Fritidshem	63 789	67 065	3 276
Gymnasieskola	338 296	342 828	4 532
Gymnasiesärskola	32 710	33 311	601
Summa	2 223 500	2 283 350	59 850

Budgeten utgör också grunden till resursfördelning och bidragsbelopp som presenteras tjänsteskrivelsen.

2015-11-24

Barn- och eleversättningar har skrivits upp enligt nedan (egen regi). Till fristående skolor och andra kommunala utförare varierar uppskrivna beloppet till följd av lokalschablon och administrativ ersättning.

1. Förskola 1,1 %
2. Förskoleklass 2,5 %
3. Fritidshem 1,7 %
4. Grundskola 3,0 %

Konsekvenser av en långvarig och otydlig IT -process om aktuella priser har medfört att förvaltningen har underbudgeterat IT- kostnader för 2015 vilket också återspeglas i budget 2016. IT- kostnader motsvarande 6 mkr är inte budgeterade och kommer att hanteras under 2016.

Förvaltningen kommer att utreda möjligheterna att förändra resursfördelningsmodellen så att den tar hänsyn till förskolornas öppettider för att möjliggöra tidig öppning samt sen stängning.

Resursfördelning på lika villkor för samtliga skolformer

Utbildningsförvaltningen har en enhetlig resursfördelningsmodell som bygger på lika villkor oavsett huvudman för samtliga verksamheter inom grundskole- och förskoleverksamheterna. Resursfördelningsmodellen är barn- och elevbaserad och grundas på antalet registrerade barn och elever för varje verksamhet och utbetalas månadsvis till utförare eller kommun.

Kommunens resursfördelning ger samtliga huvudmän samma ekonomiska villkor för verksamheterna förskola, grundskola, förskoleklass, inskriven fritidshemsverksamhet, grundsärskola inklusive fritidshem, modersmålsundervisning samt mottagnade av nyanlända. Till fristående enheter tillkommer ersättning för administrativa kostnader med 3 % av grundbidraget och lokalkostnader samt momstillägg på 6 % på utbetald ersättning.

Basschablon och behovsschablon

Pengarna fördelas efter antal barn/elever i en **bastilldelning** för skolformerna förskola, fritidshem, förskoleklass och grundskola. Bastilldelningen fördelas som en basschablon och är densamma oavsett huvudman.

Därutöver får skolformerna förskola, förskoleklass och grundskola också en **behovsstyrd tilldelning** som beräknas utifrån skolverkets kriterier för SALSA (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambands Analyser). Behovstilldelningen fördelas som en behovsschablon. Den behovsstyrda tilldelningen bygger på 90 % föräldrarnas utbild-

2015-11-24

ningsnivå, 5 % andel elever födda utomlands, 3 % andel elever födda i Sverige men med båda föräldrarna födda utomlands, 2 % andel pojkar

I resursfördelningen fördelas 10 procent av förskolans resurser i behovstilldelning. För grundskolan fördelas 25 procent av resurserna i behovstilldelning.

Verksamhet	Bas	Behov
Förskola	90%	10 %
F-klass	90%	10 %
Fritids	100%	
Grundskola	75%	25%

Tilläggsbelopp för nyanlända elever

Botkyrka kommun har en mottagningsenhet för alla nyanlända grundskoleelever och gymnasieelever. Här valideras elevernas kunskaper och för grundskoleelever sammanställs till en individuell utvecklingsplan. Därefter väljer grundskoleeleverna skola och placeras enligt gällande regelverk. Gymnasieelever övergår oftast till språkintröduktion på St. Botvids gymnasium.

För att mottagningsenheten och grundskolorna ska kunna ge en bra kvalitet i mottagandet av nyanlända grundskoleelever ges en tilläggsersättning till den skola där elever går under de första tre åren i svensk grundskola. Det är skolans ansvar att uppvisa kopia på LMA-kort för att få ersättning. Ersättningen gäller samtliga huvudmän.

Fördelningen av tilläggsersättningen bygger på antalet nyanlända elever 6-16 år, de första tre åren i svensk grundskola. Ersättningen utgår med ett fallande belopp där mest pengar utgår år 1 och minst år 3 som man går i svensk grundskola. Vid byte av huvudman under det första tre skolåren i svensk grundskola får skolan där eleven går, tilläggsersättning utifrån det antal år eleven gått i svensk grundskola oavsett huvudman.

Modersmålsundervisning i grundskolan och förskoleklass

En tilläggsersättning utgår till skolor som bedriver modersmålsundervisning. Ersättningen är kopplad till antalet elever som är inskrivna i modersmålsundervisningen. Ersättningen delas ut i två nivåer med en ersättning för 1 till 5 elever oavsett språkgrupper och en lägre ersättning för 6 och fler elever oavsett språkgrupper.

Modersmålsträning i förskolan

Ersättning utgår per barn i ålder 4-5 år som deltar i modersmålsträningen. Ersättningen delas ut i två nivåer. En ersättning för 1 till 2 barn oavsett språkgrupper och en lägre ersättning för 3 och fler barn oavsett språkgrupper.

2015-11-24

Interna avdrag, påverkar belopp i egen regi

För verksamhet, tjänster och satsningar för kommunala förskolor och grundskolor i egen regi har medel avsatts på verksamhetsnivå. Avsatta medel redovisas som ett avdrag per barn/elev, då avdraget inte gäller ersättning till externa verksamheter. Avsatta medel på verksamhetsnivå avser till exempel medel för städning, gemensam kompetensutveckling, rekrytering och administration. Medel för chefstjänster och gemensamma utvecklingstjänster ingår också.

Lokalschablon

Medel för lokalhyror, kapitaltjänstkostnader och driftmedia (el, värme, vatten) hanteras centralt för de kommunala enheterna i egen regi. Avsatta medel för lokalhyror, kapitaltjänstkostnader och driftmedia tilldelas fristående verksamheter och enheter i andra kommuner som en lokalkostnadsschablon. Detta gäller inte gymnasieskolan då ersättningen till andra utgår från KSLs länsprislstan som redan innehåller detta. Lokalschablon för förskola, grundskola och grundsärskola beräknas som genomsnittlig kostnad per elev för planerade lokalkostnader per elev i motsvarande verksamhetsform.

Övriga delar i resursfördelningen

I resursfördelade medel ingår medel för kvalitetsersättning/maxtaxa samt kommunala satsningar på utökad elevhälsovård, förstelärare och utökade löner i basersättningen. Medel finns avsatta för barn/elever hos fristående utförare för extraordinärt stöd. Beslut fattas i varje enskilt ärende.

Bidragsbelopp för 2016 enligt Skollagen

Resursfördelningen i Botkyrka kommun är anpassad efter skollagens förtydligande Offentliga bidrag på lika villkor. Enligt skollagens förtydligande ska utbildningsnämndens beslut delges samtliga fristående huvudmän, se bilaga 1 där bidragsbelopp för 2016 redovisas. Fristående huvudmän har rätt att överklaga nämndens beslut.

Bidragsbelopp och regelverk redovisas i bilagor

Alla belopp redovisade i bilagorna avser årsbelopp som betalas ut i utbildningsförvaltningens resursfördelning månadsvis med en tolfedel innan den sista vardagen varje månad. I bilaga 1 redovisas bidragsbelopp för 2016. I bilaga 2 redovisas kommunens resursfördelning för externa utförare/annan kommun. I bilaga 3 redovisas regelverk för att underlätta för fristående förskolor, friskolor och andra kommuner så att rätt ersättning betalas samt underlätta handläggning av utbetalning. I bilaga 4 redovisas behovsfördelade schablon per enhet i kommunal regi.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef

Dejan Smiljanic
Ekonomichef

2015-11-24

Bilaga 1

Beslut om bidragsbelopp 2016 - egen regi, friskolor, andra kommuner

Utbildningsförvaltningen i Botkyrka kommun fastställer beslut om bidragsbelopp för 2016 den 24 november 2015. Grundbelopp tillfaller samtliga elever/enheter och tilläggsbelopp tillfaller elever/enheter som uppfyller vissa kriterier. Bidragsbeloppen gäller för elever som är folkbokförda i Botkyrka kommun vid avläsningstillfället och tillämpas för såväl kommunal som enskild verksamhet.

Bidragsbelopp

Grundbeloppet tillfaller samtliga elever/enheter. Bidragen beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten. I bidragsbeloppen till friskolor ingår momscompensation med 6 procent samt ett administrativt tillägg på 3 procent av grundbeloppet.

Grundbeloppet består av både en basschablon och en behovsschablon. Basschablonen per skolform/årskurs är densamma oavsett huvudman. Den behovsstyrda tilldelningen bygger på föräldrarnas utbildningsnivå (90 %), andel elever födda utomlands (5 %), andel elever födda i Sverige men med båda föräldrarna födda utomlands (3 %) samt andel pojkar (2 %). Uppgifter hämtas från SCB, Statistiska centralbyrån inför nytt kalenderår. Tilläggsbelopp för modersmålsstöd i förskolan, modersmålsundervisning i grundskolan och tilläggsbelopp för nyanlända ingår i resursfördelningen. Medel finns avsatta för barn och elever i behov av omfattande extraordinärt stöd. Beslut fattas för varje enskilt ärende.

Alla belopp avser årsbelopp som betalas ut i utbildningsförvaltningens resursfördelning månadsvis med en tolfedel innan den sista vardagen varje månad. I bilaga redovisas regelverk för att underlätta för externa utförare och andra kommuner så att rätt ersättning betalas och för att underlätta handläggning av utbetalning. I bilaga återfinns också kommunen resursfördelningssystem.

Mätdatum för tilldelning av resurser under året

Den barn- och elevrelaterade utbetalningen sker månatligen och beräknas på antalet barn- och elever som finns registrerade i verksamheterna den 15:e varje månad. Undantaget från grundregeln är augusti månads ersättning för förskolan, barn 1-5 år, där beräkning sker den 30 augusti. Se mer i regelverk.

Överklagandeanvisning

Beslut kan överklagas skriftligen till förvaltningsrätten. I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som ni begär. Överklagandet

2015-11-24

ska vara ställt till: Förvaltningsrätten i Stockholm, 115 76 Stockholm, men skickas till: Botkyrka kommun, Utbildningsnämnden, 147 85 Botkyrka

Överklagandeskrivelsen ska ha kommit in till grundskolenämnden i Botkyrka kommun inom tre veckor från den dag då förskolan/skolan fick del av beslutet. Besluten skickas senast den 1 december 2015 och överklagandet ska ha inkommit senast den 20 december. Kommunen prövar om överklagandet inkommit i rätt tid. Har överklagandet kommit in för sent ska överklagandet avvisas. Om kommunen kan ändra beslutet enligt er begäran, kommer ni att få ett meddelande om detta. I annat fall kommer er skrivelse att skickas vidare till förvaltningsrätten tillsammans med en kopia på det överklagade beslutet och eventuella andra handlingar som kan ha betydelse för ärendet.

Bidragsbelopp 2016 - förskolan

Förskola	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
basschablon	92 122	92 122	92 122	92 122
tillägg förstelärare	543	543	543	-
avdrag	-12 609	-737	-	-
schablon efter avdrag	80 055	91 927	92 664	92 122
behovsschablon, snitt	10 328	9 748	10 931	11 293
lokalschablon	-	19 385	19 385	19 385
adm 3 %	-	3 632	3 689	-
moms 6 %	-	7 482	7 600	-
S:a	90 383	132 174	134 271	122 800

Allmän förskola	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
basschablon	46 332	46 332	46 332	46 332
avdrag	-6 305		-	-
schablon efter avdrag	40 028	46 332	46 332	46 332
behovsschablon, snitt	5 164	4 874	5 466	5 647
lokalschablon	-	9 693	9 693	9 693
adm 1 %	-	1 827	1 845	-
moms 6 %	-	3 764	3 800	-
S:a	45 192	66 489	67 135	61 671

2015-11-24

Pedagogisk omsorg	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
schablon	99 803	99 803	99 803	99 803
avdrag	-12 609	-737	-	-
schablon efter avdrag	87 193	99 066	99 803	99 803
behovsschablon, snitt	10 172	9 957	12 126	10 172
lokalschablon	-	-	-	-
adm 1 %	-	991	998	-
moms 6 %	-	6 003	6 048	-
S:a	97 365	116 017	118 975	109 975

Tilläggsersättningar	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
Modersmål nivå 1*	12 639	13 018	13 018	12 639
Modersmål nivå 2*	2 868	3 040	3 040	2 868

* Inkl moms 6 % till fria utförare

Bidragsbelopp 2016 - grundskolan

F-klass	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
basschablon	34 493	34 493	34 493	34 493
behovsschablon, snitt	3 918	3 985	3 920	2 760
lokalschablon	-	7 341	7 341	7 341
adm 3 %	-	1 375	1 373	-
moms 6 %	-	2 832	2 828	-
S:a	38 410	50 024	49 953	44 594

Fritidshem	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
basschablon	23 072	23 072	23 072	23 072
Lokalschablon *	-	7 341	7 341	7 341
adm 3 %	-	912	912	-
moms 6 %	-	1 880	1 880	-
S:a	23 072	33 205	33 205	30 413

*Lokalschablon för fritidshem i annan kommuns enheter avser elever i förskoleklass. Lokalschablon för elever i åk 1 – åk 4 som har fritids ingår i den högre lokalschablonen för grundskola.

2015-11-24

Grundskola åk 1-6	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
basschablon*	44 486	44 486	44 486	44 486
tillägg förstelärare, elevhälsa	289	289	289	-
avdrag	-6 822	-	-	-
schablon efter avdrag	37 953	44 775	44 775	44 486
behovsschablon, snitt	17 343	17 349	16 840	19 760
lokalschablon	-	14 681	14 681	14 681
adm 3 %	-	2 304	2 289	-
moms 6 %	-	4 747	4 715	-
S:a	55 296	83 856	83 300	78 927

Grundskola åk 7-9	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
basschablon*	56 668	56 668	56 668	56 668
tillägg förstelärare, elevhälsa	289	289	289	-
avdrag	-6 822	-	-	-
schablon efter avdrag	50 135	56 957	56 957	56 668
behovsschablon, snitt	17 343	17 349	16 840	19 760
lokalschablon	-	14 681	14 681	14 681
adm 3 %	-	11 586	14 681	14 681
moms 6 %	-	1 309	1 386	-
S:a	67 478	101 882	104 545	105 790

Tilläggsersättningar	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Annan kommun
Nyanlända år 1*	45 823	48 572	48 572	45 823
Nyanlända år 2*	29 307	31 065	31 065	29 307
Nyanlända år 3*	10 895	11 549	11 549	10 895
Modersmål nivå 1*	12 639	13 018	13 018	12 639
Modersmål nivå 2*	2 868	3 040	3 040	2 868

* Inkl moms 6 % till fria utförare

2015-11-24

Bidragsbelopp 2016 - grundsärskolan

Grundsärskola	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Andra kommuner
nivå 1*	140 972	149 430	149 430	140 972
nivå 2*	191 319	202 798	202 798	191 319
nivå 3*	241 665	256 165	256 165	241 665
nivå 4*	357 083	378 508	378 508	357 083
nivå 5	individuellt	individuellt	individuellt	individuellt

* inkl moms 6 % till fria utförare

Särskolsfritidshem	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Andra kommuner
nivå 1*	46 521	49 312	49 312	46 521
nivå 2*	63 135	66 923	66 923	63 135
nivå 3*	79 750	84 535	84 535	79 750
nivå 4*	117 837	124 907	124 907	117 837
nivå 5	individuellt	individuellt	individuellt	individuellt

* Inkl moms 6 % till fria utförare

Bidragsbelopp 2016 - gymnasiesärskolan

Gymnasiesärskola*	Egen regi
nivå 1*	90 675
nivå 2*	126 945
nivå 3*	211 574
nivå 4*	317 361
nivå 5*	500 000

2016 införs ny resursfördelningsmodell för gymnasiesärskola. Modellen omfattar ersättning för samt programpris enligt prislista. Resursfördelningsmodellen är samordnad med grundsärskolans modell. Förvaltningen bedömer att den nya modellen möjliggör en realistisk budget för gymnasiesärskolan i egenregion för att bibehålla hög kvalitet.

* Tillkommer ersättning för program enligt prislista:

Programmet för hälsa, vård och omsorg 99 227 kr

Programmet för administration och handel 104 188 kr

Programmet för hantverk 128 995 kr

Individuellt program 148 840 kr

Korttidstillsyn 88 332 kr/termin

Gymnasieskolan

Gymnasieskola	Egen regi	Fristående i Botkyrka	Fristående annan kommun	Andra kommuner
	KSL prislista med interna avdrag för overhead	KSL prislista	KSL prislista inom länet	KSL prislista inom länet.

2015-11-24

Övriga ersättningar

LSS	Egen regi	Elever	Ersättning per barn/elev
Borgskolan	298 305	16	18 644 kr/elev
Tallidskolan	149 153	8	18 644 kr/elev
Fittjaskolan	149 153	8	18 644 kr/elev
Björkhagaskolan	298 305	16	18 644 kr/elev
Eklidskolan	18 644	1	18 644 kr/elev
Karsby	18 644	1	18 644 kr/elev
Tullingebergskolan	167 797	9	18 644 kr/elev

Kommungemensamma grupper	Ersättning kr	Elever	Ersättning per barn/elev
Aspen gr	3 120 000	26	120 000
Trampolinen gr	1 528 000	8	191 000
Ljuset gr	1 560 000	6	260 000
Klass 6-9 gr	2 250 000	9	250 000
Borggruppen gr	2 600 000	10	260 000
Språkspåret gr	2 340 000	26	90 000
Blåklint fsk	1 490 000	5	298 000
Granen fsk	900 000	9	100 000
Lilla rummet fsk	1 800 000	6	300 000

Omsorg obekvämt arbetstid	Ersättning kr
Natt och Dag	4 150 000

Modersmålsorganisationen	Ersättning kr
Förskola och grundskola: finansieras via resursfördelning	
Gymnasiet: 2,8 mkr finansieras med anslag	
Till verksamhetsområde grundskola	2 000 000
Till modersmålsenhet	800 000

Mottagningsenhet	Ersättning kr
Grundskola: finansieras via resursfördelning	
Gymnasiet: 1,4 mkr finansieras med anslag	
Till verksamhetsområde grundskola	800 000
Till mottagningsenhet	600 000

Bilaga 2

Resursfördelning på lika villkor för förskola, grundskola och grundsärskola

Utbildningsförvaltningen har en enhetlig resursfördelningsmodell som bygger på lika villkor oavsett huvudman för samtliga verksamheter inom grundskole- och förskoleverksamheterna.

Kommunens resursfördelning ger samtliga huvudmän samma ekonomiska villkor för verksamheterna förskola, grundskola, förskoleklass, inskriven fritidshemsverksamhet, grundsärskola inklusive fritidshem, modersmålsundervisning samt mottagnade av nyanlända. Utöver denna ersättning tillkommer för friskolorna en ersättning för administrativa kostnader med 3 % av grundbidraget och lokalkostnader samt momstillägg på 6 % på utbetald ersättning.

Resursfördelningsmodellen för förskoleverksamheter och grundskoleverksamheter inklusive grundsärskola är en barn- och elevbaserad modell som grundas på antalet registrerade barn och elever för varje verksamhet och utbetalas månadsvis till utförare eller kommun.

Basschablon och behovsschablon

Pengarna fördelas i en **bastilldelning** för skolformerna förskola, fritidshem, förskoleklass och grundskola. Bastilldelningen bygger på antalet barn och elever i varje område. Bastilldelningen fördelas som en basschablon och är densamma oavsett huvudman.

Därutöver får skolformerna förskola, förskoleklass och grundskola också en **behovsstyrd tilldelning** som beräknas utifrån skolverkets kriterier för SALSA (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala Sambands Analyser). Behovstilldelningen fördelas som en behovsschablon. Den behovsstyrda tilldelningen bygger på 90 % föräldrarnas utbildningsnivå, 5% andel elever födda utomlands, 3% andel elever födda i Sverige men med båda föräldrarna födda utomlands, 2% andel pojkar

I resursfördelningen fördelas 10 procent av förskolans resurser i behovstilldelning. För grundskolan fördelas 25 procent av resurserna i behovstilldelning.

Verksamhet	Bas	Behov
Förskola	90%	10 %
F-klass	90%	10 %
Fritids	100%	
Grundskola	75%	25%

2015-11-24

Tilläggsbelopp för nyanlända elever

Botkyrka kommun har en mottagningsenhet för alla nyanlända grundskoleelever och gymnasieelever. Här valideras elevernas kunskaper och för grundskoleelever sammanställs till en individuell utvecklingsplan. Därefter väljer grundskoleeleverna skola och placeras enligt gällande regelverk. Gymnasieelever övergår oftast till språkintröduktion på St. Botvids gymnasium.

För att mottagningsenheten och grundskolorna ska kunna ge en bra kvalitet i mottagandet av nyanlända grundskoleelever ges en tilläggsersättning till den skola där elever går under de första tre åren i svensk grundskola. Ersättningen utgår med ett fallande belopp där mest pengar utgår år 1 och minst år 3 som man går i svensk grundskola. Det är skolans ansvar att uppvisa kopia på LMA-kort för att få ersättning. Ersättningen gäller samtliga huvudmän.

Fördelningen av tilläggsersättningen bygger på antalet nyanlända elever 6-16 år, de första tre åren de går i svensk grundskola. Ersättningen utgår med ett fallande belopp där mest pengar utgår år 1 och minst år 3 som man går i svensk grundskola. Vid byte av huvudman under det första tre skolåren i svensk grundskola får skolan där eleven går tilläggsersättning utifrån det antal år eleven gått i svensk grundskola oavsett huvudman.

Modersmålsundervisning i grundskolan och förskoleklass

En tilläggsersättning utgår till skolor som bedriver modersmålsundervisning. Ersättningen är kopplad till antalet elever som är inskrivna i modersmålsundervisningen. Ersättningen delas ut i två nivåer med en ersättning för 1 till 5 elever oavsett språkgrupper och en lägre ersättning för 6 och fler elever oavsett språkgrupper.

Modersmålsträning i förskolan

Ersättning utgår per barn i ålder 4-5 år som deltar i modersmålsträningen. Ersättningen delas ut i två nivåer. En ersättning för 1 till 2 barn oavsett språkgrupper och en lägre ersättning för 3 och fler barn oavsett språkgrupper.

Interna avdrag, påverkar belopp i egen regi

För verksamhet, tjänster och satsningar för kommunala förskolor och grundskolor i egen regi har medel avsatts på verksamhetsnivå. Avsatta medel redovisas som ett avdrag per barn/elev, då avdraget inte gäller ersättning till externa verksamheter. Avsatta medel på verksamhetsnivå avser till exempel medel för städning, gemensam kompetensutveckling, rekrytering och administration. Medel för cheftjänster och gemensamma utvecklingstjänster ingår också.

2015-11-24

Lokalschablon

Medel för hyror, kapitaltjänstkostnader och driftmedia (el, värme, vatten) hanteras centralt för de kommunala enheterna i egen regi. Avsatta medel för hyror, kapitaltjänstkostnader och driftmedia tilldelas fristående verksamheter och enheter i andra kommuner som en lokalkostnadsschablon. Detta gäller inte gymnasieskolan då ersättningen till andra utgår från KSLs länsprislistan som redan innehåller detta.

Lokalschablon för förskola, grundskola och grundsärskola beräknas som genomsnittlig kostnad per elev för planerade lokalkostnader per elev i motsvarande verksamhetsform. Lokalschablon för fritidshem avser elever i förskoleklass. Lokalschablon för elever i åk 1 – åk 4 som har fritids ingår i lokalschablonen för grundskola.

Övriga delar i resursfördelningen

I resursfördelade medel ingår medel för kvalitetsersättning/maxtaxa samt kommunala satsningar på utökad elevhälsovård, förstelärare och utökade löner i basersättningen. Medel finns avsatta för barn/elever hos fristående utförare för extraordinärt stöd. Beslut fattas i varje enskilt ärende.

Grundsärskola inkl. fritidshem och korttidstillsyn

Ersättningen motsvarar de behov som respektive elev har och bedöms i 5 behovsgrupper utifrån graden av utvecklingsstörning i kombination med övriga funktionsnedsättningar eller andra svårigheter. För elever med extra stort behov av insatser ska individuella bedömningar ligga till grund för resursens storlek.

För externa placeringar i friskolor eller annan kommun är bidragsbeloppen som tillfaller den kommunala verksamheten vägledande.

2015-11-24

Bilaga 3

Regelverk och rutiner för ersättning för förskola, grundskola och grundsärskola till fristående enheter och andra kommuner 2016

Sammanfattning

Ersättningen betalas ut för de barn/elever som går på enheten och är registrerade i kommunens verksamhets-system den 15:e varje månad. För att det ska vara möjligt ska förändringar lämnas till förvaltningen senast den 5:e för rätt utbetalning innevarande månad. Senast den 30 juni ska alla skolor skicka in det nya läsårets elevlista. Elevlistan ligger som underlag för utbetalning för det kommande läsåret. Efter att ni sänt in elevlistan i juni ska ni endast skicka in förändringar som skett efter att listan inskickats.

Nedanstående gäller alla huvudmän:

- Barnet/eleven ska vara folkbokförd i Botkyrka kommun. För barn/elever som ej är inskrivna/registrerade på respektive enhet utgår ingen ersättning. Detta gäller även ersättning för modersmål och nyanlända.
- För ersättning för förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg krävs ett avtal mellan familjen, skolan och kommunen. Vårdnadshavare ansöker om plats via Botkyrka kommuns e-tjänst, www.botkyrka.se. Detta intyg ska även undertecknas av enheten med datum för placeringsstart och lämnas till Botkyrka kommun.
- Vårdnadshavarna betalar avgift till hemkommunen. Detta innebär att barn i förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg hos annan utförare betalar avgift till Botkyrka.
- Då en elev är ny på en fristående grundskola eller grundskola i annan kommun ska alltid vårdnadshavare ha godkänt placeringen skriftligen. Det är detta dokument som utgör giltigt underlag för placeringen.
- Uppsägning av förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg görs via Botkyrka kommuns e-tjänst, www.botkyrka.se
- Barn som har en placering i förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg i Botkyrka kommun sägs upp två månader efter det nya folkbokföringsdatumet vid flytt till annan kommun. Meddelande om uppsägningen skickas till vårdnadshavare och enhet.

Uppdaterade elev-/barnlistor för rätt utbetalning till utföraren

Ersättningen till fristående enheter och andra kommuner följer samma principer som ersättningen till de kommunala enheterna. Ersättningen betalas ut för de barn/elever som är registrerade i kommunens verksamhetssystem. Avstämningsdatum den 15:e varje månad. För att varje utförare ska erhålla rätt bidrag måste förvaltningen få kän-

2015-11-24

nedom om vilka barn/elever från Botkyrka som går i fristående förskola/skola eller annan kommun. Barn/elevförändringar måste lämnas in omgående till förvaltningen, senast den 5:e för att garantera rätt ersättning innevarande månad. Förändringar som meddelas efter den 5:e ersätts från och med nästkommande månad.

När fristående förskola/skola eller annan kommun meddelar förvaltningen om barn/elev ska alltid elevens båda vårdnadshavare ha godkänt placeringen skriftligen. Om tveksamhet skulle uppstå om vilken enhet som har rätt till ersättning utgår ersättning enligt skriftliga signerade underlagen. Ett muntligt ja eller en intresseanmälan är inte godkänt som underlag för att begära ersättning för en elev.

Endast en ersättning ges per elev och månad. Ersättning som betalats ut till en enhet för barn/elever som inte gått på enheten kommer att krävas tillbaka.

Kontakta i första hand förvaltningens e-postlåda

Uppgift om elev-/barnantal skickas till förvaltningens e-postlåda [IKE@ Botkyrka.se](mailto:IKE@Botkyrka.se). Hit kan också frågor om bidragsbelopp och rutiner lämnas.

Ersättning för förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg

Vårdnadshavare ska ansöka om plats genom att fylla i "Intyg om plats inom förskola, fritidshem eller hos pedagogisk omsorg" via Botkyrka kommuns e-tjänst, www.botkyrka.se. Detta intyg ska även undertecknas av enheten med datum för placementsstart och lämnas till Botkyrka kommun. Ersättning ges från och med innevarande månad då intyget skickats in till Botkyrka kommun och retroaktiv ersättning ges maximalt 1 månad. Om eleven väljer flera fritidsverksamheter, exempelvis två, kommer beloppet att halveras till vardera utförare.

Ersättning för grundsärskola och särskolefritidshem

När en enhet tar emot en elev i grundsärskolan utgår ersättning retroaktivt från och med det datum då man ansökt om nivåplacering förutsatt att ansökan beviljats.

För att Botkyrka ska ge ersättning för särskolefritidshem krävs ett avtal mellan familjen, skolan och Botkyrka kommun. Ansökan ska göras på skolan, undertecknas av rektor och skickas vidare till Botkyrka kommun. Vårdnadshavarna betalar avgift till hemkommunen.

Uppdaterade listor inför nytt läsår senast den 30 juni samt löpande

Ersättning betalas enligt uppgifter enheten lämnar vid läsårsstart respektive förändringar som rapporterats. Ersättning för en elev som inte har gått på enheten kommer att krävas tillbaka.

2015-11-24

Senast den 30 juni ska alla fristående grundskolor/grundskolor i annan kommun skicka in det nya läsårets elevlista. Elevlistan utgör underlag för utbetalning för det kommande läsåret. Därefter ska endast förändringar rapporteras. Uppgift om för- och efternamn, personnummer, årskurs, start- eller slutdatum, samt deltagande i modersmålsundervisning ska lämnas. Använd vår mall. Skickas ut inför terminsstart. Ofullständig ifylld mall returneras till avsändare. Förändringar ska rapporteras senast den 5:e varje månad för att erhålla ersättning innevarande månad.

Korrigerig av ersättning juli och augusti

Ersättning för juli och augusti är preliminär enligt inlämnat underlag per 30 juni. För nya elever betalas retroaktiv ersättning för juli och augusti i september månads betalning. På motsvarande sätt görs avdrag på septemberbetalningen för elever som inte går på skolan men för vilka betalning har skett i juli/augusti.

Elev som flyttar från Botkyrka

Barn som har en placering i förskola, fritidshem eller pedagogisk omsorg i Botkyrka kommun sägs upp två månader efter det nya folkbokföringsdatumet vid flytt till annan kommun. Meddelande om uppsägningen skickas till vårdnadshavare och enhet.

När barn/elev flyttar till annan kommun ges ingen ersättning till fristående enheter från och med det datum barnet är folkbokförd i en annan kommun. Enheten ska då söka ersättning från den nya kommunen.

Ersättning för elever med tillfälligt personnummer

För att få ersättning för elever som inte är folkbokförda utan har ett tillfälligt personnummer ska skolan bifoga kopia på giltigt LMA-kort, adress samt information om vårdnadshavare. Enheten ska kontinuerligt komplettera med ny kopia på LMA-kort varje termin eller när giltighetstiden har gått ut. Enheten har även ansvar för att kontrollera uppgifterna med Migrationsverket och meddela om eleven flyttar, byter kommun eller får personnummer. Vid felaktigt angivna uppgifter kommer utbetalad ersättning återkrävas.

Skolpeng vid studier utomlands

Kommunen ersätter inte för förskola eller grundskola utomlands.

Observera vid skyddade personuppgifter

För att få ersättning för barn/elever med skyddade personuppgifter, meddela till handläggare för interkommunal ersättning per telefon eller brev, observera inga mail eller listor. Se kontaktuppgifter. När det gäller barn som är kvarskrivna ska vistelsekommunen ersätta för skol- och barnomsorgsplacering.

2015-11-24

Utbetalningsdatum och information om månadens ersättning

Resursfördelade medel kommer att vara enheterna tillhanda senast den sista vardagen varje månad. I samband med betalningen skickas underlag för utbetalningen. Vid frågor vänd er till förvaltningens e-postlåda IKE@Botkyrka.se.

Vid placering i annan kommun – Botkyrka betalar ersättning per månad

Botkyrka ersätter månadsvis andra kommuner för de elever som vi har information om. För rättvisande betalning uppmanas andra kommuner att kontakta handläggare för interkommunal ersättning för avstämning av barn/elever.

Vid placering i annan kommun – fakturering från annan kommun

Kommuner som ska fakturera för interkommunal ersättning måste kontakta handläggare för interkommunal ersättning för överenskommelse om period och ersättningsnivå innan fakturering. Fakturan måste vara korrekt adresserad samt innehålla information om period, uppgift om barn/elever med namn och födelsedata.

Faktura adressen är:

Botkyrka kommun
Fack 760280
R 067
106 37 Stockholm
Referens BK 742111(kommun)

Bilaga 4

Behovsersättning salsa modell

Behovsersättning per enhet förskola egen regi, anges i kr per barn

Område	Enhet	2016 Behovspeng per barn, kr	2015 Behovspeng per barn, kr	2014 Behovspeng per barn, kr
Alby	Förskolan Örnen	11 726	12 572	11 001
Alby	Förskolan Måsen	11 340	11 155	10 808
Alby	Förskolan Ugglan	11 112	11 177	10 609
Alby	Förskolan Svalan	11 238	11 417	10 929
Alby	Förskolan Staren	11 579	11 863	11 740
Fittja	Tallidsskolans Lilla rummet	12 588	12 513	13 226
Fittja	Förskolan Lysmasken	11 521	12 041	11 819
Fittja	Förskolan Humlan	11 564	11 710	11 221
Fittja	Förskolan Myran	12 188	12 216	11 479
Hallunda- Norsborg	Tal och språkgrupp	12 329	12 319	9 476
Hallunda- Norsborg	Förskolan Blåklinten	13 909	13 851	10 872
Hallunda- Norsborg	Förskolan Blåsippan	11 306	11 558	10 960
Hallunda- Norsborg	Förskolan Violen	11 937	12 086	11 471
Hallunda- Norsborg	Förskolan Aspen	11 171	11 099	10 295
Hallunda- Norsborg	Förskolan Prästkragen	11 813	11 623	10 427
Hallunda- Norsborg	Förskolan Örtagården	11 036	11 375	11 226
Hallunda- Norsborg	Förskolan Granen	11 227	10 766	10 591
Hallunda- Norsborg	Förskolan Gullvivan	11 711	12 164	11 230
Hallunda- Norsborg	Förskolan Vallmon	11 540	11 825	11 146
Hallunda- Norsborg	Förskolan Anemonen	11 876	12 278	11 670
Tullinge	Förskolan Solrosen	9 822	10 626	9 261
Tullinge	Förskolan Bikupan	8 375	8 326	8 127
Tullinge	Förskolan Rodret	7 147	7 405	7 050
Tullinge	Förskolan Solliden	7 412	7 166	7 054
Tullinge	Förskolan Myrstacken	8 416	8 602	7 520
Tullinge	Förskolan Römossen	8 702	8 540	7 896
Tullinge	Förskolan Bäverhyddan	8 203	8 034	7 578
Tullinge	Förskolan Karlavagnen	9 057	8 913	8 840
Tullinge	Förskolan Fröhuset	7 829	7 746	7 474
Tullinge	Förskolan Sörgården	8 817	8 637	8 145
Tullinge	Förskolan Grindstugan	8 223	8 287	8 443
Tullinge	Förskolan Nova	8 392	8 271	8 096
Tullinge	Förskolan Nyängsgården	9 157	9 488	9 151
Tumba	Förskolan Luna	8 573	8 548	8 146

2015-11-24

Tumba	Förskolan Lövholmen	9 828	9 666	9 392
Tumba	Förskolan Skäcklinge Gård	9 264	9 231	8 459
Tumba	Förskolan Hjorten	10 860	10 576	10 254
Tumba	Förskolan Björkbacken	9 602	9 267	8 744
Tumba	Förskolan Natt och Dag	9 994	10 251	9 876
Tumba	Förskolan Kungstjappan	9 241	9,845	9 329
Tumba	Förskolan Trollet	9 832	10 018	10 044
Tumba	Förskolan Tunnländsgården	9 593	9 582	9 404
Tumba	Vreta Förskola	9 265	9 495	-
Tumba	Förskolan Björkstugan	9 528	9 843	9 180
Tumba	Förskolan Ängsgården	9 391	9 284	8 943
Tumba	Förskolan Nackdala	10 184	9 860	9 895
Tumba	Förskolan Diamanten	12 134	12 187	11 089
Tumba	Förskolan Älvan	9 391	9 639	9 409
Tumba	Förskolan Ametisten	11 371	11 668	11 156
Tumba	Förskolan Opalen	11 034	11 149	10 950
Tumba	Förskolan Kärrspiran	9 218	9 301	9 040

Behovsersättning per enhet grundskola egen regi, anges i kr per elev

Område	Enhet	2016 Behovspeng per elev , kr	2015 Behovspeng per elev , kr	2014 Behovspeng per elev , kr
Alby	Grindtorpsskolan	20 600	19 074	18 567
Alby	Kvarnhagsskolan	19 974	18 171	17 759
Fittja	Fittjaskolan	21 951	20 355	19 751
Fittja	Tallidsskolan	20 726	19 387	19 312
Hallunda-Norsborg	Blåklintsskolan 1 gr	Ingår Borgskolan	16 292	14 783
Hallunda-Norsborg	Borgskolan	21 020	19 412	18 829
Hallunda-Norsborg	Borgsskolan 1gr	Ingår Borgskolan	19 133	20 349
Hallunda-Norsborg	Brunnaskolan	19 516	17 708	17 344
Hallunda-Norsborg	Hammerstaskolan	19 204	17 235	16 825
Hallunda-Norsborg	Karsby International School	20 455	19 067	17 591
Mottagningsenhet	Mottagningsenheten	-	23 052	-
Tullinge	Banslättsskolan	13 400	12 068	10 931
Tullinge	Eklidsskolan	13 189	11 843	10 856
Tullinge	Falkbergsskolan	15 405	14 254	13 175
Tullinge	Falkbergsskolan 1 gr	Ingår Falkbergs.	18 343	-
Tullinge	Parkhemsskolan	13 797	12 533	11 321
Tullinge	Rikstens skola	14 249	13 145	12 217
Tullinge	Trädgårdsstadsskolan	13 803	12 593	11 650

2015-11-24

Tullinge	Tullingebergsskolan	14 902	13 730	12 778
Tumba	Björkhaga skola	16 460	15 456	14 507
Tumba	Björkhaga 1 gr	Ingår Björkhaga	16 488	-
Tumba	Broängsskolan	15 246	13 869	12 812
Tumba	Kassmyraskolan	15 808	14 432	13 353
Tumba	Malmsjö skola	15 813	14 301	13 686
Tumba	Storvretskolan	19 954	18 540	17 489
Tumba	Storvretskolan 1gr	Ingår Storvret	15 269	-
Tumba	Tunaskolan	16 957	15 562	14 944

Behovsersättning per enhet förskoleklass egen regi, anges i kr

Område	Enhet	2016 Behovspeng per elev i kr	2015 Behovspeng per elev i kr	2014 Behovspeng per elev i kr
Alby	Grindtorpsskolan	4 621	4 405	4 166
Alby	Kvarnhagsskolan	4 278	4 616	4 139
Fittja	Fittjaskolan Botkyrka Norra	4 302	4 650	4 343
Fittja	Tallidsskolan	4 591	4 336	4 366
Hallunda-Norsborg	Blåklintsskolan 1 gr	Ingår Borgskolan	4 545	-
Hallunda-Norsborg	Borgskolan	4 555	4 820	4 392
Hallunda-Norsborg	Brunnaskolan	4 460	4 195	4 209
Hallunda-Norsborg	Hammerstaskolan	4 144	4 200	3 864
Hallunda-Norsborg	Karsby International School	4 308	4 244	4 482
Tullinge	Banslättsskolan	2 927	2 929	2 867
Tullinge	Eklidsskolan	3 038	2 790	2 696
Tullinge	Parkhemsskolan	2 964	3 217	2 930
Tullinge	Rikstens skola	3 284	3 178	2 923
Tullinge	Trädgårdsstadsskolan	3 080	3 041	2 512
Tullinge	Tullingebergsskolan	2 875	3 536	3 008
Tumba	Björkhaga skola	3 612	3 460	3 487
Tumba	Broängsskolan	3 691	3 470	3 148
Tumba	Kassmyraskolan	3 530	3 586	3 480
Tumba	Malmsjö skola	3 437	3 475	3 166
Tumba	Storvretskolan	4 306	4 011	4 471
Tumba	Tunaskolan	3 484	3 530	3 522

2015-11-24

3

Uppföljning av internkontrollplan 2015 (UF/2015:10)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner avrapportering av internkontroll för 2015.

Sammanfattning

Ett nytt reglemente för intern kontroll antogs i mars 2014. Uppföljningen av internkontrollplanen ska årligen tas upp i nämnden och resultatet ska rapporteras till kommunstyrelsen. Internkontrollplanen innehåller kontrollmoment inom områdena ekonomi, HR och upphandling. I denna rapport redovisas kontroller som har genomförts fram till och med oktober 2015. Syftet med granskningen är att genom stickprov granska den interna kontrollen utifrån fastställda kontrollmål.

Internkontroll 2015 har genomförts. Uppföljningen för 2015 visar avvikelser i 5 av 11 kontroller. Där avvikelser har påträffats har förslag till åtgärder tagits fram.

2015-11-16

Dnr UF/2015:10

Referens
Susanne Ståhlberg

Utbildningsnämnden

Uppföljning av internkontrollplan 2015

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att godkänna avrapportering av internkontroll för 2015.

Sammanfattning

Ett nytt reglemente för intern kontroll antogs i mars 2014. Uppföljningen av internkontrollplanen ska årligen tas upp i nämnden och resultatet ska rapporteras till kommunstyrelsen. Internkontrollplanen innehåller kontrollmoment inom områdena ekonomi, HR och upphandling. I denna rapport redovisas kontroller som har genomförts fram till och med oktober 2015. Syftet med granskningen är att genom stickprov granska den interna kontrollen utifrån fastställda kontrollmål.

Internkontroll 2015 har genomförts. Uppföljningen för 2015 visar avvikelser i 5 av 11 kontroller. Där avvikelser har påträffats har förslag till åtgärder tagits fram.

Genomförd granskning

I tabellen nedan presenteras de kontrollmoment inom huvudområdena som fungerar tillfredsställande (grönt) och de kontrollmoment som innehåller avvikelser (rött).

Område	Kontrollmoment	Resultat ¹
Styrning av verksamhet	God kvalitet vid redovisning av externt finansierade driftprojekt	Rött
	God kvalitet på periodiseringar vid månadsbokslut	Rött
	Rätt hantering vid avslutning av konteringskoder som upphör att gälla	Rött
Ekonomi	Kontanthantering (handkassar)	Rött
	Anläggningsregister	Rött
	Inköp och hyra av personbil (leasing)	Grönt
HR	Introduktion chefer	Grönt
	Bisysslor	Grönt
	Rehabilitering	Grönt
Upphandling	Upphandlingsform	Grönt
	Ramavtal	Grönt

¹ Grönt = Inga avvikelser har påvisats. Rött = Avvikelser har påvisats

2015-11-16

Dnr UF/2015:10

Nedan beskrivs respektive kontrollmoment, resultat och eventuella åtgärder:

God kvalitet vid redovisning av externt finansierade driftprojekt

Kontrollmoment: Att den löpande redovisningen för dessa projekt inklusive periodisering följer god redovisningssed och kommunens interna regler.

Förvaltningen har ett stort antal externt finansierade projekt. De flesta finansieras med statsbidrag som hanteras av Skolverket. Rekvirering och uppföljning av medlen handläggs av handläggare på förvaltningen.

Resultat: Förvaltningen har granskat bokföringen och konstaterar brister vid konteringen. Förvaltningen konstaterar också brister i periodisering av intäkter, vilket påverkar ett rättvisande månadsresultat. Förvaltningen konstaterar också bristande information och rutiner hur projektmedel ska fördelas till de enheter som bedriver projekten.

Åtgärd: Ekonomistöd har påbörjat ett arbete för att få bättre kontroll och överblick över samtliga projekt. Sammanställningen ska vara klar och delgiven till berörda innan årsskiftet 2015. Med en känd sammanställning av kontering och hantering möjliggörs en bättre bokföring. I sammanställning ska ansvarig person som rekvirerar och följer upp respektive projekt återfinnas. Detta ökar också kvaliteten i bokföringen.

För ett mer rättvisande resultat kommer granskningen av redovisning av extern finansierade driftprojekt att stämmas av löpande i samband med månadsuppföljningen från och med 2016.

God kvalitet på periodiseringar vid månadsbokslut

Kontrollmoment: Att periodiseringarna följer god redovisningssed

Resultat: Förvaltningen konstaterar att periodens resultat inte är helt rättvisande på intäkts- eller kostnadssidan. Att ha ett rättvisande resultat är avgörande som beslutsunderlag. Periodiseringar av väsentliga belopp har delvis gjorts i samband med varje månadsuppföljning.

Resultaten vid delårsrapporterna är av högre kvalitet. Det finns anvisningar i samband med delårsrapporterna och exempel på periodiseringsposter från kommunledningsförvaltningen.

Åtgärd: Ekonomistöd har påbörjat ett arbete för ett mer rättvisande månadsresultat. Rutinbeskrivningar för hantering av exempelvis återsökning av momsstatsbidrag, fakturering av annan kommun för plats i förskola/skola, externt finansierade projekt. Rutiner för effektivare fakturahantering i samband med månadsbryt är påbörjat.

Förvaltningen konstaterar att för att upprätthålla god redovisningssed bör fler poster/verifikationer periodiseras vid månadsbokslut, inte enbart till

2015-11-16

Dnr UF/2015:10

delårsrapporterna. Förvaltningen konstaterar också att månadsdebitering av interna poster bör ske för ett rättvisande månadsresultat.

Rätt hantering vid avslutning av konteringskoder som upphör att gälla

Kontrollmoment: Att anmäla avslutade användare och avslutade konteringskoder

Resultat: Förvaltningen konstaterar att rutinerna för granskning av avslutade användare inte fungerat tillfredsställande. Ambitionen att nyttja underlag för granskning enligt kvartalsvis internfaktura för bland annat funktionskostnader har inte fungerat.

Granskningen av konteringskoder som upphör att gälla har gjorts i samband med omföring av felaktigt bokförda verifikationer. Avslut av konteringskoder sker inte regelbundet.

Åtgärder: Dokumentation av rutiner för avslut av användare behöver fastställas inför 2016. Även dokumentation av rutin vid konteringskoder som upphör att gälla behöver fastställas. Förvaltningen planerar genomgång av konteringskoder under 2016.

Kontanthantering

Kontrollmoment: Att verksamheter som har kontanthantering har lämpliga och kända rutiner.

Resultat: Kontanter hanteras på flertalet av enheterna, vilket är en risk. Förvaltningen har ingen känd rutinbeskrivning för kontanthantering. Arbetet pågår för att ta fram en kommungemensam rutin för kontanthantering

Åtgärd: När kommungemensamma rutiner för kontanthantering är färdigställda kommer ekonomistöd att sammanställa en anpassad dokumentation för våra enheter.

Anläggningsregister

Kontrollmoment: Att bokförda värden i anläggningsregistret är rimliga och att anläggningen existerar.

Resultat: Förvaltningen har översiktligt bedömt samtliga anläggningar i anläggningsregistret. Förvaltningen har granskat underlag med budgetlista, anläggningslista och kapitaltjänstlista.

Åtgärd: Förvaltningen konstaterar att en mer noggrann inventering behöver göras för bättre kontroll. Registret kan innehålla inaktiva anläggningsobjekt. Förvaltningen har ett stort antal anläggningar och står inför flertalet nya investeringsprojekt. För en bättre styrning och kontroll kommer förvaltningen 2016 att dokumentera rutiner och delge berörda.

2015-11-16

Dnr UF/2015:10

Inköp och hyra av personbil

Kontrollmoment: Att rätt kostnadskonto används och rätt momsavdrag görs enligt gällande avdragsbegränsningar.

Resultat: Kontering ske på baskonto 6951. Största delen av förvaltningens kostnader avser de bilar som vaktmästarorganisationen för förskolorna hyr. De senare debiteras internt och där redovisas ingen moms. Förvaltningen har enstaka fakturor för hyra av personbilar och vid stickprovskontroll visar det sig att all moms är avdragen, istället för halva momsen.

Åtgärd: Berörda chefer kommer att informeras om resultatet från kontrollen. Vi kommer att förtydliga och informera om reglerna kring inköp och hyra av personbil. Viktigt att informera om korrekt momsavdrag vid kontering av fakturor.

Introduktion av nya chefer

Kontrollmoment: Att nya chefer deltar i den kommungemensamma introduktionen.

Interkontrollplanen följs upp genom en jämförelse av deltagarlistor mot nyanställda chefer i förvaltningen mot kommunledningsförvaltningens deltagarlistor för den kommungemensamma introduktionen.

Utbildningsförvaltningen har beslutat om att nya chefer först ska gå utbildningsförvaltningens introduktionsprogram och därefter går de det kommungemensamma introduktionsblocken för chefer.

Resultat: Under 2015 har 16 nya chefer anställts i förvaltningen. Flertalet av dessa är anställda under hösten 2015. Under 2015 har 8 chefer gått de kommungemensamma blocken. Utav dessa är två chefer anställda under 2015 övriga är anställda under 2014.

Åtgärd: Den chef som rekryterar en chef har en punkt på sin checklista att informera om de kommungemensamma introduktionsblocken.

Bisysslor

Kontrollmoment: Kontroll av följsamhet mot anvisningar.

Att kontrollera att nyanställda lämnar uppgifter om bisyssla. Denna rutin regleras i anvisningar för bisyssla. Enligt anvisningen ska chefer skicka in anmälningar om bisyssla till HR på utbildningsförvaltningen. Inkomna anmälningar om bisyssla diarieförs i en samlad akt en gång per år.

Resultat: Interkontrollplanen om följs upp genom stickprov/frågeställningar hos 14 chefer. Majoriteten av tillfrågade chefer har rutiner för bisyssla i samband med medarbetarsamtal, vid nyanställning samt på arbetsplatsträffar. Tre chefer har ingen rutin

2015-11-16

Dnr UF/2015:10

på sin enhet för att gå igenom anvisningen av bisyssla. Utav de 14 chefer som tillfrågades har 11 svarat att det finns medarbetare på deras enhet som har anmält bisyssla.

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen har som rutin att påminna om att anmälningar om bisyssla ska skickas in till förvaltningen senast den 31 december varje år. Utbildningsförvaltningen kommer att i chefsbrev två gånger per år påminna om anvisningar för bisyssla. Information finns också på Botwebb. Det finns också möjlighet att besöka chefsmöten för de olika verksamhetsspåren för att gå igenom anvisningar.

Rehabilitering

Kontrollmoment: Att kontrollera om rehabiliteringsutredning görs vid upprepad korttidsfrånvaro.

Enligt kommunens ”Anvisning för rehabilitering och arbetsanpassning” ska chefen samtala med medarbetaren vid upprepad kort sjukfrånvaro när medarbetaren har varit sjukskriven 4-6 gånger under en tidsperiod av högst 1 år.

Resultat: Interkontrollplanen följs upp genom stickprov och 12 chefer har fått två frågor om minst två av enhetens medarbetare.

- Vet du var du kan hitta uppgiften om antal sjukfrånvarotillfällen för dina medarbetare? Samtliga chefer svarar att de får uppgifter om sjukfrånvarostatistiken från Mitt Jobb eller Beslutsstöd. Det är flera chefer som svarar att de tycker att det är svårt att få en samlad överblick över korttidsfrånvaro och en person anger att hen önskar ett signalsystem då medarbetarna har flera tillfällen med korttidsfrånvaro.

- Finns det någon rehabiliteringsplan för dina medarbetare som har minst fyra sjukfrånvarotillfällen det senaste året? Om inte, varför? Utav de 12 tillfrågade chefer var det endast en chef som inte har uppmärksammat att en av enhetens medarbetare hade fyra eller fler sjukfrånvarotillfällen. Flertalet av de tillfrågade cheferna hänvisade till att de hade sex sjukfrånvarotillfällen som riktmärke för samtal med sin medarbetare kring sjukfrånvaro.

HR upplever att de tillfrågade cheferna har god kännedom om sina medarbetares frånvaro och orsakerna till frånvaron. Det är dock ingen av de personer som vi ställde frågor om som har en dokumenterad rehabiliteringsplan. Cheferna har i de flesta fall samtalat med sina medarbetare om dennes upprepade sjukfrånvarotillfällen.

Åtgärd: Utbildningsförvaltningen kan i förvaltningens egen chefsintroduktionsutbildning introducera de kommungemensamma ”Anvisning för rehabilitering och arbetsanpassning”. Utbildningsförvaltningen fortsätter att ge förvaltningens chefer operativ stöd i rehabiliteringsarbetet.

Botkyrka kommun undersöker för närvarande möjligheterna för att köpa in och implementera ett digitalt verktyg för att dokumentera och följa upp rehabilitering. Utbildningsförvaltningens HR ingår i arbetsgruppen kring detta.

2015-11-16

Dnr UF/2015:10

Upphandlingsform

Kontrollmoment: Att direktupphandling inte sker när formaliserad upphandling krävs.

Resultat: Totalt har 50 antal fakturor granskats av upphandlingsenheten. Av samtliga kontrollerade fakturor överstiger ingen faktura värdet där en formaliserad upphandling krävs. Av 50 kontrollerade fakturor är 15 fakturor beställningar som gjorts genom direktupphandling. Värdet uppgår till 223 tkr.

Åtgärd: ingen åtgärd föreslås

Ramavtal

Kontrollmoment: Att ramavtalen används.

Resultat: Registeranalys av 50 fakturor har genomförts med kommungemensamt urval av kontoslag. Ramavtal har använts för 20 av det totala antalet kontrollerade fakturor. Avvikelse konstateras i 10 av de kontrollerade fakturorna där 9 fakturor utgör ersättning till externa förskolor och skolor. Resterande poster utgörs av interna inköp samt övriga godkända inköp.

Den avvikelse som konstaterats avseende övriga inköp är av mindre omfattning och avser glasmästeri, förlag samt yrkeskläder och kan åtgärdas genom informationsinsatser. Avvikelser från ramavtal kan i vissa fall bero på att befintliga avtal gått ut under våren 2015 och att nya avtal är under upphandling.

Vid genomgång av kontrollmoment upphandlingsform har avvikelser noteras mot upphandlade ramavtal för måleri (2 fakturor), glasmästeri (2 fakturor), restaurang (2 fakturor), resebyrå (1 faktura), samt 7 fakturor avseende exempelvis handledning/coaching/ föreläsning samt bemanning av skolsköterskor.

Åtgärd: Kontrollmetoden behöver utvecklas tillsammans med upphandlingsenheten för att säkerställa att inköp inte sker utanför tecknade ramavtal mer än i de fall då befintliga leverantörer ej har möjlighet att leverera. Den avvikelse som konstaterats i utvalda kontoslag är av mindre omfattning och avser framförallt glasmästeri och utbildningskonsulter och kan åtgärdas genom informationsinsatser.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef

Dejan Smiljanic
Ekonomichef

Expedieras till
Kommunstyrelsen

4**Google Apps for Education (UF/2015:86)****Förslag till beslut**

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden, att utifrån nämndens personuppgiftsansvar, ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal inklusive biträdesavtal med Google för användning av Google Apps for Education och som avser samtliga utbildningsverksamheter.

Sammanfattning

Google Apps for Education (GAFE) är en molntjänst, ett kommunikations- och samarbetsverktyg som genom digital dokumenthantering och delning skapar bättre samarbete dels mellan elever, dels mellan elever och lärare. Tjänsten används redan idag på en del skolor i Botkyrka och därför uppkom frågan om att ta ett samlat grepp, var på utbildningsnämnden i februari 2014 gav förvaltningen i uppdrag att utreda fråga vidare.

En kommunövergripande och en intern utredning inom utbildningsförvaltningen har genomförts. Utredningarna konstaterar att GAFE genom digital dokumenthantering underlättar och möjliggör samarbete och delning, vilket är högst eftertraktat i verksamheterna. Molntjänsten är kostnadsfri men medför vissa kostnader för införande och förvaltning av tjänsten. Förvaltningen gör den sammanvägda bedömningen att det inte föreligger några hinder för inrättandet av GAFE och föreslår därför att nämnden, utifrån sitt personuppgiftsansvar ska ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal med Google.

2015-11-16

Dnr UF/2015:86

Referens
Tony McCarrickMottagare
Utbildningsnämnden

4. Google Apps for Education

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden, att utifrån nämndens personuppgiftsansvar, ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal inklusive biträdesavtal med Google för användning av Google Apps for Education och som avser samtliga utbildningsverksamheter.

Sammanfattning

Google Apps for Education (GAFE) är en molntjänst, ett kommunikations- och samarbetsverktyg som genom digital dokumenthantering och delning skapar bättre samarbete dels mellan elever, dels mellan elever och lärare. Tjänsten används redan idag på en del skolor i Botkyrka och därför uppkom frågan om att ta ett samlat grepp, var på utbildningsnämnden i februari 2014 gav förvaltningen i uppdrag att utreda fråga vidare.

En kommunövergripande och en intern utredning inom utbildningsförvaltningen har genomförts. Utredningarna konstaterar att GAFE genom digital dokumenthantering underlättar och möjliggör samarbete och delning, vilket är högst eftertraktat i verksamheterna. Molntjänsten är kostnadsfri men medför vissa kostnader för införande och förvaltning av tjänsten. Förvaltningen gör den sammanvägda bedömningen att det inte föreligger några hinder för inrättandet av GAFE och föreslår därför att nämnden, utifrån sitt personuppgiftsansvar ska ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal med Google.

Ärendet

Tillgången på internet och digitala verktyg skapar förutsättningar för nya typer av arbetsformer och digitaliseringen har utvecklat det pedagogiska arbetet. GAFE genomsyrar Sveriges skolväsende på grund av sin användarvänlighet och det finns ett antal skolor i Botkyrka som redan arbetar med tjänsten. På utbildningsförvaltningen beslutades därför att ta ett samlat grepp om de lokala initiativ som uppstått varför uppdraget gavs på nämnden i februari 2014 om att utreda fråga vidare.

2015-11-16

Dnr UF/2015:86

Två utredningar genomfördes, en kommunövergripande och en intern på utbildningsförvaltningen. Den kommunövergripande utredningen har bedrivits i samspel med kommunledningsförvaltningen och utredde olika alternativ inom molntjänster samt identifierade konsekvenser för ett införande på utbildningsförvaltningen i ett kommunövergripande perspektiv. Utredarnas sammanvägda bedömning är att GAFE är det mest lämpliga alternativet, se bilaga 1.

Den andra utredningen identifierade verksamheternas behov och utredde möjlighet till samspel med redan befintliga system som finns inom utbildningsförvaltningen såsom t.ex. Lärportal. Utredningen visar på att molntjänster där man kan samarbeta, producera och stödja den formativa processen i lärandet är högst önskvärda och eftertraktade i verksamheterna. Utredarna berörda också frågan att rättsläget kring molntjänster har varit omdiskuterat, bland annat vad gäller hanteringen av personuppgiftslagen, PuL. Utredarna menar att förvaltningsrättens utlåtande i Salem och Datainspektionens utlåtande i Malmö kan ses som vägledande i frågan. Oavsett om nämndens personuppgiftsbehandling är strukturerad eller ostrukturerad står det fast att nämnden är skyldig att teckna ett personuppgiftsbiträdesavtal med molntjänstleverantören (30 § PuL), se bilaga 2.

Sammantaget kan konstateras att digitala verktyg tillsammans med tillgång på internet skapar förutsättningar för nya typer av arbetsformer och nyskapande pedagogiskt tänkande. GAFE är ett kommunikations- och samarbetsverktyg som genom digital dokumenthantering och delning skapar bättre samarbete dels mellan elever, dels mellan elever och lärare. Verktyget bidrar till en enklare inlämningshantering och underlättar i den formativa bedömningen, vilket är högst eftertraktat i verksamheterna.

Utifrån utredningarnas resultat gör förvaltningen den sammanvägda bedömningen att det inte föreligger några hinder för inrättandet av GAFE. Förvaltningen föreslår därför att nämnden, utifrån sitt personuppgiftsansvar ska ge utbildningsförvaltningen i uppdrag att teckna avtal med Google för användning av Google Apps for Education.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef

Anette Älmdalen
Chef Specialiststöd

Bilagor

Verksamhetssystem för kommunikation och samarbete i skolan, bilaga 1
Utredning kring molntjänst, bilaga 2

Botkyrka kommun
- Verksamhetssystem för kommunikation och
samarbete i skolan

Innehåll

1	Bakgrund	3
1.1	Syfte	3
1.2	Nyttomål	4
1.3	Projekt mål	4
1.4	Avgränsningar	4
1.5	Projektorganisation.....	4
1.6	Använda metoder.....	5
2	Resultat	6
2.1	Marknaden för kommunikations- och samarbetslösningar.....	6
2.1.1	Analys.....	7
2.2	Behov och drivkrafter	8
2.3	Effekter och konsekvenser.....	10
2.3.1	Arv och nuläge	11
2.3.2	Roll och syfte.....	12
2.3.3	Juridik och integritet	12
2.3.4	Införande	13
2.3.5	Support och administration.....	14
2.3.6	Teknisk miljö.....	15
2.3.7	Förvaltning.....	15
2.3.8	Avslut och migrering	16
2.3.9	Ekonomi.....	16
2.4	Sammanvägd bedömning	19
3	Referenser.....	19

---

1 Bakgrund

1.1 SYFTE

Inom svensk skolverksamhet, inte minst i Botkyrka, finns en tydlig rörelse mot, och stark vilja för, en ökad användning av sammanhållna systemstöd för kollaborativt lärande och skapande. Denna rörelse har ökat i hastighet de senaste åren, i takt med att tekniken utvecklats, lösningarna förfinats, förväntningar från elever och föräldrar växt, och mognaden i verksamheterna ökat.

Dessa lösningar köps ofta som tjänst, där all drift hanteras av leverantören, och benämns därför ofta som "molntjänster". Initiativet att införa denna typ av tjänst växer ofta fram lokalt, på en enskild skola eller ett enskilt rektorsområde, nära undervisningen. Den främsta drivkraften är viljan att utveckla det pedagogiska arbetet.

På utbildningsförvaltningen i Botkyrka beslutades att ta ett samlat grepp om de lokala initiativ som uppstått. Man ville att de satsningar som gjordes skulle göras strukturerat i form av ett förvaltningsgemensamt verksamhetssystem samt säkerställa att förvaltningen och nämnden följde de lagar och regler som är tillämpliga. Mot bakgrund av detta skrevs ett ärende fram till utbildningsnämnden. Denna beslutade i februari 2014 att godkänna förvaltningens förslag att förbereda en ansökan för Google Apps for Education (GAPE).

Den utredning¹ som utbildningsförvaltningen genomfört är en väl genomarbetad laglighetsprövning och risk- och sårbarhetsanalys av GAPE, utefter de riktlinjer och rekommendationer som SKL tagit fram.

Denna utredning ska bygga vidare på, och komplettera, den befintliga utredningen och belysa två frågor som låg utanför den tidigare utredningens omfattning.

- 1) Varken tjänsteskrivelse eller utredning lyfter frågan om vilka möjliga alternativa lösningar/leverantörer av verksamhetssystem som finns tillgängliga för att möta de behov som anges som drivkrafter. För att utbildningsförvaltningen skall kunna fatta ett välgrundat beslut om val av tjänst och tjänsteleverantör finns ett önskemål hos kommunen centralt att utbildningsförvaltningen ska beakta vilka möjliga alternativa lösningar som finns tillgängliga på marknaden.
- 2) Funktionaliteten hos den här typen av verksamhetssystem är omfattande och delvis överlappande med den funktionalitet som erbjuds i kommungemensamma tjänster. Det blir därför relevant att tydliggöra hur verksamhetssystemet ska användas samt vilka eventuella risker och konsekvenser av införandet, av de möjliga lösningar som finns, för kommungemensamma funktioner, framför allt IT-stöd.

---

¹ Utredning kring molntjänst, Botkyrka kommun, 2014-08-26

1.2 NYTTOMÅL

Projektet skall stödja ett transparent och faktaunderbyggt beslut i frågan om val av leverantör för att möta utbildningsförvaltningens behov av verksamhetssystem för kommunikations- och samarbetslösning för den pedagogiska verksamheten.

1.3 PROJEKTMÅL

Projektet skall resultera i en inventering av möjliga digitala kommunikations- och samarbetslösningar som möter skolans behov av, och förutsättningar för, en samarbetsplattform för elever och personal. Projektet skall därefter värdera de olika lösningarnas egenskaper utifrån de konsekvenser de får för kommungemensamma funktioner, främst IT-stöd.

1.4 AVGRÄNSNINGAR

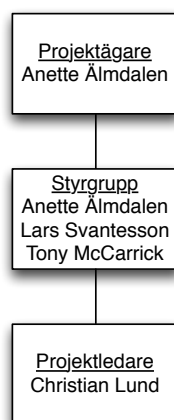
Denna utredning berör ett planerat införande av verksamhetssystem inom utbildningsförvaltningen och skall belysa de konsekvenser som ett sådant införande och val av lösning för med sig för kommungemensamma funktioner. Utredningen kommer inte att ta ställning till de verksamhetsperspektiv som hör till kulturskolan, vuxenutbildningen eller potentiella användare inom andra förvaltningar, då dessa verksamheter själva behöver bereda frågan utifrån sina förutsättningar och utifrån sin nämnds ambition i frågan. Ej heller kommer utredningen att fokusera på frågor som helt ligger inom utbildningsförvaltningens ansvar.

1.5 PROJEKTORGANISATION

Arbetet har bedrivits i projektformat, med Anette Älmdalen som projektägare. Inom projektet har arbetet genomförts av Christian Lund.

Ramar och mål för projektet beslutas av styrgruppen, liksom förändringar av dessa. Operativa frågor har hanterats av projektledaren.

Styrgruppen har bestått av Anette Älmdalen (ordförande), Tony McCarrick och Lars Svantesson.

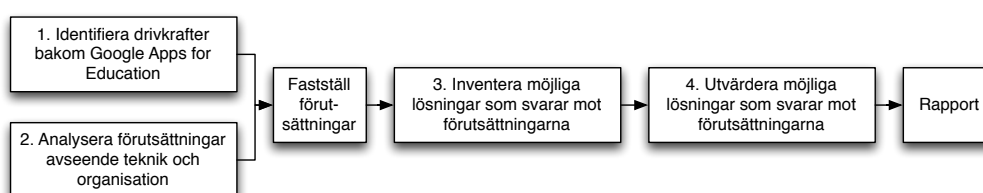
Figur 1: Projektorganisation

1.6 ANVÄNDA METODER

Arbetet har genomförts i form av initiala dokumentstudier och därefter intervjuer med ansvariga och berörda.

Inledningsvis genomfördes intervjuer för att få underlag rörande behov och förutsättningar. Parallellt med dessa intervjuer påbörjades arbetet med att inventera möjliga lösningar. Genom ett beslut i styrgruppen fastställdes de behov och förutsättningar som utgör grunden för att värdera de olika lösningarna. Utvärdering av de olika alternativen har gjorts enskilt. Resultatet av utvärderingen har fastställts av styrgruppen och överlämnats till verksamheten i form av rapport och presentation.

Figur 2: Projektets genomförande

Arbetet har genomförts uppdelat i ett antal moment. Denna indelning har syftat till att bryta ner den övergripande frågeställningen för att skapa en tydligare struktur i arbetet.

1. Identifiera drivkrafter bakom Google Apps for Education

Syftet med detta moment var att identifiera och konkretisera de drivkrafter, krav, önskemål och förhoppningar som låg bakom utbildningsförvaltningens utredning av GAFE och som ligger bakom dagens upplevda behov av det aktuella verksamhetssystemet.

Detta arbete har genomförts med intervjuer, kompletterat med inläsning av befintligt textmaterial.

2. Analysera förutsättningar avseende teknik och organisation

För att säkerställa att de lösningar som övervägs motsvarar de krav och förutsättningar som kan ställas på den här typen av verksamhetssystem krävs en bild av de förväntade konsekvenserna som ett införande och användning medför. Detta gäller bland annat avseende teknik, livscykelhantering, processer, kompetens, ansvar, ekonomi och juridik.

Arbetet har genomförts genom intervjuer och inläsning.

3. Inventera möjliga lösningar som svarar mot drivkrafter och förutsättningar

Utifrån de behov som skolan har uttryckt har detta moment syftat till att inventera på marknaden tillgängliga lösningar. Med tillgänglig menas att lösningen skall vara möjlig för Botkyrka att anskaffa och/eller införa och förvalta samt att leverantören har en organisation och verksamhet som har kapacitet att leverera till Botkyrka kommun. Inventeringen har genomförts genom sammanställning av information från genomförda intervjuer, Knowits erfarenheter samt kontakter med andra utbildningsverksamheter och direkt med leverantörer.

4. Utvärdera möjliga lösningar, utifrån deras konsekvenser för verksamhet och kommun

Utvärderingen har syftat till att identifiera styrkor och svagheter hos de olika alternativen samt att värdera dessa, givet behovsbild och förväntade konsekvenser. Som ett resultat av utvärderingen har en rekommendation till beslut tagits fram. Arbetet har utförts i form av eget analysarbete samt avstämningar för att säkerställa att värderingen bygger på korrekta antaganden och en korrekt bild av verksamhet och förutsättningar.

---

2 Resultat

2.1 MARKNADEN FÖR KOMMUNIKATIONS- OCH SAMARBETSLÖSNINGAR

Marknaden för kollaborationslösningar för skolan är i utveckling och förändring. Det finns några större aktörer med dedikerade helhetslösningar och därutöver finns ett stort antal leverantörer som levererar enskilda applikationer, alternativt helhetslösningar för andra men liknande verksamheter. Dessa lösningar tenderar att vara inriktade mot en given målgrupp, även om funktionaliteten kan vara tillämpbar på andra ställen. De dominerande leverantörerna med inriktning på skolan är idag Google och Microsoft. De övriga alternativ som går igenom här är sådana där det idag finns en befintlig implementation i en pedagogisk verksamhet. Utöver dessa finns sannolikt även ett antal mindre eller regionala aktörer.

Google Apps for Education (www.google.com/edu)

Googles tjänst för skolor, Google for Education (GfE), är en anpassad paketering av tjänsten Google for Work. GfE består av tre produkter; enheter (Chromebooks), produktivetsverktyg (Google Apps for Education)², och övriga produkter (exempelvis Google Scholar och Google Maps for Education). Utöver dessa specifika tjänster är ett GfE-konto även giltigt i Googles övriga tjänster (exempelvis YouTube). Även om de tre delarna hänger nära samman kommer fokus i denna rapport att ligga på produktivetsverktygen i Google Apps for Education.

Google Apps for Education lanserades i sin första version 2006. Sedan dess har Google utvecklat och lagt till applikationer och funktionalitet. Man har även löpande förändrat affärserbjudandet, avseende exempelvis mängden lagring som ingår.

Det finns ett mycket stort och aktivt nätverk av användare och företag som utvecklar program, tillägg och arbetsmetoder kopplat till tjänsten.

Microsoft Office 365 (office365.microsoft.com)

Microsoft erbjuder idag sin tjänst Office 365 i en version paketerad för utbildningssektorn. Tjänsten är uppbyggd runt Outlook (för epost), Sharepoint (för delning och samarbete) och Lync (för kommunikation) och online-versioner av Microsofts produktivetsprogram, vilka även kan kompletteras med lokalt installerade program.

---

² GAFE består av applikationerna: Classroom, Gmail, Drive, Kalender, Arkiv, Dokument, Kalkylark, Presentationer och Sites.

Office 365 lanserades 2010. Två år senare kom en version för utbildningssektorn vilken då ersatte Microsofts tidigare satsning på området, live@edu, som funnit sedan år 2005.

Lösningen stöds av en marknadsplats för tredjepartsprogram. För användning i utbildning finns olika program för att stödja lärar-elevinteraktion samt olika.

Zoho (www.zoho.com)

Zoho är en svit applikationer, framför allt för små och medelstora företag. Applikationerna levereras som en molntjänst och är grupperade i ett antal områden: sälj och marknadsföring, epost och samarbete, ekonomi, hr och affärsprocesser. Zoho har ingen uttalad paketering riktad mot utbildningssektorn men används av ett antal skolor i USA. Företaget försöker bistå sina användare men skolor utgör inte en uttalad målgrupp.

IBM Verse (www.ibm.com/verse)

Verse är en plattform för social samverkan. Fokus i tjänsten är på kommunikation och personlig produktivitet. Funktionerna motsvarar till stora delar de behov som uttryckts men med en mycket stark anpassning till den miljö och de förutsättningar som finns i ett företag.

Egen kombination

Utöver de sammanhållna tjänsterna ovan finns det utbildningsverksamheter som har valt att själva sätta samman enskilda applikationer för att möta sina behov. De applikationer som ofta ingår i dessa lösningar är en eller flera av främst Dropbox, Evernote och Skype. Denna typ av lösning ger en möjlighet att skraddarsy sitt "verksamhetssystem" men ställer samtidigt högre krav på förvaltning.

2.1.1 ANALYS

Då utbildningsförvaltningen mycket tydligt signalerat att man ur ett effektivitetsperspektiv vill se en sammanhållen lösning faller alternativet med egen kombination av applikationer.

Zoho och IBM Verse är tydliga med att deras produkter finns tillgängliga för de skolor som vill använda dem. Då ingen av dem har en uttalad satsning mot utbildning och skola har de även mindre förståelse för de specifika utmaningar och villkor som gäller. Sannolikheten att de kan bistå vid införande och användning är sämre, vilket ställer större krav på kommunen. Detta gör att de faller bort som trovärdiga alternativ.

De övriga lösningarna, Google Apps for Education och Microsoft Office 365, är även de enda som kan uppvisa avtal och implementationer i Sverige som bedöms uppfylla de krav som Datainspektionen ställer avseende personuppgiftshantering.³ Då de juridiska villkoren avseende övriga lösningar inte är klargjord är Googles och Microsofts lösningar de enda reella alternativen för kommunen på kort sikt.

I det vidare arbetet kommer endast Googles GAFE och Microsofts Office 365 att bedömas.

---

³ *Datainspektionens tillsyn 2633-2014 av Simrishamn, respektive 1475-2013 av Ale.*

2.2 BEHOV OCH DRIVKRAFTER

Med behov och drivkrafter avses de bakomliggande skäl som verksamheten angett som anledning(ar) till att man valt att införa GAFE lokalt och som ligger bakom utbildningsförvaltningens beslut att ta ett samlat grepp om frågan.

Ur tidigare gjord utredning⁴ och i samtal med representanter för utbildningsförvaltningen har framförts ett antal olika skäl till varför förvaltningen centralt startat upp ett arbete med att införa och stödja skolornas arbete med en molntjänst.

I den tjänsteskrivelse som togs fram inför nämndhanteringen av frågan nämns endast ett skäl till varför förvaltningen önskar införa Google Apps for Education. Detta är möjligheten att arbeta med dynamiska dokument, då detta stödjer ett kollaborativt lärande.

I den utredning som gjordes efter nämndens beslut lyfts följande skäl fram:

- förutsättningar för nya typer av arbetsformer och nyskapande pedagogiskt tänkande
- möjligheten att möta eleven där den befinner sig
- möjligheten att arbeta tids- och platsobundet
- samlad hantering av skolarbete eller lektionsplaneringar

De olika skälen utvecklas eller motiveras inte ytterligare i utredningen.

Inledningsvis i denna utredning intervjuades medarbetare på utbildningsförvaltningen för att verifiera de tidigare nämnda drivkrafterna samt för att se upptäcka eventuella andra drivkrafter. I dessa intervjuer nämndes ett antal olika motiv till den satsning man vill göra, vilka både upprepade och kompletterade de skäl som uttryckts i den tidigare utredningen.

- **Formativ bedömning.** Bland både pedagoger och skolledare ses den här sortens verktyg som mycket starkt för sin förmåga att skapa ett bättre lärande hos eleverna. Dokumentdelning ger läraren nya möjligheter att löpande kommentera en elevs arbete, för att stödja, styra och bedöma, utifrån lärmålen.
- **Samarbete mellan elever.** Med gemensamma dokument kan lärare ge gruppuppgifter som eleverna ska lösa tillsammans, där de parallellt kan arbeta med olika delar av uppgiften. Tidigare var man tvungen att arbeta sekventiellt med gemensamma dokument, det vill säga en i taget med mail eller uppladdning emellan. Dokumentdelning möjliggör en ny nivå av samarbete och kamratbedömning.
- **Bättre ordning för elever.** Med en digital hantering av inlämningar och dokument ges eleverna ett stöd i att hålla ordning på sitt skolarbete. Risken att dokument ska försvinna har minskat och i de fall så skett, går det att gå tillbaka till en tidigare kopia eller version.
- **Smidigare inlämningshantering.** Att skriva ett arbete eller en uppgift görs i samma systemmiljö som inlämningen av uppgiften. Detta underlättar för eleven att göra sina uppgifter samt att följa upp inlämningen är gjord. För läraren innebär det att samtliga inlämningar finns på samma ställe, vilket underlättar bedömningsarbetet och minskar risken att inlämningar skall försvinna.
- **Underlätta samarbete bland personal.** Möjligheterna för arbetslag att samarbeta kring planering och budget tas upp som en bidragande faktor till att underlätta de administrativa uppgifterna. Delade dokument används även för att sammanställa och följa upp data om exempelvis måluppfyllnad eller frånvaro.

En förutsättning som nämnts i samtliga intervjuer är kravet på att lösningen måste upplevas enkel och intuitiv att hantera på grund av den varierande IT-mognaden samt för att inte bidra till en växande

---

⁴ Utredning kring molntjänst, Botkyrka kommun, 2014-08-26

administration. En faktor som har återkommit i samtalen med representanter för utbildningsförvaltningen och skolan är behovet av att känna att man förstår och har kontroll över sina pedagogiska verktyg, i det här fallet den valda lösningen. Då detta nämnts har det setts som en aspekt av lärarnas förmåga att styra den pedagogiska processen.

Utbildningsförvaltningen har även från centralt håll tydligt sagt att löpande administration och förvaltning måste vara resurseffektiv och inte bidra till mer administration än vad som bedöms nödvändigt, varken centralt eller lokalt.

Sammanfattningsvis kan sägas att de skäl som anges är samstämmiga, även om de uttrycks mer övergripande eller mer konkret. I grunden ligger en vilja att erbjuda den pedagogiska processen en bredare "verktygslåda".

Lösningarna

Båda lösningarna har funktionalitet som möter de grundläggande behoven som nämns, det vill säga dokumentdelning och parallellt arbete i dokument. Då båda tjänsterna är molntjänster delar de också stödet av tids- och platsbundet arbete samt tillgänglighet. Som molntjänst möter de också behovet av att erbjuda ett dokumenthanteringsstöd åt eleverna då de dokument en elev arbetar i alltid finns tillgängliga.

I en övergripande jämförelse av funktionaliteten hos de ingående applikationerna så erbjuder Microsofts applikationer betydligt mer funktionalitet än motsvarande applikationer från Google. Microsofts applikationer är idag industristandard för personliga produktivetsprogram och har en bredd och ett djup avseende funktionalitet som få konkurrenter kan möta. Det är dock få användare som utnyttjar mer än en bråkdel av alla de tillgängliga funktionerna. Antalet funktioner innebär även en längre inlämningsperiod. Det finns stora möjligheter att konfigurera hur funktionaliteten för dokumentdelning ser ut. Dock krävs ett särskilt arbete för att utforma och införa önskad konfiguration. Office 365 erbjuder inte några anpassade applikationer eller funktioner för skolmiljön. Dock finns tredjepartsprogram som är utformade för att stödja specifika arbetsmoment i skolarbetet, primärt för läraren. Ett exempel på sådant är Teacher Dashboard, för hantering av inlämningar, distribution av material och övervakning av elevernas filareor.

Google har i sin applikationer medvetet valt att hålla nere antalet funktioner till de som de bedömt motsvarar det faktiska behovet hos flertalet användare. Detta gör att applikationerna ansetts mindre kompetenta men lättare att lära och använda. För att komplettera GAFE erbjuder Google ett antal program särskilt riktade mot skolan. 2014 lanserades Google Classroom som ett verktyg för att underlätta hanteringen av inlämningar och bedömning samt hantering av grupper. GAFE:s spridning och popularitet inom skolvärlden har gjort att det skapats en stor community av användare, främst pedagoger, som utvecklar verktyg och delar erfarenheter kring best practice.

Båda lösningarna erbjuder en svit applikationer för mobiler och surfplattor, vilka i stort replikerar funktionaliteten hos webbapplikationerna. Office 365 innehåller också möjligheten till lokalt installerade program.

Office 365 innehåller en utvecklad funktionalitet för att arbeta i delade ytor, Sharepoint. Bland de behov som kan identifieras idag finns inget behov av denna typ av funktion. I ett skolsammanhang skapar den typen av ytor också ett tydligt administrativt arbete i form av övervakning och livscykelhantering. På

sikt, då pedagogiken utvecklats och mognaden växt, kan det mycket väl bli så att denna form av verktyg att efterfrågas.

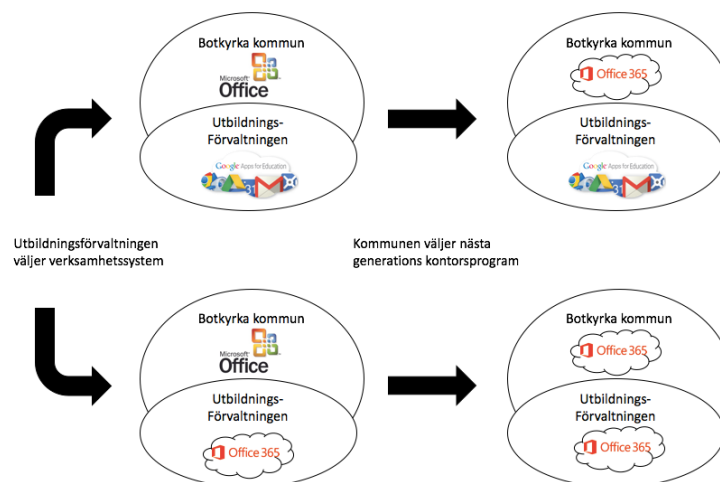
Både Office 365 och GAFE används idag inom den svenska skolan. Att döma av samtalet i IT-pedagogiska sammanhang och forum för molntjänster i skolan väljer det stora flertalet att satsa på GAFE. Då det är svårt att få fram officiell statistik från leverantörerna är det dock svårt att bekräfta detta. En större användargrupp innebär en poolning av fler erfarenheter och fler tillämpnings- och anpassningsidéer, vilket är en faktor som positivt påverkar utvecklingstakten för ett system.

Internationellt är situationen liknande den i Sverige. Officiell statistik är svår att få tag i men det förefaller att antalet installationer av GAFE är långt fler än de av Office 365 i skolsammanhang. På kort sikt ökar det sannolikheten att Google kommer att satsa på systemet och ytterligare utveckla och anpassa det. På lång sikt finns dock risken att man blir alltför dominant inom området, vilket kan resultera i ett lägre intresse för vidareutveckling.

Då utbildningsförvaltningen och dess pedagogiska personal varit tydlig med att enkelhet i användning och en låg tröskel är prioriterade egenskaper så påverkar det de två lösningarnas lämplighet. Då det inte upplevs finnas något behov, generellt sett, för det större antalet funktioner i Office 365 så är det svårt att motivera den större insatsen för införande och den högre inlärningströskeln. Delar av verksamhet kan dock göra andra avvägningar avseende enkelhet och funktionalitet. För verksamheten som helhet framstår Google Apps for Education som den lösning som bäst kompletterar befintliga verktyg.

2.3 EFFEKTER OCH KONSEKVENSER

De effekter och konsekvenser som kan förväntas är beroende av beslut inom utbildningsförvaltningen och beslut avseende central IT. Utbildningsförvaltningen förväntas inom kort fatta inriktningsbeslut om lösning för kommunikation och samarbete i skolan. På längre sikt förväntas kommunen centralt fatta beslut om kontorsprogram för tjänstemännen. Detta skapar två scenarios på kort sikt och två troliga scenarios på lång sikt., vilket illustreras i nedanstående bild.

Figur 3: Möjliga scenarios

Utbildningsförvaltningens införande av ett verksamhetssystem för kommunikation och samarbete inom skolan kommer att få påverkan på verksamheten, såväl inom förvaltningen som utanför. Dessa kommer vara olika utifrån vilka val som görs inom utbildningsförvaltningen och kommun. Nedan inventeras de områden som kan förutses påverkas. De olika områdena överlappar i vissa fall varandra. Detta är medvetet och i syfte att inte missa något delområde.

De områden som helt ligger inom utbildningsförvaltningens ansvar kommer inte att beröras vidare utan fokus kommer att ligga på de områden där eventuella effekter kan komma att uppstå inom övriga delar av kommun.

2.3.1 ARV OCH NULÄGE

Utbildningsförvaltningen i Botkyrka använder idag lärplattformen Vklass från Softronic för bland annat IUP, omdömen och närvarohantering. Plattformen har även funktionalitet för kommunikation och fillagring och är idag navet i kommunikation mellan lärare, elever och vårdnadshavare. Från oktober 2015 kommer även digitala läromedel att nås via plattformen. Detta kopplar till det pågående arbetet med Skolfederation. Det finns idag sju skolor som har lokala installationer av Google Apps for Education. Den första installationen gjordes på Broängsskolan 2009. Parallellt med detta infördes Microsofts live@edu på Tullinge gymnasium, en installation som inte längre finns kvar. För dessa installationer satte leverantören av Vklass upp integrationer för att skapa konton och hantera inloggning.

För kommunens tjänstemän finns det, i verksamhetsplanen för 2016, planer på att genomföra en förstudie för att se om Microsoft Office 365 på sikt kan införas som plattform för nästa generations mail och personliga kontorsprogram. Kommunen har idag inga licenser för Office 365, annat än eventuella enstaka licenser för utvärdering. Då förstudien inte är påbörjad och det är riskabelt att föregå dess resultat finns det en osäkerhet om hur kommunen kommer att agera, vilka val som kommer göras och när dessa görs. Utifrån den intention som uttalats idag har detta arbete utgått från scenariot att kommunen på sikt går över till Microsoft Office 365 för tjänstemännen. Kommunens gemensamma mail ligger idag i en Exchange-lösning. Identitetshanteringen sköts via Microsofts FIM.

Lösningarna

Inom kommunens IT-organisation finns idag ett upparbetat tekniskt kunnande om Microsofts produkter. Detta talar för att det troligen endast krävs en mindre insats för att inom denna organisation bygga upp ett tillräckligt kunnande kring Office 365. Dock är det en inläring som behöver ske, i och med att det ännu inte finns egen erfarenhet inom kommunen. Inom skolan saknas dock helt kunnande och erfarenhet om Office 365, då inga skolor idag använder lösningen.

Inom utbildningsförvaltningen finns idag kompetens lokalt om hur införande och förvaltning av GAFE ser ut för enskilda skolor. De erfarenheter som finns inom utbildningsförvaltningen har stärkt verksamheterna i uppfattningen att GAFE passar verksamheten, både pedagogiskt och ur ett förvaltningsperspektiv.

Då det inte finns någon uppbyggd struktur kring Office 365, samtidigt som GAFE idag redan finns i ett antal skolor, så innebär det sannolikt att det krävs mindre tid för att få en lösning på plats. Om utbildningsförvaltningen väljer att satsa på Office 365 krävs att kommunens IT-funktion behöver forcera ett antal aktiviteter i sin tidplan för ett eventuellt införande av Office 365 för alla tjänstemän.

2.3.2 ROLL OCH SYFTE

Enligt utbildningsförvaltningen så är syftet med den nya tjänsten att den enbart ska fungera som ett stöd i det pedagogiska arbetet, och interaktionen mellan och inom kollegiet och elevgruppen. Denna bild bekräftas av hur systemet idag används på de skolor som redan infört GAFE. Hos både GAFE och Office 365 finns funktionalitet som överlappar med befintliga, kommungemensamma tjänster, exempelvis epost och kalenderfunktioner. Detta gör det viktigt att tydliggöra interna processer och säkerställa följsamhet mot de arbetssätt som beslutas.

Lösningarna

Den styrning som varit tydlig från IT-funktionen är att all mail för de anställda i kommunen ska hanteras via Exchange och att den lösning utbildningsförvaltningen väljer att införa inte på något sätt ska ersätta det som idag levereras genom kommunens centrala tjänster. Detta är även i linje med den målbild som utbildningsförvaltningen beskrivit.

Oavsett vilken av de två lösningarna som införs kommer frågan att behöva hanteras, dock på olika sätt. Båda lösningarna innebär att mailhanteringen kommer att ligga separat från övrig funktionalitet. I Office 365-fallet kommer skillnaden synas mindre för användarna, då klientprogrammet kan vara det samma, oavsett om mailen går via en lokal eller molnbaserad Exchange-server. Mailen kommer dock inte att vara fullt integrerad med övriga tjänster i lösningen. I det fall, eller vid det tillfälle, kommunen väljer att införa Office 365 för samtlig personal ändras förutsättningarna för hur mailen kan integreras.

I GAFE-alternativet skulle separationen mellan mail och verksamhetssystem bli tydligare. Dock kommer det krävas att utbildningsförvaltningens ledning är tydliga och pedagogiska i hur de kommunicerar till medarbetarna om varför den kommungemensamma mailtjänsten ska användas. I annat fall finns en risk för ett ökat tryck att använda den mail som finns i lösningen, alternativt något från tredje part. Alternativt kan IT-funktionen utreda om det är möjligt att certifiera Googles maillösning för användning i kommun. Detta ligger dock utanför detta projekts avgränsningar.

Båda lösningarna ger möjligheten att välja vilka enskilda applikationer eller funktionalitet som ska vara aktiv eller avstängd. Det går därför att avaktivera mailfunktionaliteten. Detta är ett sätt att tekniskt hindra den glidning mot att använda Gmail som mailtjänst, vilket annars riskerar att inträffa. Över tid är det dock rimligt att anta att det kommer skapas ett ökat tryck mot att använda de mailtjänster som är integrerade med de övriga verktyg medarbetaren använder dagligen. Detta är en fråga som utbildningsförvaltningen bör bevaka för att säkerställa en bra avvägning mellan enkelhet i användningen och säker hantering av information.

Ur detta perspektiv är styrkor och svagheter hos de båda lösningarna på kort sikt lika. Tekniskt går det att utforma lösningen på önskat sätt. Oavsett lösning krävs dock utbildning och en tydlighet i kommunikationen inom utbildningsförvaltningen kring vilka krav som ställs på kommunens och personalens hantering av personuppgifter.

2.3.3 JURIDIK OCH INTEGRITET

Den lösning som införs kommer att hantera personuppgifter rörande elever och lärare. Då utbildningsnämnden är personuppgiftsansvarig för denna hantering är det viktigt att man säkerställer att den kommande lösningen fyller de krav som ställs. De större leverantörerna har gjort nödvändiga

ändringar och tillägg till sina avtal för att uppfylla krav som ställs av Datainspektionen. Dock ser avtalen olika ut för de olika leverantörerna och det bör utredas om skillnaderna har någon betydelse för kommunen och om villkoren i övrigt är acceptabla.

Lösningarna

De juridiska aspekterna som är relevanta för den här typen av lösningar berör främst de affärsmässiga villkoren och dels hanteringen av lagrad information, över hela livscykeln. De affärsmässiga villkoren kommer inte närmare att beröras här. Både Google och Microsoft har installationer i Sverige, vilka har varit föremål för tillsyn från Datainspektionen. Genom SKL:s arbete med vägledning för införande och leverantörernas justeringar i avtal och avtalsbilagor kan båda leverantörerna nu uppvisa installationer som möter de krav som Datainspektionen ställer. Se fotnot ovan. Båda lösningarna har också genomfört tredjepartsrevisioner som visar att de möter ISO 27018-standarden avseende krav på rutiner för personuppgiftsbiträden för att skydda personuppgifter i molntjänster. På längre sikt kommer båda leverantörerna att påverkas av resultatet i det pågående rättsfallet i USA där amerikanska staten krävt att Microsoft ska lämna över uppgifter från utländska servrar, men där Microsoft vägrat. I ett domslut från den 6 oktober 2015 har EU-domstolen konstaterat att Safe Harbor-avtalet mellan EU och USA inte nödvändigtvis ger adekvat skydd av personuppgifterna hos leverantörer som överför uppgifterna till USA. Kraven på utbildningsnämnden, i sin roll som personuppgiftsansvarig, är dock de samma. Båda dessa fall visar på betydelsen av en löpande omvärldsanalys.

Ur ett juridiskt och integritetsperspektiv är det svårt att se några praktiska skillnader mellan de två lösningarna.

2.3.4 INFÖRANDE

De kostnader och de insatser som krävs för ett införande måste inventeras och specificeras. Detta rör vilka beslut som ska tas var, vilka aktiviteter som behöver utföras och vilken dokumentation som krävs. Frågor kring införande blir starkt beroende av nuläge och ambitionsnivå.

Lösningarna

Då ingen verksamhet inom kommunen idag infört Office 365 så skulle ett införande behöva ske utan erfarenhetsåtervinning i kommunen. I det fall skolan väljer att införa Office 365 tidigare än enligt den plan som tas fram av IT-funktionen så behöver utbildnings-förvaltningen vara drivande i ett antal frågor. Detta innebär högre krav på insats och resursåtgång. Sannolikt kan införandet ses som ett pilotprojekt för kommunen, vilket bör kunna innebära ett tydligt stöd från centrala funktioner. Alternativet är att invänta en eventuell kommungemensam satsning och ta del av det utvecklingsarbete som gjort centralt. Detta riskerar dock att ta längre tid än UF:s plan för införande. Beroende på hur utbildningsförvaltningen väljer att införa lösningen kommer det sannolikt att behövas stöd för att bestämma målbild samt göra anpassningar och konfigurationer. Utbildningsförvaltningen behöver också besluta om information som finns i de befintliga GAFE-installationerna ska föras över till den nya lösningen. Vill man göra detta krävs en plan och en insats för att säkerställa en säker migrering.

Vid ett införande av GAFE för hela utbildningsförvaltningen kommer aktiviteterna motsvara de som idag är gjorda vid de lokala införandena. Utöver detta så krävs beslut om, och hantering av, domänfrågan. Vilken domän ska användas och vem inom kommunen ska äga den. Google erbjuder funktionalitet för att flytta kontoinnehåll mellan konton, varför migrering av befintliga konton inte förväntas utgöra ett problem eller kräva stor arbetsinsats. Konfigurering av den nya lösningen krävs. Givet att utbildningsförvaltningen har en tydlig målbild kan detta ske med en mindre insats.

Vid införandet krävs en integration för identitetshantering. Det är idag inte tydligt vilka krav som ställs från IT-funktionen kring identitetshantering. Det finns en avvägning mellan önskemålet att ha en central IDP-funktion (Identity Provider) och behovet för verksamheterna att få använda verksamhetsanpassade lösningar. Vilken flexibilitet som skulle tillåtas för identitetshandlingen är idag inte klargjort. Då utbildningsförvaltningen varit tydlig med sitt krav på enkelhet och SSO mellan Vklass och GAFE eller Office 365 bör de regler som införs vara en avvägning mellan verksamhetskrav och skyddsvärde. Att använda lösningen med inloggning via Skolfederation till Vklass och sedan SSO med GAFE är den kortsiktigt mest ekonomiska och enkla att införa. På sikt riskerar den dock att utgöra en inlåsningsrisk som bör beaktas inför kommande upphandlingar av portalverktyg.

För båda alternativen gäller att det tekniska införande kompletteras med tillräcklig information och utbildning angående hur lösningarna får och ska användas, både utifrån lagkrav och utbildningsförvaltningens regler.

2.3.5 SUPPORT OCH ADMINISTRATION

Ett verksamhetssystem med ett stort antal användare kommer sannolikt att behöva en supportfunktion eller supportorganisation. Omfattningen på behovet beror bland annat på systemets uppgift, antal användare, vana hos användarna, hur ofta användarna interagerar med systemet, hur kritiskt systemets stöd är för användarna och komplexiteten i systemet. Det behöver säkerställas att det finns kompetens och resurser att möta de krav som ett system ställer, dels avseende användarsupport och dels avseende frågor kring drift och förvaltning. Eventuella skillnader i hantering av ärenden från elever och ärenden från lärare måste göras tydligt. Hur denna support bäst ska levereras (internt eller externt) och vilka konsekvenser detta får för olika funktioner inom kommun måste utredas. Relevanta frågor blir vilken kompetens som ska finnas var, ansvarsfördelning och hur de kostnader som uppstår ska fördelas.

Utbildningsförvaltningen har beskrivit att oavsett lösning så finns det en supportorganisation inom verksamheten som förväntas hantera de frågor som uppstår. Idag finns lokalt IT-stöd på varje skola. Denna person fungerar som första linjens stöd vid problem och det är endast denna person som sedan kan eskalera ärenden till nästa nivå.

Lösningarna

Om utbildningsförvaltningen väljer att införa Office 365 torde det naturliga vara att lägga ett uppdrag till IT-funktionen att hantera andra linjens support, parallellt med Microsofts telefonsupport. Detta då utbildningsförvaltningens Office 365-installation sannolikt kommer administreras från IT-funktionen, givet att kommunen som helhet väljer Office 365 för tjänstemännen, då man där kommer att bygga upp kommunspecifik kompetens och erfarenhet. Det kommer dock krävas en utbildningsinsats för IT-samordnarna i sin roll som först linjens support.

Vid ett införande av GAFE är den förväntade supportvolymen lägre än jämfört med Office 365. Detta då lösningen är mindre komplex och fler frågor tenderar att kunna hanteras av användarna själva, med stöd av tillgängliga resurser online, eller av första linjens support. Erfarenheter från jämförbara installationer av de olika lösningarna stärker denna bild. Utbildningsförvaltningen behöver dock ta fram ett förslag till incidentprocess för de ärenden som ska hanteras. För att säkerställa att alla supportärenden kan hanteras bör utbildningsförvaltningen säkerställa att tillräcklig kompetens finns tillgänglig. Antingen kan man bygga upp kompetens och resurser internt, alternativt kan man lägga ut

uppdraget att hantera supporten, inom kommunen eller till extern part. Det finns idag supportorganisationer som byggt upp ett kunnande av GAFE och det närliggande Google for Work och det är sannolikt mer ekonomiskt att använda dessa än att kravställa på IT-funktionen att de ska bygga upp nödvändig kompetens.

2.3.6   TEKNISK MILJÖ

Beroende på lösning kan behovet av, och graden av, integration i befintlig miljö skilja sig åt. Vilka krav som ställs vid ett införande, i form av integrationer och/eller anpassningar behöver tydliggöras för de olika alternativen. De integrationer som minst behöver fungera är skapande av konto och hantering av löpande autentisering. Även de nya krav som verksamhetssystemet ställer på befintlig miljö och befintliga system under löpande drift måste dokumenteras. Dessa kan exempelvis vara krav på ökad tillgänglighet eller förlängda servicetider.

Lösningarna

Då elever förväntas använda lösningen för att arbeta plats- och tidsobundet krävs en tillgänglighet och funktionalitet dygnet runt, årets alla dagar. Detta krav gäller för både lösningen i sig men även för nödvändiga stödsystem.

Office 365 och GAFE kräver båda en integration mot kommunens befintliga tjänster för identitetshantering, Microsoft FIM. Utbildningsförvaltningen ser att denna integration ska ske med hjälp av Skolfederationsinloggning i Vklass och sedan genom en integration med den valda lösningen. För GAFE finns idag en färdig integration men för Office 365 skulle en sådan behöva tas fram av leverantören. Hur identitetshandlingen ska se ut beror på beslut inom både IT-funktionen och utbildningsförvaltningen. Om det finns krav på en annan lösning än den befintliga ska användas kommer detta innebära en tillkommande och osäker kostnad för utbildningsförvaltningen. Oavsett lösning kommer den valda lösningen för identitetshantering att behöva ha samma tillgänglighet som lösningen, det vill säga dygnet runt, året runt. Ett önskat scenario är att Google och Microsoft skulle gå med i Skolfederation, men det finns inga tecken som tyder på det i dagsläget.

Då de båda lösningar är molntjänster behöver de båda en hög tillgänglighet för internet. För den tid eleverna och lärarna tillbringar i skolan är det kommun som ska leverera denna tillgänglighet. Redan idag används nätet för att komma åt resurser på internet i undervisningen, inklusive en stor mängd strömmande media. Utifrån hur nätverket beskrivs idag torde kapacitet och redundans inte utgöra några problem vid en uppskalning av dagens molntjänstanvändning. Den viktigare frågan blir tillgänglighet, framför allt då åtgärdsstiden vid ett eventuellt avbrott. Då flertalet elever sannolikt inte kommer befinna sig i skolans lokaler utanför kontorstid så är det åtgärdsstid under skoldagen som primärt bör säkerställas. Båda lösningarna har viss funktionalitet även i nedklopplatt läge, beroende på inställningar, för att läsa och redigera filer. Utbildningsförvaltningen bör utöver detta arbeta med lärarna för att säkerställa att dessa har en kontinuitetsplanering för det fall att uppkopplingen inte fungerar.

2.3.7   FÖRVALTNING

Eventuella skillnader i de krav som ställs på en förvaltningsorganisation mellan olika lösningar behöver tydliggöras. Framför allt gäller detta huruvida olika roller, funktioner och ansvar ligger inom eller utom utbildningsförvaltningen. Det behöver därefter säkerställas att verksamheten kan möta de krav som ställs för en fungerande systemförvaltning av respektive lösning.

Lösningarna

Oavsett vilken lösning som väljs krävs en löpande förvaltning för att säkerställa att verksamheten får den förväntade nyttan med lösningen.

För båda lösningarna gäller att de kommer bli förvaltningsobjekt inom utbildningsförvaltningen. Det krävs därför att utbildningsförvaltningen avsätter tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens för detta. Förvaltningsuppdraget innebär krav på aktiviteter inom målstyrning, ändringshantering, support, användarstöd, daglig drift och problemhantering.

Då Office 365 är en mer komplex lösning ställer den större krav på förvaltarrollen. För att förenkla användarupplevelsen ställs större krav på insatser vid införande och förvaltning. I det fallet kommunen centralt väljer att införa Office 365 för tjänstemännen möjliggörs dock en gemensam kunskapsuppbyggnad och det kan då gå att dela på vissa uppgifter.

Resursbehovet för systemförvaltning av den införda lösningen beror på hur många skolor som inför lösningen och i vilken takt de släpps på. Utbildningsförvaltningens plan är ett stegat införande där man släpper på ett stadie i taget, uppifrån och ner.

2.3.8 AVSLUT OCH MIGRERING

Det är sannolikt att utbildningsförvaltningen vid någon tidpunkt kommer att vilja överväga alternativa lösningar till den införda. Vid ett sådant tillfälle måste möjligheten att byta lösning finnas och vara praktiskt genomförbar ekonomiskt, juridiskt och i övrigt. Möjligheterna för elever att ta med sig licenser och filer då de slutar skolan bör också beaktas.

Lösningarna

Båda lösningarna erbjuder idag möjligheter att exportera data ur konton och applikationer. Formaten är anpassningsbara och båda leverantörerna säger sig ha ambitionen att vara kompatibel med standardformat på marknaden. Office 365-licenser

Både Microsoft och Googles lösningar är nu certifierade enligt ISO 27018, vilket innebär att de har rutiner för att kunden ska kunna migrera sin data. Vilka format som används vid exporten är olika men båda lösningarna kan exportera till olika standardformat. Vid ett avslut har båda leverantörerna enligt gällande avtal 180 dagar på sig att utplåna data i sina system.

2.3.9 EKONOMI

De ekonomiska konsekvenserna av ett införande består av dels utgifter, dels av intern resursanvändning och dels av externa effekter av det lösningsval som görs. Dessa kan uppstå hos utbildningsförvaltningen, hos kommungemensamma funktioner eller i övrig verksamhet. Nedan inventeras och värderas de kostnadsposter som kan förväntas uppstå inom de olika områden, för de två lösningarna. Kostnadsposterna är sorterade efter om de gäller oavsett lösning eller är specifikt kopplade till endera lösningen.

	Google Apps	Microsoft Office 365
Arv och nuläge		

Roll och syfte	<ul style="list-style-type: none"> • Ta fram riktlinjer och policier kring användning och informationshantering i lösningen. Detta behövs oavsett val av lösning och förväntas ske inom ramen för utbildningsförvaltningens ordinarie verksamhetsutveckling. Kostnaden bedöms som låg. • Utbilda lärare, elever och skollära ibland annat PuL för att höja den digitala kompetensen. Detta behövs oavsett val av lösning och förväntas ske inom ramen för utbildningsförvaltningens ordinarie verksamhet. Kostnaden bedöms som låg. • Ta fram och distribuera information till elever och vårdnadshavare om lösningen och dess personuppgiftshantering. Kostnaden för detta bedöms som låg.	
Juridik och integritet	<ul style="list-style-type: none"> • Vid införande kommer särskild uppmärksamhet behövas till leverantörens personuppgiftsbehandling, för att säkerställa en tillräcklig skyddsnivå. Kostnaden bedöms som låg de stöd bör kunna fås genom SKL. • Utbildningsförvaltningen kommer minst årligen behöva säkerställa att leverantörens informationshantering sker med fullgod integritet. Detta kan innebära att begära och ta del av revisionsrapport från tredje part. Kostnaden bedöms som låg. • Utbildningsförvaltningen behöver hålla sig informerad om rättsläget för molntjänster och vid behov revidera sin risk- och sårbarhetsanalys. Kommunjuristen kan utgöra stöd för detta. Kostnaden bedöms som låg, alternativt medel om en revidering krävs.	
Support/administration	<p>Intern support:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upplärning av lokalt IT-stöd och teknisk personal på utbildningsförvaltningen. Kostnaden bedöms som medel. • Löpande support. Inom ramen för befintlig tjänst för det lokala IT-stödet. Kostnaden bedöms som låg. <p>Extern part:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avtalad ersättning	<ul style="list-style-type: none"> • Ersättning för köpt tjänst från IT-stöd. Kostnaden är osäker idag
Införande	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut och hantering av domän. Kostnaden bedöms som låg. • Konsolidering av dagens installationer. Kostnaden bedöms	<ul style="list-style-type: none"> • Avveckling av dagens installationer och eventuell migrering av data. Kostnaden bedöms som medel. • Konfigurera

	<p>som låg till medel.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konfigurera installationen. Kostnaden bedöms som låg till medel. • Integration för identitetshantering via Vklass. Kostnaden bedöms som låg. Integration mellan FIM och GAFE. Kostnaden bedöms som medel, med osäkerhet. • Utbildning av elever och personal. Kostnaden bedöms som låg till medel.	<p>installationen. Kostnaden bedöms som medel till hög, med stor osäkerhet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integration med Vklass kräver en insats från Softronic. Kostnad och insats bedöms som medel. • Utbildning av elever och personal. Kostnaden bedöms som medel till hög.
Teknisk miljö	<ul style="list-style-type: none"> • Eventuella anpassade krav på tillgänglighet av nät. I dagsläget bedöms kostnaden som obefintlig eller låg. • Anpassade SLA-krav på FIM. Kostnaden är svår att uppskatta då IT-funktionen inte tydliggjort krav för identitetshantering.	
Förvaltning	<ul style="list-style-type: none"> • Resurs på utbildningsförvaltningen, cirka 10-30 % över tiden	<ul style="list-style-type: none"> • Resurs på utbildningsförvaltningen, cirka 20-50 % över tiden
Avslut/migrering	<ul style="list-style-type: none"> • Hantering av nedladdning och mellanlagring av information med fullgod säkerhet. Kostnaden bedöms som medel.	

De stora osäkerhetsposterna i denna sammanställning härrör från den osäkerhet som gäller för integration och identitetshantering. Det torde ligga i utbildningsförvaltningens intresse att få acceptans för en lösning som använder Vklass för identitetshantering, för att på så sätt få en förutsägbar och låg kostnad, på kort och medellång sikt. Detta bör ske med hänsyn till de gemensamma riktlinjer för identitetshantering som kommunen har för avsikt att implementera.

Idag licensierar utbildningsförvaltningen all fakultet (mer korrekt: alla datorer som inte är 1:1) för att de ska kunna använda Microsoft Office i sitt arbete. För elever (mer korrekt: 1:1-datorer) licensierar man också Microsoft Office. Då ambitionen är att behålla Office för såväl fakultet som elever så påverkas inte kostnadsbilden av vilken lösning man väljer att införa. Då kulturskolan och Avux licensierar sina Office-program inom kategorin fakultet så kommer de inte att påverkas, ekonomiskt eller annat, av utbildningsförvaltningens beslut. I det fall kommunen i framtiden väljer att ersätta Microsoft Office med Microsoft Office 365 för tjänstemännen förändras inte de ekonomiska konsekvenserna, då Microsoft Office licensieras fristående. Värt att notera är att både dagens Office och en eventuell framtida Office 365 för fakultet ger utbildningsförvaltningen rätt att erbjuda alla elever Office 365 Pro Plus, utan licenskostnad. Den Office-version eleverna idag använder har en total licenskostnad för utbildningsförvaltningen på knappt 800 000 kr. Eftersom både fakultets- och 1:1-datorer använder Citrix för att komma åt Skolwebben krävs CAL-licenser i fortsatt samma omfattning som idag, det vill säga till oförändrad kostnadsnivå.

2.4 SAMMANVÄGD BEDÖMNING

De två alternativen fyller både de grundläggande kraven på ett kommunikations- och samarbetsverktyg för utbildningsförvaltningen. De gör det dock på olika sätt och olika väl, utifrån kraven och de prioriteringar som finns. Utbildningsförvaltningens och skolverksamhetens representanter har genomgående varit mycket tydliga med behovet av enkelhet och lättillgänglighet. Detta talar för Google Apps for Education, då avvägningen mellan användbarhet och funktionalitet bättre motsvarar utbildningsförvaltningens behov.

Det är sannolikt att det för delar av skolan kan finnas andra avvägningar, där bred och djup funktionalitet värderas högre än enkelhet i användningen. Detta bör dock inte vara styrande för möjligheterna att erbjuda en mer passande lösning för den större delen av verksamheten.

Om utbildningsförvaltningen väljer att införa GAFE kommer detta att potentiellt kunna få ett antal konsekvenser för verksamheten utanför den egna förvaltningen, vilka behöver hanteras:

- Utbildningsförvaltningen bör säkerställa att dagens rutin och integration för att skapa konton och hantera inloggning får kvarstå. I annat fall måste den gemensamma inloggningsfunktionaliteten för elever och lärare för de olika verksamhetssystemen, primärt Vklass, säkerställas.
- Utbildningsförvaltningen måste besluta om samtliga skolor ska hanteras inom samma domän eller om frihet ska tillåtas, inom ramen för eventuell kommungemensam policy.
- Utbildningsförvaltningen bör engagera en extern leverantör av support för att säkerställa hantering av de ärenden som uppstår, åtminstone initialt. IT-samordnarna bör utbildas i en gemensam ärendehanteringsrutin.
- Utbildningsförvaltningen bör avsätta resurser för att kunna förvalta GAFE och säkerställa kontinuerlig verksamhetsnytta.
- Utbildningsförvaltningen bör tillsammans med centrala IT-stödet avtala om servicenivåer för de system som krävs för GAFE:s funktionalitet.

---

3 Referenser

- CIO.com, <http://www.cio.com/article/2985352/google-apps/4-out-of-5-google-for-work-customers-avoid-google-drive.html>, besökt 2015-09-27
- Google Educator Group, <https://plus.google.com/communities/104093197246996769629>, besökt 2015-06-01 – 2015-10-15
- Googles hemsida för Google Apps for Work och GAFE, www.google.com/edu, besökt 2015-08-17 -- 10-07
- IBM Verse, <http://www.ibm.com/verse/>
- Microsofts hemsida för Office 365, office365.microsoft.com, besökt 2015-09-10 – 10-07
- Skolverket, <http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/bedomning/undervisning>, besökt 2015-08-20 – 31
- Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – uppföljning av beslut om behandling av personuppgifter i molntjänsten Google Apps For Education, Dnr 1475-2013 (Ale)
- Tillsyn enligt personuppgiftslagen (1998:204) – uppföljning av beslut om behandling av personuppgifter i molntjänsten Google Apps For Education, Dnr 2633-2014 (Simrishamn)
- Utredning kring molntjänst, Utbildningsförvaltningen, Botkyrka kommun, 2014-08-26
- Zoho, <http://www.zoho.com/>

Intervjuer och samtal

Andrée Lundberg, LAR, Atea	2015-10-19
Anette Älmdalen, chef specialiststöd, UF	2015-06-24

Elias Selinder, kundansvarig, Softronic	2015-06-22
Eva-Britt Berghäll, IT-controller, KLF	2015-10-06, 2015-10-19
Fredric Lindeberg, KLF	2015-10-06, 2015-10-19
Hans Lindgren, verksamhetsutvecklare, KLF	2015-10-06
Jan-Anders Kangas, teknisk arkitekt, KLF	2015-06-25, 2015-10-05
Joakim Persson, biträdande rektor, Karsby International School	2015-08-25
Lars Svantesson, IT-chef, KLF	2015-06-22
Mikael Öhlin, chef IT-stöd, KLF	2015-10-05
Roberto Toro Martinez, pedagog, Tunaskolan, U	2015-09-01
Tommy Bouchibane, systemförvaltare, UF	2015-06-24
Tommy Lundblad, verksamhetsutvecklare, KLF	2015-06-24, 2015-10-05
Tony McCarrick, IT-strateg, UF	Flertal tillfällen

Utredning kring molntjänst Botkyrka kommun

26 augusti 2014

[Bakgrund](#)

[Syfte och Mål](#)

[Genomförande](#)

[Del för verksamhetsanalys](#)

[Del för de pedagogiska användningsområdena](#)

[Del för risk- och sårbarhetsanalys](#)

[Sammanfattning av rättsläget](#)

[Deltagare](#)

[Google Apps for Education \(GAfE\)](#)

[Allmänt](#)

[Skapa](#)

[Dela](#)

[Kollaborera](#)

[Publicera](#)

[Beskrivning av användningen i Botkyrka](#)

[Bastjänsternas funktioner](#)

[Mail](#)

[Kalender](#)

[Google Drive](#)

[Webbplatser](#)

[Google Grupper](#)

[Lagringsytor](#)

[Sammanfattning av diskussionen kring användningen](#)

[Behandling av informationen](#)

[Behandling av pedagogiskt material](#)

[Behandling av personuppgifter](#)

[Avtalsvillkor för tjänsten](#)

[Tillämpliga avtal](#)

[Punkter att komplettera med](#)

[Risk och sårbarhetsanalys](#)

[Riskanalys](#)

[Slutsatser Riskanalys](#)

[Summering](#)

Bakgrund

Digitala verktyg tillsammans med tillgång till internet skapar förutsättningar för nya typer av arbetsformer och nyskapande pedagogiskt tänkande. Det i sin tur kan utveckla både lärare och elever. Här ses styrkan i att kunna bemöta elever oavsett stadie, nivå och kunskap och att bättre kunna stimulera lärandet. Med anledning av en ökad tillgänglighet samt ett smidigt delande och producerande finns det runt om i utbildningslandskapet ett stort intresse för just molntjänster såsom Google Apps for Education, där möjligheter ges till både elever och pedagoger att producera, dela och samarbeta bortom tid och rum. Lin Education har flera års erfarenhet av såväl teknisk som pedagogisk implementation av Google Apps for Education i skolor och kommuner. Vi ser Google Apps for Education som en lärandemiljö och som ett digitalt mötesrum- här effektiviserar man kommunikationen mellan varandra och lyfter kollaborativa arbetssätt. Detta är möjligt i Google Apps for Education-miljön där användare delar det material man producerar med varandra och ger möjligheten t.ex. för direkt feedback i realtid. Google Apps for Education är en serie tjänster som är sammanlänkade med varandra. Detta möjliggör att ha sitt skolarbete eller lektionsplaneringar samlat på samma ställe och åtkomliga oavsett när eller varifrån man vill komma åt det.

Genom att välja en extern leverantör av en molntjänst kommer elever och lärares personuppgifter att behandlas av molntjänsteleverantören. Tjänsterna är ofta standardiserade och villkoren för hur information kommer att hanteras av leverantören återfinns i omfattande standardavtal som ofta kan vara svåröverskådliga. Varje verksamhet som vill använda sådana tjänster måste göra klart för sig vilka delar, tillägg osv., som ingår i avtalet.

Det kan även vara svårt att ha full insyn i tjänsternas närmare utformning och funktionalitet och man bör därför anpassa vilken typ av information man väljer att hantera i standardiserade tjänster. För skolverksamheter som redan använder denna typ av tjänster eller som vill ta fram ett beslutsunderlag för att använda tjänsten måste varje personuppgiftsansvarig göra en egen självständig bedömning av om deras användning följer lagen.

Bedömningen ska alltid omfatta en laglighetsbedömning, dvs. om det sätt man vill behandla personuppgifter följer kraven i Personuppgiftslagen (PuL), samt en risk- och sårbarhetsanalys med särskilt fokus på personuppgiftsbehandlingen och vilka konsekvenser hanteringen av personuppgifter kan få för den enskildes personliga integritet. Oavsett hur praxis utvecklar sig inom området står det redan nu klart att alla personuppgiftsansvariga inför användning av en molntjänst måste genomföra dessa analyser.

Ytterligare bakgrundsinformation, fakta och referenser återfinns i vägledningen Molntjänster i skolan, Center för eSamhället, SKL, november 2013.

Syfte och Mål

Syftet med denna utredning är att ta fram ett underlag som kan ligga till grund för Utbildningsnämnden fortsatta arbete att införa en molntjänst för skolverksamheten och ge stöd

för planering av en eventuell implementation. I detta fall är det Google Apps for Education som är molntjänsten i fråga. Detta sker i form av en skriftlig rapport och uppföljningsmöte efter genomförda aktiviteter. Målet är att genom aktiviteterna och genomlysningen av såväl Google Apps for Education samt dess funktionalitet i förhållande till andra kommunikationssystem ge god förståelse av effekterna av Google Apps for Education i kommunens skolor och förskolor. Med denna utökade förståelse som grund skall ansvariga inom kommunen kunna gå vidare och få till ett beslut kring hanteringen av molntjänster i skolverksamheterna inom kommunen.

Genomförande

För att kunna öka kunskapen om och förståelse för Google Apps for Educations olika tjänster och användningsområden inom verksamheten såväl som att få in underlag för risk och sårbarhetsanalys kommer vi använda oss av fokusgruppsintervjuer som metod i detta arbete. I fokusgrupperna förs styrda samtal där vi strukturerat diskuterar faktorer inom varje fokusområde. I arbetet kommer vi att sortera vilka tjänster som avses användas och sedan se hur olika målgrupper inom skolan påverkas av dessa. Vi skall även ta med och beakta olika perspektiv på användandet, så som pedagogiska och tekniska delar. Med detta som underlag skall en risk och sårbarhetsanalys genomföras enligt den mall som SKL tagit fram som *vägledning för molntjänst inom skola*.

Deltagarna i fokusgrupperna behöver representera de grupper som kommer bli berörda av tjänsten exempelvis rektor, pedagog, elev, förvaltning. Alla behöver inte vara med varje gång men de olika målgruppernas perspektiv behöver till för ge ett bra analysmaterial.

Del för verksamhetsanalys

Innehåller en diskussioner och beskrivning av vilka tjänster inom Google Apps for Education som verksamheten kommer att använda. Därefter utförs en utredning för positionering av tjänsterna inom Google Apps for Education (gentemot andra kommunikationssystem i kommunen) och möjliga användningsområden samt framtida funktionalitet i Google Apps for Education.

Del för de pedagogiska användningsområdena

I denna del diskuteras hur funktionerna och tjänsterna inom Google Apps for Education kommer användas i vardagen för att kunna förstå hur personuppgifterna kommer användas eller vilka de personuppgifterna är.

Del för risk- och sårbarhetsanalys

Tar sin utgångspunkt i vad som framkommit i fokusgrupperna kring verksamhetsanalysen pedagogik och användning. Med det som underlag görs en nulägesanalys vars resultat riskanalyseras och värderas utifrån säkerhets- och juridiska aspekter. Underlag framtaget av SKL för risk- och sårbarhetsanalys kommer utgöra ramverket.

Sammanfattning av rättsläget

Som beskrivs i inledningen används diverse molntjänster i skolan idag så som Microsoft 365, Evernote och Google Apps for Education. Utöver själva molntjänsterna finns mängder av webbresurser för lärande som används i skolarbetet. I alla dessa sammanhang kan, och bör, hanteringen av personuppgifter diskuteras. I detta arbete har Google Apps for Education varit den tjänst som stått i fokus.

Status på användandet och rättsläget kring Google Apps for Education är flitigt diskuterat. Det finns undersökningar som visar att tjänsten används utbrett i svenska skolor. Samtidigt går tolkningar kring deras avtal och hur Personuppgiftslagen skall tolkas isär. Under vintern 2013 gjorde Statens inköpscentral en upphandling för molntjänster som kontorsstöd. Syftet med den upphandlingen var att ge offentlig sektor möjligheten att köpa en viss typ av molntjänst på ett kostnadseffektivt och juridiskt korrekt vis, och utav 10 inkomna anbud bedömdes bland andra Google Apps vara en tjänst som via ett par återförsäljare vara ok att köpa in som kontorstjänst. Kammarkollegiet anser att de utvalda tjänsterna är godkända att använda även i PuL- sammanhang, medan Datainspektionen gjort en annan tolkning. Det mest kända fallet är Salems kommun. I detta sammanhang skall det nämnas att Salem använder Google Apps för hela kommunala verksamheten och inte Google Apps for Education för enbart skola. Nu har Förvaltningsdomstolen kommit med sitt utlåtande i detta fallet och de stödjer Datainspektionens bedömning.

Användandet av molntjänster bl.a. Google Apps for Education är alltså omdiskuterat och Datainspektionen har haft synpunkter på användandet av tjänsterna. I de flesta fall har de inte ansetts förenligt med personuppgiftslagen (PUL). Vissa andra myndigheter har förvisso gjort andra tolkningar i samband med att de upphandlat molntjänster åt offentlig sektor (t.ex. Kammarkollegiet och Malmö stad). I förevarande fall måste dock Datainspektionens ståndpunkt anses vara den viktigaste eftersom de är tillsynsmyndighet för behandling av personuppgifter och har rättsliga möjligheter att förbjuda kommunen att använda specifika molntjänster.

Användningen av molntjänster trots rättsläget har inte stannat av utan så sent som den 3 mars 2014 gjorde SVT Västnytt en undersökning där de frågade Sveriges 290 kommuner om de använder Google i skolsammanhang. Utav 290 kommuner svarade 123 att de använder Google i viss utsträckning. I samma artikel och inslag intervjuas Datainspektionen som framför ett par punkter, som exempelvis att Google får möjligheten att använda datan i egna syften eller att det är oklart hur länge datan sparas eller var. Många av de som inte använder Google använder molntjänster från andra leverantörer. Röster har höjts från olika håll, bland annat från politiken, kring att utvecklingen och användningen av molntjänster kommer fortsätta varför den rättsliga delen måste ses över och lagens anpassning till den verklighet vi har idagens samhälle.

Under 2012 arbetade Skolkompassen i Malmö med att utreda Google Apps for Education då deras uppdrag är att titta på moderna skolmiljöer för pedagoger och elever. Denna utredning i Malmö har nu Datainspektionen valt att granska och i juni 2014 kom Datainspektionens utlåtande som påpekar att det gjorts ett grundligt arbete med på några punkter brister det varför Malmö grundskola får välja att teckna nytt avtal där bristerna är åtgärdade eller sluta använda

tjänsten.

I Umeå kommer skolorna att under 2013 och 2014 att införa Google Apps for Education. Detta beslutades vid nämndsammanträdet i september 2013. De har vägt skolans uppdrag och krav på verksamhet i förhållande till riskerna som skulle kunna medföras.

Nacka har tagit beslutet att införa Google Apps for Education trots det osäkra rättsläget och anser att deras sätt att hantera gör att man skyddar användarnas personuppgifter lika bra som i vilket annat system som helst. Och ett system för att kunna arbeta på digitala ytor är något som skollagen och läroplanerna ställer krav på. Kommunen ser det som att de först skall lära sig hur molnet fungerar och sedan titta på eventuella juridiska detaljer.

Datainspektionen den 9 september 2013 avseende Rudbecksskolans i Sollentuna användande av Google Apps for Education. Alternativet i det beslutet var att skolan snarast tecknade ett personuppgiftsavtal som levde upp till gällande regler eller att den upphörde med användning av tjänsten.

Deltagare

Under arbetet har Tony McCarrick varit sammanhållande resurs från Botkyrka kommun. För att kunna utreda rätt frågor är det viktigt att representanter från verksamheten är med för att beskriva sitt behov av tjänster och funktioner ser ut och hur de används idag. I Botkyrka kommun finns det 7 skolor som under en tid använt olika delar och funktioner av Google Apps for Education så deltagarna har hämtats från dessa enheter.

För att smidigt kunna samla så mycket information som möjligt hölls två fokusgruppsamtal med representanter från verksamheten. De som varit med i samtalen är:

Trädgårdsstads skolan: Rektor Anne Bolmgren, Bitr. rektor Jonas Loord och en verksam pedagog

S:t Botvids gymnasium: Bitr. rektor Per Kassman och pedagogen Isabella Lindström

Google Apps for Education (GafE)

Här följer en kort beskrivning av de grundläggande tjänsterna i Google Apps for Education och hur de passar i skolarbetet.

Med stöd av tjänsterna i Google Apps kan allt det som rör den formativa processen i skolarbetet samlas i säkert förvar på webben och är alltid åtkomligt oavsett när eller varifrån användaren vill komma åt det. Delade dokument och interaktiva webbplatser kan underlätta kommunikation och grupparbeten i skolan. Uppgifter, lärresurser, läxor, meddelanden och utskick samlas och distribueras via ett system. De kollaborativa aspekterna stärks i Google Apps där användarna kan skapa, publicera, dela samt samarbeta med varandra på samma yta, i gemensamma

dokument, i gemensamma kalender och många andra ytor.

Allmänt

Google Apps är en kommunikationsplattform som omfattar basjämnsterna:

- Mail (Epost inklusive chatt, videokonferens, att-göra-listor)
- Kalender (Google Calendar)
- Drive (tidigare Google Docs) Ordbehandling, kalkyl, presentation, rita och formulär i organiserad struktur.
- Sites Webbplatser
- Google Grupper

Ytterligare 70-tal Google-tjänster kan anslutas. Några speciellt intressanta i skol-miljö är exempelvis:

Blogger, Google Moderator, Google+, Picasa Web Albums och YouTube.

Google Apps används i dag på många svenska skolor som daglig kommunikationsplattform och yta för samverkan. Utifrån våra erfarenheter bidrar det med flera mervärden hos alla olika målgrupper. De främsta mervärdena från användarens perspektiv är nöjdhet kring tillgänglighet, användarvänlighet, utvecklingstakt och funktionalitet. De främsta mervärden hos huvudmännen är kostnadseffektivitet, integritet och leverantörsberoende. IT-avdelningar ser som främsta mervärden enkelhet att distribuera, frigörandet av resurser, hög tillgänglighet och hög säkerhet.

Ett viktigt klargörande är att den version av Google Apps som erbjuds för skolor inte är samma tjänst som den som erbjuds för privatpersoner. Den version av Google Apps som erbjuds för skolor är Google Apps skolutgåva (Google Apps for Education). Google Apps skolutgåva har förhöjd integritet, innehåller inte reklam, har 25GB utrymme för epost, telefonsupport för administratörer, samt har speciella administratörsfunktioner och möjlighet till öppen programmeringsmiljö.

Google Apps används främst som kollaborativ kommunikationsplattform och inte som administrativ plattform för exempelvis närvarorapportering, eller schemaläggning. Google Apps används också hos en del skolor som primär extern kommunikationsyta. Ett starkt skäl till att många väljer att arbeta med Google Apps i skolmiljö är de kollaborativa möjligheterna (samverkan). De kollaborativa möjligheterna som kan delas in i de fyra arbetssätten: Skapa, Dela, Kollaborera och Publicera. Dessa fyra beskrivs nedan.

Skapa

I Google Apps kan exempelvis arbetsuppgifter, planeringar, projekt, möten, presentationer och bloggar och Wikis skapas. Dessa skapas och sparas i molnet och är tillgängliga via i stort sett vilket digitalt verktyg som helst när man är uppkopplad. Man kan skapa eller redigera arbetsmaterial även utan internetuppkoppling. De flesta tjänsterna har såkallad offline-åtkomst som gör detta möjligt. Skapandet sker i molnet direkt i en webbläsare utan behov av extra program eller tillägg i det digitala verktyget. Skapandet sker i molnet utan krav att man befinner sig i ett speciellt nätverk. Detta ger sammantaget ett skapande helt oberoende av tid och plats. Resultatet av att skapa, dela och publicera leder till ett arbetssätt där de lärande processerna synliggörs och ökar den pedagogiska transparensen.

Dela

I Google Apps tjänsterna Drive (kontorsdokument), Sites (webbplatser), Grupper (diskussionsforum) och Kalender ges möjlighet för alla användare att skapa kontorsdokument såsom ordbehandling, presentationer, kalkylark, ritningar samt formulär och enkäter. Dessa går samtidigt att dela med andra som då har tillgång att redigera, kommentera eller bara att visa beroende på skaparens valda åtkomstval. Dessa funktioner går att använda samtidigt så att exempelvis en användare kan redigera vad en annan användare har skrivit. Alla ändringar går att se, spåras och versionhanteras så en lärare t.ex kan se vem som gjort vad i ett dokument. Ett populärt användningsområde för kommentarsfunktionaliteten är att lärare får tillgång till elevarbeten via delningsfunktionen och ges möjlighet att göra en formativ bedömning direkt i dokumentet för att där skapa en formativ bedömningsdialog mellan eleven och läraren. På samma sätt kan eleverna ge respons på varandras reflektioner och publikationer under sina projekt.

Kollaborera

Möjligheten att kollaborera med varandra i större utsträckning både i och utanför skolan är en av Google Apps högst värderade funktioner. Tillgången till sitt eget och delat material leder till samarbete mellan användarna som inte behöver vara på en viss plats en viss tid, skapar nya ytor för eleverna och lärarna att samarbeta kring arbetsområden. Funktionen att kollaborera i dokument är dessutom möjligt för flera användare samtidigt, direkt i samma dokument. Möjligheten att samtidigt kunna kommunicera direkt i dokument eller via chatt/videochatt ökar responsen mellan användarna och synliggör formativa aspekterna.

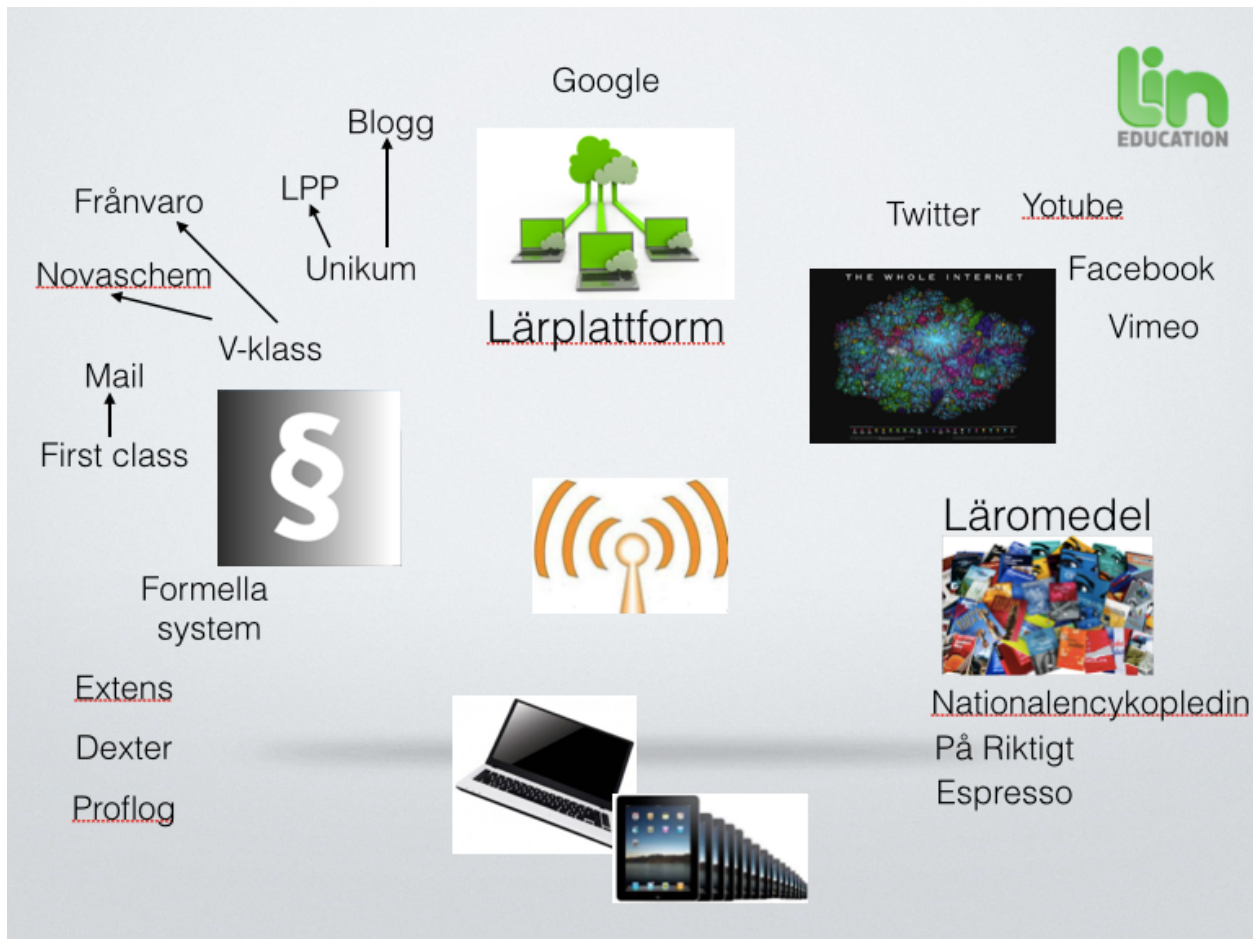
Publicera

Användarna kan välja hur de vill publicera sina arbeten i Google Apps. Exempelvis så används Sites (webbplatser) för att skapa webbsidor för sig själv, en grupp, skolan eller omvärld. Delning av Sites fungerar på samma sätt som dokument i Drive och ger dessutom ytterligare dynamik då en webbsida i Sites kan inkludera ett dokument från Drive där olika grader av delningsinställningar kan ges var för sig för webbsidan och dokumentet. Sites är alltså en publiceringsyta som, likt dokument i Drive, kan öppnas t ex. för omvärlden, en yta där eleven kan visa sina kunskaper eller läraren lägga upp sina pedagogiska planeringar. Sites används ofta i ämnesintegrerade arbetsområden där lärarna kan planera och lägga upp material tillsammans eftersom Sites möjliggör inbäddningen av t ex. dokument, presentation, formulär, Youtube video och i stort sett alla resurser som finns tillgängliga på internet.

Beskrivning av användningen i Botkyrka

Under denna rubrik kommer beskrivning av vad som diskuterats med deltagarna under verksamhetsanalys och pedagogisk användning att dokumenteras.

För att identifiera grunden till varför Google Apps skolutgåva diskuteras i Utbildningsförvaltningen och vad den skulle kunna användas till genomförde vi först en behovsinventering utifrån befintliga digitala system och resurser som användarna i skolan använder sig av idag. Denna inventering slutade i en bild där systemen positionerades i relation till varandra enligt bilden nedan:

Bastjänsternas funktioner

En orientering av hur bastjänsternas funktioner i GAfE passade in i nuvarande ekosystem av tjänster och system som Botkyrka kommun använder sig utav inom skolans verksamhet.

Mail

E-postfunktionen baseras på Googles gmail som kan användas både i webbläsaren och med de flesta vanligt förekommande epostklienter. I Google Apps finns alltid direktlänkar till funktionen för de som är inloggade i någon av bastjänsterna. Idag använder de flesta den webbaserade funktionen som anses ge bäst funktionalitet och dessutom, liksom de övriga tjänster, är plattformsoberoende. I Botkyrka kommer man dock att fortsätta att använda Outlook eller FirstClass som mailklient för all personal.

Kalender

Kalender-funktionen baseras på Googles kalender som kan användas både i webbläsaren och med de flesta andra vanligt förekommande kalenderklienter. I Google Apps finns alltid direktlänkar till funktionen för de som är inloggade i någon av bastjänsterna. Idag använder de flesta skolor den webbaserade funktionen som ger bäst funktionalitet och dessutom, liksom övriga

tjänster, är plattformsoberoende.

Idag används V-klass som kalenderfunktion och denna applikation synkroniserar även med schemaläggningsapplikation Novaschem. Idag använder Botvidsgymn Google kalender för att kunna använda den i mobila enheter.

Google Drive

Dokument-funktionen Google Drive är en molnbaserad kontorsapplikation för ordbehandling, kalkyl, rita och enkäter. Funktionen baseras på Googles Drive som kan användas direkt i webbläsaren och med hjälp av en kostnadsfri plug-in tillsammans med Microsofts Officepaket (Windows 7 eller senare) samt med de flesta öppen-källkodsprojekt såsom Open Office. Google Drive är även en molnbaserad lagringplats med "offline"-funktion. Google Apps finns alltid direktlänkar till funktionen för de som är inloggade i någon av bastjänsterna.

Det råder en samstämmighet om att funktionaliteten Google Drive generellt är högst önskvärd och nödvändig. De kollaborativa funktionerna som medger samtidig och direkt läsning och redigering anses mycket användbara. Kommentarsfunktionen anses, i enlighet med Igr11, helt nödvändig för de formativa processerna.

Webbplatser

Funktionen för att se, redigera, dela och skapa webbplatser baseras på Googles Sites som är en helt och hållet webbaserad tjänst. I Google Apps finns alltid direktlänkar till funktionen för de som är inloggade i någon av bastjänsterna. Att skapa egna webbplatser används av för både pedagoger och elever och de flexibla delningsmöjligheter ger dessutom möjlighet att bjuda in andra, utanför skolan, att delta i webbplatser. Användningsområdet anses nästan oändligt och i gruppen ser deltagarna att funktionen kan ersätta eller komplettera de virtuella rummen i främst Unikum.

Google Grupper

Funktionen för att se, redigera, dela och skapa användargrupper som baseras på Googles Groups för Business är en helt och hållet webbläsarbaserad tjänst. I Google Apps finns direktlänkar till funktionen för de som är inloggade. Funktionen Grupper liknar ett diskussionsforum där olika en Grupp innehåller "trådar" med diskussioner skapat av deltagarna. Dessa "trådar" är enkla att följa och ger en bra överblick över vad som diskuteras kring till exempel ett ämne. Funktionen Grupper användas även för kontaktlistor och är nödvändig för att enkelt kunna dela information då dessa listor även används för all delning till grupper inom Google Apps.

Det framkom att det idag används, på eget initiativ, privata konton i Google Apps av en del personal och elever i kommunen. Detta användande görs alltså med av användarna egna skapade Google konton och dessa är inte av typen Google Apps skolutgåva och har därmed inte möjlighet till dynamiskt skapade grupper. Att utifrån kommunens metakatalog dynamiskt och automatiskt skapa uppfattas som helt nödvändigt i en stor kommunal organisation med många användare.

Lagringsytor

Kortare diskussioner gjordes kring lagringsytor och struktur. Det framkom att storlekarna av lagringsplatserna väl skulle motsvara behovet enligt deltagarna. Lagringsstrukturen för användarnas information baseras på individuella och gemensamma ytor. I Google Apps så finns fyra grundläggande ytor för lagring av digitala dokument för den enskilde användaren:

- Google Mail ger tillgång till 25gb lagringsutrymme
- 1gb lagringsutrymme i fotoalbums-tjänsten Google Picasa.
- 1gb lagringsutrymme av externa bilder, filmer och media i Google Drive.
- Obegränsad plats för tusentals Google Docs-dokument (exklusive extern media).

Dessutom får varje domän som är knuten till Google Apps tillgång till ytterligare 100gb utrymme i Google Sites för lagring av filer, bilagor och annan media. Varje domän har också tillgång till 10gb utrymme för publicering i Google Video för intern publicering av t.ex. laborationer, instruktionsfilmer eller liknande. Alla vanligt förekommande dokument och filtyper kan även lagras på Google Drive. Både samlingar och enskilda dokument kan delas mellan enskilda användare och/eller grupper.

Sammanfattning av diskussionen kring användningen

Inledningsvis så vill deltagarna slå fast att skolverksamheten inom Botkyrka kommun kommer att använda "Google Apps for Education" (fortsättningsvis benämnt GAFE) som molntjänst för hantering av viss information som genereras inom skolans verksamhet vilken omfattar personal och elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasium, gymnasiesärskola samt fritidshem.

Utbildningsförvaltningen har valt att avgränsa den typ av information som ska hanteras i molntjänsten inom skolverksamheten. För att säkerställa en korrekt hantering ska samtliga användare få utbildning och instruktioner så att alla vet vilka avgränsningar som gäller kopplat till tjänsten.

De tjänster som kommer erbjudas verksamheten är de som avtalsmässigt definieras av avtalet för möjlighet till kommunikation och delning av dokument. Eleverna kommer att få e-postkonto via GAFE. Personalen kommer däremot fortsätta att använda stadens ordinarie administrativa e-postverktyg, Outlook eller FirstClass.

Elever och pedagogisk personal kommer att få tillgång till GAFE för kommunikation, lagring, redigering och delning av dokument, bilder, film, och annat pedagogiskt arbetsmaterial. GAFE erbjuder följande möjligheter till delning. Här följer ett exempel från Göteborgs stad:

Sharing settings

Visibility options:

- **Public on the web**
Anyone on the Internet can find and access. No sign-in required.
- **Anyone with the link**
Anyone who has the link can access. No sign-in required.
- **Göteborgs Stad Utbildning**
People at Göteborgs Stad Utbildning can find and access.
- **People at Göteborgs Stad Utbildning with the link**
People at Göteborgs Stad Utbildning who have the link can access.
- **Shared privately**
Only people explicitly granted permission can access.

Av dessa delningsmöjligheter kommer utbildningsförvaltningen inte tillåta delningsalternativen "Public on the web" eller "Anyone with the link" utan delning sker enbart inom de domäner som ägs av förvaltningen eller externt om mottagaren är känd ("Shared privately").

Som ett led i säkerställande av en korrekt informationshantering så kommer alla användare av GAFE i samband med att de tilldelas behörighet till systemet att genomgå en obligatorisk utbildning så att alla vet vilka avgränsningar som gäller. Dessutom kommer stickprov och andra kontrollåtgärder att genomföras löpande.

Behandling av informationen

Behandling av pedagogiskt material

Enligt PuL måste det för all behandling av personuppgifter finnas ett tydligt definierat ändamål. Denna skall styra hur behandlingen av uppgifterna kommer att få behandlas.

Om vi sammantaget kort summerar det som framkommit i samtalen med fokusgrupperna så finns det ett användar- och verksamhetsperspektiv en stark efterfrågan på de funktioner som Google Apps for Education kan ge användarna i skolan. I detta fall är användarna rektor,

pedagog och elev. Ur verksamhetsperspektiv lyfter man fram flera delar ur skollagen och läroplanerna som man som verksamhet är skyldig att leverera och där molntjänsterna i en eller annan form blir den digitala ytan som möjliggör detta. Exempel på dessa skrivningar finner vi här:

Ur Skollagen 1 kap 4 § Syftet med utbildningen inom skolväsendet:

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Utbildningen syftar också till att i samarbete med hemmen främja barns och elevers allsidiga personliga utveckling till aktiva, kreativa, kompetenta och ansvarskännande individer och medborgare.

Ur Läroplan för förskolan reviderad upplaga 2010:

Förmåga att kunna kommunicera, söka ny kunskap och kunna samarbeta är nödvändig i ett samhälle präglad av ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Förskolan ska lägga grunden till att barnen på sikt kan tillägna sig de kunskaper som utgör den gemensamma referensram som alla i samhället behöver.

Ur läroplan för grundskolan 2011:

Eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet, med ett stort informationsflöde och en snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ.

Ur Europaparlamentets nyckelkompetenser för ett livslångt lärande:

Digital kompetens innebär säker och kritisk användning av informationssamhällets teknik i arbetslivet, på fritiden och för kommunikationsändamål. Den underbyggs av grundläggande IKT-färdigheter, dvs. användning av datorer för att hämta fram, bedöma, lagra, producera, redovisa och utbyta information samt för att kommunicera och delta i samarbetsnätverk via Internet.

Syftet med användningen av GAFE i Utbildningsförvaltningen i Botkyrka är som en lärandemiljö och som ett digitalt mötesrum, där kommunikationen mellan varandra och kollaborativa arbetssätt lyfts och fokuseras på. I en GAFE miljö är det möjligt, där användare delar det material som produceras med varandra och ger möjligheten för till exempel direktfeedback i

realtid. Google Apps for Education är en serie tjänster som är sammanlänkade med varandra. Detta möjliggör att ha sina skolarbeten och lektionsplaneringar samlade på samma ställe och åtkomliga oavsett när eller från vilket digitalt verktyg som man försöker att komma åt materialet.

Vidare är nyttjandet av tjänsten ett led i utvecklingen av användandet av ikt-verktyg på Botkyrka kommuns skolor. GAFE kommer även möjliggöra för elever att kunna arbeta oberoende av typ av ikt-utrustning och med en flexibilitet i tid och rum.

Personuppgifterna kommer endast att behandlas i syfte att använda tjänsten Google Apps for Education som ett pedagogiskt arbetsverktyg som ska användas för digitalt samarbete i lärsituationen genom samarbeten personal – elev, personal – personal och elev – elev. Tjänsten används inte för elevadministration, uppgifter eller handlingar rörande elevers kunskapsutveckling eller den summativa bedömningen av elever, utan enbart för informationsdelning av pedagogiskt material kopplat till den formativa bedömningen.

Behandling av pedagogiskt material kopplat till enskilda elever i skolan styrs av flera olika lagar. Det pedagogiska arbetet regleras i skollagen med tillhörande förordningar. Det material som behandlas kan komma att utgöra allmän handling. I så fall kan materialet komma att begäras ut, vilket då ska hanteras enligt tillämpliga bestämmelser i tryckfrihetsförordningen, offentlighets- och sekretesslagen samt förvaltningslagen. Det material som ska hanteras i GAFE är inte av sådan karaktär att arkivlagens bestämmelser är tillämpliga.

Materialet som behandlas ska som regel inte vara sådant som är förenat med upphovsrätt men för att pedagoger och elever ska kunna göra rätt bedömningar om tveksamhet uppstår, ska det finnas central vägledning och dokumentation att tillgå. Det ska också finnas vägledning för hantering av kränkande uppgifter som kan komma att läggas upp och delas i GAFE.

Personer med skyddad identitet hanteras med hjälp befintliga strukturer. Pedagogers kommunikation över e-post ska ske i befintlig struktur. Känsliga personuppgifter ska ej användas i tjänsten.

Behandling av personuppgifter

Med strukturerat material avses främst traditionella dataregister, databaser och ärende- och dokumenthanteringssystem. För behandling av personuppgifter i ostrukturerat material som löpande text och ljud och bild gäller en förenklad reglering. Det är dock inte helt enkelt att svara på om det är strukturerat och ostrukturerat material utan att ha exakt inblick i materialet. Det har emellertid inte varit det som varit problemet med Google Apps for Education utan det som varit problem har varit personuppgiftsbiträdesavtalet, som brukar finnas med som en bilaga till deras tjänsteavtal, och hanteringen kring tredjelandets överföringen. Dessa regler gäller oavsett om det är strukturerade eller ostrukturerade uppgifter.

Strukturerade och ostrukturerade uppgifter är inte samma sak som känsliga eller okänsliga personuppgifter. När det gäller huruvida uppgifter är strukturerade eller ostrukturerade

så handlar det om huruvida uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en samling av personuppgifter som har strukturerats för att påtagligt underlätta sökning efter eller sammanställning av personuppgifter medan känsliga eller okänsliga personuppgifter handlar om uppgiften i sig och dess innehåll. Av 13 § PuL framgår att med känsliga uppgifter avses uppgifter som avslöjar ras eller etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, eller medlemskap i fackförening. Det är också, enligt samma paragraf förbjudet att behandla sådana personuppgifter som rör hälsa eller sexualliv.

Är det fråga om ostrukturerade uppgifter uppkommer egentligen inget problem med känsliga personuppgifter i PuL:s mening eftersom bl.a. 13 § PuL inte är tillämplig på ostrukturerade uppgifter enligt 5 a § PuL. Däremot finns naturligtvis olika typer av kränkingslagstiftning som ändå kan vara tillämplig.

Frågan om huruvida personuppgiftsbehandlingen avser s.k. strukturerade eller ostrukturerade personuppgifter är central för hur personuppgiftsbehandlingen ska gå till. Enligt 5 a § PuL behöver bestämmelserna i 9, 10, 13-19, 21-26, 28, 33, 34 och 42 §§ inte tillämpas på behandling av s.k. ostrukturerade personuppgifter. Huruvida det är fråga om strukturerade eller ostrukturerade personuppgifter beror på om de ingår i eller är avsedda att ingå i en samling av personuppgifter som har strukturerats för att påtagligt underlätta sökning efter eller sammanställning av personuppgifter.

Ett viktigt aspekt av ovanstående är att i avtal med leverantören av tjänsten ha med en klausul som innebär att beställaren inte behöver betala för tjänsten om den inte enligt tillsynsmyndighetens bedömning får användas. I det mycket uppmärksammade s.k. Salemfallet saknades en sådan klausul vilket innebar att Salem fick betala för tjänster de inte fick använda.

En huvudregel i personuppgiftslagen är att personuppgifter får behandlas bara om den registrerade har lämnat sitt samtycke. Det finns dock en rad undantag från regeln, ett undantag finns i 10 § punkten f. Där föreskrivs behandling av personuppgifter utan den registrerades samtycke kan ske om den personuppgiftsansvariges intresse av behandlingen väger tyngre än den registrerades intresse av integritetsskydd. Målsättningen med en intresseavvägning är att finna en balans mellan ett behov av att behandla personuppgifter och den enskildes anspråk på integritet. Bestämmelsen är en slags generalklausul. Den innebär i praktiken att personuppgifter kan få behandlas utan den registrerades samtycke även i andra situationer än de som räknas upp i tidigare punkter i 10 §. Är det frågan om s.k. ostrukturerade uppgifter är 10 § dock inte tillämplig.

Utgångspunkten är att det oavsett strukturerade eller ostrukturerade uppgifter är ett krav på ett personuppgiftsbiträdesavtal i 30 § PuL och säkerhetsbestämmelserna i 31 § PuL tillämpliga. Detta innebär att det behöver upprättas ett personuppgiftsbiträdesavtal med leverantören som måste vara förenligt med kraven i PuL. Detta avtal skall det bl.a. föreskrivas att biträdet, dvs. molntjänstleverantören, får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige, dvs nämnden, och att biträdet är skyldig att vidta de säkerhetsåtgärder som följer av bestämmelser i PuL. Utformningen

av personuppgiftsbiträdesavtalet är således central för bedömningen av tillåtligheten av användandet av molntjänsten.

För den händelse det är fråga om strukturerade uppgifter är det också viktigt att avtala om en adekvat skyddsnivå för eventuell tredjelandsöverföring av personuppgifter för att säkerställa tillräcklig skyddsnivå för den händelse leverantören kommer att lagra eller bearbeta personuppgifterna i tredje land (jfr 33 § PuL).

Nedan följer i punkter de delar som måste beaktas och fattas beslut om av Utbildningsnämnden i förhållande till behandlingen av personuppgifter.

Typer av uppgifter

Inom ramen för denna analys är behandlingen av personuppgifter enligt personuppgiftslagen (PuL) av särskild betydelse. Den typ av personuppgifter som behandlas i det pedagogiska materialet är av karaktären ostrukturerade personuppgifter.

Tillåten behandling

Uppdraget för skolhuvudman kommer av Skollagen och Läroplanerna för de olika skolformerna så som förskola, grundskola eller gymnasiet. För att kunna fullgöra dessa uppdrag så som genomförande av pedagogiskt arbete, kommunikation och lagring av pedagogiskt material behöver huvudman behandla personuppgifter.

Information till registrerade

Den personuppgiftsansvarige ansvarar enligt 23-25 §§ PuL för att självmant lämna information om den planerade behandlingen till de registrerade medarbetarna, elever och vårdnadshavare. I samband med implementering av tjänsten Google Apps for Education kommer Utbildningsnämnden att informerar medarbetare på arbetsmöten, elever vid uppstart samt vårdnadshavare på föräldramöten.

Skriftlig information kommer även att delas ut via kommunikationskanaler för respektive målgrupp. Riktlinjer som finns idag men som kommer uppdateras är Riktlinjer och för sociala medier, Dokumenthanteringsplan Produktion och informationssäkerhetspolicy. Dessa kommer senare att finnas tillgängliga på kommunens intranät, webbplats och andra kanaler.

I samband med informationsinsatsen kommer även PuL:s krav på samförstånd att tas upp och sökas för alla de som berörs av tjänsten.

Personuppgiftsbiträde

Utbildningsförvaltningen i Botkyrka ser att vid användning av Google Apps for Education kommer leverantören Google att få fungera som personuppgiftsbiträde. Avsikten är att detta kommer regleras via de avtal som upprättas mellan parterna. En särskild granskning av dessa och förhållandet mellan parterna bör ske av Botkyrkas jurist.

Överföring av personuppgifter till tredje land

Google Apps for Education innebär att man använder sig av många platser för lagring av personuppgifter som då kommer att ske på olika platser bland annat i USA. Google Apps for Education ingår i Safe Harbor och därmed uppfyller kraven om överföring till tredje land.

1. I EU mall bilagan till standardavtalet beskriver skyddet i tredje land
2. I det andra tilläggsavtalet *Data Processing Amendment to Google Apps Enterprise Agreement* anges under punkt 10.2 och 11.2 hur Google uppfyller och efterlever Safe Harbor avtalet

Avtalsvillkor för tjänsten

Tillämpliga avtal

De avtal som finns och som reglerar förhållandet mellan personuppgiftsansvarig Utbildningsnämnden och personuppgiftsbiträdet Google i form av deras apps for Education följer här:

Länkar till avtalen för Google Apps for Education (GAPE)

1. Google Apps standardavtal för skolutgåva
2. Google Apps skolutgåva, Sekretesspolicy i standardversion
3. Google Apps skolutgåva, Tillägg till Sekretesspolicy för databearbetning
4. Google Apps skolutgåva, Paragrafer i EU-mallkontrakt
5. Administrationsprogrammeringsgränssnitt, API, i Google Apps skolutgåva

Punkter att komplettera med

I underlag från Datainspektionens olika inspektioner framgår att vissa punkter måste särskilt säkerställas och eventuellt kompletteras till i standardavtalen för olika molntjänster. Det som kan utläsas gällande Googles tjänst och avtal är att nedanstående punkter behöver förtydligas i dialog med leverantören i enlighet med de krav som Botkyrka kommun ställer. Möte kring detta kan ske sen augusti eller tidig september med leverantör för att kunna komma överens om dessa punkter

- Personuppgiftsbiträdesavtal
- Underleverantörer och kontroll
- Uppsägning av tjänsten
- Övriga punkter

Risk och sårbarhetsanalys

I workshop har deltagare från Botkyrkas kommun utfört en risk och Sårbarhetsanalys. Detta arbete har utgått ifrån SKL:s allmänna rekommendationer kring molntjänster i skola. I arbetet har risken delats in i 3 allmänna nivåer av sannolikhet

Klassning av sannolikhet	Sannolikhet att hotet inträffar
Hög	årligen
Medel	1-3 år
Låg	mer än vart tredje år

De olika konsekvenserna av riskerna har delats in enligt följande tabell för att utgöra en grund i workshoppen kring att värdera de olika riskerna

Konsekvensnivå	Beskrivning
Mycket allvarlig	<p>Olagligt Förödande för verksamheten Processproblem kan inte hanteras inom överskådlig tid, katastrofala följder Avgörande för verksamhetens trovärdighet Mycket stor ekonomisk påverkan Missnöjd brukare lämnar och övergår till konkurrent Mycket stor påverkan på medarbetare Medarbetare lämnar verksamheten</p>
Allvarlig	<p>Gråzon för vad som är lagligt Långa och allvarliga avbrott i verksamheten Processproblem måste avhjälpas med extern hjälp. Stora förseningar Kan hota verksamhetens trovärdighet Har stor ekonomisk påverkan Missnöjd brukare överväger att lämna för konkurrent Brukare kan drabbas av fysisk eller psykisk skada Stor påverkan på medarbetare Medarbetare bedöms riskera att lämna verksamheten på lång sikt</p>
Måttlig	<p>Mindre avbrott i verksamheten stör delar av den Processproblem kan hanteras av ordinarie personal eller med visst externt stöd Kan påverka verksamhetens trovärdighet Missnöjd brukare får reducerad förtroende Viss ekonomisk påverkan Viss medarbetarpåverkan Medarbetare påverkas negativt på kort sikt</p>

Riskanalys

Här följer en presentation av de risker som fokusgrupperna inom Botkyrka
Utbildningsförvaltningen sett med att använda Google Apps for Education och konsekvenserna
av dem. Dessa har sedan viktats efter sannolikhet och betydelsen av konsekvensen. Sist i
kapitlet görs en sammanvägd bedömning och förslag till åtgärd.

Beskrivning risk	Då tjänsten ökar möjligheten till produktion av material och även gör det enklare att producera för alla användare kan datamassan och materialet bli svårt överblickbart. Ett exempel är dokumentationen i den formativa processen kan innehålla information som inte är till för andra än den enskilde eleven om det felanvänds
Konsekvens av det inträffade	Genom verktygets transparens ges alla användare ökad möjlighet till insyn i varandras dokumentation. Användarens okunskap ökar risken för felanvändning. Nya användare kan ha svårt att förstå verktygets transparens och hantera i början.

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande				
	Måttlig		X		
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Obehörig får del av personuppgifter och arbetsmaterial.
Konsekvens av det inträffade	Oönskad spridning av personuppgifter och informationen. Störningar i det pedagogiska arbetet. Osäkerhet när det gäller användares aktivitet om det finns oklarhet i identifieringen. Kan leda till att användare tappar förtroende för tjänsten.

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande	X			
	Måttlig				
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta

		Sannolikhet			
--	--	--------------------	--	--	--

Beskrivning risk	Leverantören visar sig inte kunna etablera eller upprätthålla tillräcklig informationssäkerhet.
Konsekvens av det inträffade	Kan leda till att användare tappar förtroende för tjänsten. Att obehöriga kan ta del av arbetsmaterial. Förlust av anseende för kommunen. Krav i lag och/eller förordning kan inte uppfyllas. Kan framtvunga hävning av avtal och/eller byte av leverantör. Risk för informationsförlust.

Konsekvens	Allvarlig	X			
	Betydande				
	Måttlig				
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Personal hos leverantör läser användarnas material.
Konsekvens av det inträffade	Kan leda till att användare tappar förtroende för tjänsten. Att obehöriga kan ta del av arbetsmaterial.

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande				
	Måttlig				
	Försumbar	X			
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Användares arbetsmaterial i skolan går förlorad pga. systemfel
Konsekvens av det inträffade	Kan leda till att användare tappar förtroende för tjänsten. Att eleven får göra om sina arbeten vilket kan leda till minskad motivation och sämre arbete.

Konsekvens	Allvarlig	X			
	Betydande				
	Måttlig				
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Virus eller annan fientlig kod kan via tjänsten hota kommunens övriga IT-miljö.
Konsekvens av det inträffade	Att användning av övriga tjänster kan ligga nere en eller skadas. Ekonomiska konsekvenser.

Konsekvens	Allvarlig	X			
	Betydande				
	Måttlig				
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Information och personuppgifter raderas inte efter att elever har slutat i verksamheten.
Konsekvens av det inträffade	Att det ligger kvar arbetsmaterial från väldigt många elever efter att dom slutat.

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande	X			
	Måttlig				
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Leverantören behandlar personuppgifterna för egna ändamål.
Konsekvens av det inträffade	Google använder uppgifter till att trimma sina sökmotorer. Kommunen kan anses bryta mot gällande lag. Kan framtvunga hävande av avtal och/eller byte av leverantör och därmed verksamhetsnyttoförlust och/eller ekonomisk förlust för kommunen. Användares brist på förtroende och negativ påverkan på kommunens varumärke.

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande				
	Måttlig				
	Försumbar			X	
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Leverantören förändrar innehållet i tjänsten.
Konsekvens av det inträffade	Information till användare kan behöva uppdateras.

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande				
	Måttlig	X			
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Kränkningar på ex hangout, chatt, mail m.m.
Konsekvens av det inträffade	Att enskilda användare far illa

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande		X		

	Måttlig				
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Fel avslutande av konton för användare.
Konsekvens av det inträffade	Att underlag och arbetsmaterial går förlorat för användare..

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande		X		
	Måttlig				
	Försumbar				
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Beskrivning risk	Att google börjar ta betalt för Google Apps for Education.
Konsekvens av det inträffade	Ökade kostnader för verksamheten.

Konsekvens	Allvarlig				
	Betydande				
	Måttlig				
	Försumbar	X			
		Mycket sällan	Sällan	Regelbundet	Ofta
		Sannolikhet			

Slutsatser Riskanalys

Beskrivning risk	Riskbedömning	Åtgärd	Prioritet
-------------------------	----------------------	---------------	------------------

Då tjänsten ökar möjligheten till produktion av material och även gör det enklare att producera för alla användare kan datamassan och materialet bli svårt överblickbart. Ett exempel är dokumentationen i den formativa processen kan innehålla information som inte är till för andra än den enskilde eleven om det felanvänds	Måttlig/Sällan	Ta fram instruktioner så som dokumentationsplan, riktlinjer för social media och utbilda alla användare i hanteringen av tjänsten.	Medel
Obehörig får del av personuppgifter och arbetsmaterial.	Betydande/ Mycket sällan	Utbildning och instruktioner till användare kring lösenordshantering och hantering av inloggning via webben med sparade lösenord mm.	Medel
Leverantören visar sig inte kunna etablera eller upprätthålla tillräcklig informationssäkerhet.	Allvarlig/ Mycket sällan	Google Apps for Educations driftas av Google Inc. med en SAS70 typ II-certifiering som är kontrollerad med SSAE 16- och ISAE 3402-granskning. Denna certifiering ger stark informationssäkerhet. Google Apps for Educations driftas av Google Inc. med en SAS70 typ II-certifiering som är kontrollerad med SSAE 16- och ISAE 3402-granskning. Denna certifiering ger stark informationssäkerhet. För en rapport på säkerhetsanalys av tjänsten som förnyas var 18 månad ber man deras Data Privacy Officer om en "Audit report" (inom risk- och sårbarhetsanalysperspektivet).	Låg
Personal hos leverantör läser användarnas material.	Försumbar/ Mycket sällan	Undersök vilka behörighetsinställningar som går att göra	Låg

Användares arbetsmaterial i skolan går förlorad pga. systemfel.	Allvarlig/ Mycket sällan	Det skall finnas backup av informationen i tjänsten. Undersök möjligheten att utöver back-up via tjänsten gör en lokal back-up via IT-enheten. Google Apps for Educations driftas av Google Inc. med en SAS70 typ II-certifiering som är kontrollerad SSAE 16- och ISAE 3402-granskning. Denna certifiering gör att ett systemfel är osannolikt.	Medel
Virus eller annan fientlig kod kan via tjänsten hota kommunens övriga IT-miljö.	Allvarlig/ Mycket sällan	Leverantören har egen rutin för virushantering. I Googles tjänst ingår en scanning av all e-post kring virus. Här en länk till Googles hantering. https://support.google.com/mail/answer/25760?hl=sv Detta gör sannolikheten liten. Tjänsten är avskild från kommunens övriga IT-miljö.	Låg
Information och personuppgifter raderas inte efter att elever har slutat i verksamheten.	Betydande/ Mycket sällan	Skriva i dokumenthanteringsplanen hur konton ska avslutas. När kommunen avslutar en identitet i tjänsten så raderas eller inaktiveras all information. Rutin för hur och när detta görs för att behålla eventuellt nödvändigt material framgår av Rutin för hantering av Google Apps for Education i Botkyrka.	Låg
Leverantören behandlar personuppgifterna för egna ändamål.	Försumbar/ Regelbundet	Få denna del särskilt prövad av jurist Personuppgiftsbiträden får endast behandla personuppgifter i enlighet med den personuppgiftsansvariges	Hög

		<p>instruktioner och därmed säkerställa att personuppgiftsbiträdet inte behandlar personuppgifter för andra ändamål än dem som personuppgiftsbiträdet anlitas för.</p> <p>I Google Apps skolutgåva, Tillägg till Sekretesspolicy för databearbetning: https://www.google.com/intl/sv/enterprise/apps/terms/dpa_terms.html</p>	
Leverantören förändrar innehållet i tjänsten.	Måttlig/ Mycket sällan	Kommunens administratörer av domänerna som tjänsten finns på följer information från leverantören. Uppkommer något som kan komma att påverka tjänstens funktioner informeras först ansvarig som fattar vidare beslut om aktion.	Låg
Kränkningar på ex hangout, chatt, mail m.m.	Betydande/ Sällan	Som en naturlig del i det vardagliga värdegrundsarbetet diskutera etik, moral och kränkande behandling i förhållande till internet. Medvetandegöra att när man använder verktyget så ser man alltid vem det är som kontaktar dig. Denna risk ökar inte med denna tjänst. Frågeställningen är redan aktuell i Sveriges skola och det pågår på flera plan diskussioner och samtal mellan personal, elever och föräldrar kring olika delar av social media. Huvudman bör uppdatera sina riktlinjer för social media och arbeta med förståelse för detta med målgrupperna för tjänsten i deras värdegrundsarbete.	Medel
Felavslutande av konton för	Betydande/	Skriva en tydlig instruktion för	Låg

användare.	Sällan	<p>hanteringen av konton och administration av tjänsten.</p> <p>När ett användarkonto raderas kan administratör av tjänsten inom fem dagar återställa det. Efter fem dagar tas kontot bort permanent från administratörskonsolen och det kan inte återställas. I de flesta fall återställs användarens e-post, kalenderhändelser och andra uppgifter när du återställer ett borttaget användarkonto. Google garanterar dock inte fullständig dataåterställning för borttagna användare.</p> <p>All historik kring administrativa händelser loggas i sex månader och kan följas i administratörskonsol. https://support.google.com/a/answer/1397578</p>	
Att Google börjar tar betalt för tjänsten.	Försumbar/ Mycket sällan	Konkurensutsätta då tillsammans med andra molntjänster.	Låg

Summering

Syftet med denna rapport har varit att göra en bred genomlysning av att arbeta med en molntjänst i skolans verksamhet både vad gäller själva användandet och de frågor som rör Personuppgiftslagen. Tanken är att den skall ge stöd för Utbildningsförvaltningens fortsatta arbete med att skapa en god lärmiljö.

Vid samtal med representanter från Utbildningsförvaltningen i Botkyrka framkommer det att tjänsterna som förknippas med molntjänster av att kunna kollaborera, producera och stödja den formativa processen i lärandet är högst önskvärda och eftertraktade. Det framkommer också att det idag inte finns dessa möjligheter i kommunens befintliga digitala ekosystem för

verksamheten.

Rättsläget kring molntjänster har varit omdiskuterat och är ständigt pågående. Under tiden arbetet med denna rapport och samtalen med fokusgrupperna i Botkyrka har fortlöpt har läget förändrats. Främst har Förvaltningsrätten lämnat sitt utlåtande i Salem och Datainspektionen har kommit med sitt utlåtande kring Malmös användning av tjänsterna. Båda gör gällande att de avtalen som använts har sina brister som måste åtgärdas.

I ljuset av den osäkerhet som uppstår när rättsläget är ovisst är det positivt att frågan prövas om och om igen. Det ger ny information att utgå ifrån och ställa bättre frågor. Under tiden som den rättsliga delen fortsätter sitt arbete så arbetar leverantörerna på sitt håll att anpassa tjänst och avtal så att de närmare sig den rättsliga tolkning som råder.

Att hantera PUL i relation till molntjänster och e-tjänster är lite komplex, men inte oöverstigligt. Ansvar för personuppgiftsbehandling är brett och ligger på den som ställer en molntjänst eller e-tjänst till förfogande. Huvudprincipen, som man alltid bör ha i åtanke vid personuppgiftsansvar, är kontroll. Det ska finnas en plan för hur uppgifterna behandlas, vem som behandlar dem och utvärdera vilka säkerhetsåtgärder som är nödvändiga. Kan man av praktiska skäl inte införa egna säkerhetsrutiner rörande den valda molntjänsten, så ska man hantera frågan via avtal med leverantören. Det är alltid den personuppgiftsansvariges skyldighet att analysera om leverantören uppfyller PULs krav eller inte.

Utifrån de analyser som gjorts i Utbildningsförvaltningen synes det vara möjligt att gå vidare med införandet av Google Apps for Education. I samband med avtalstecknande är dock frågan om avtalsutformningen central, dvs det är först då det går att klargöra huruvida avtalet med leverantören är sådant att bestämmelserna i PuL är uppfyllda.

Även i dessa fall är kravet på personuppgiftsbiträdesavtal i 30 § PuL och säkerhetsbestämmelserna 31 § PuL tillämpliga. Detta innebär att det behöver upprättas ett personuppgiftsbiträdesavtal med leverantören som måste vara förenligt med kraven i PuL. I detta avtal skall det bl.a. föreskrivas att biträdet, dvs. molntjänstleverantören, får behandla personuppgifter bara i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige, dvs nämnden, och att biträdet är skyldig att vidta de. För den händelse det är fråga om strukturerade uppgifter är det också viktigt att avtala en adekvat skyddsnivå för eventuell tredjelandsöverföring av personuppgifter för att säkerställa tillräcklig skyddsnivå för den händelse leverantören kommer att lagra eller bearbeta personuppgifterna i tredje land (jfr 33 § PuL).

Läser vi standardavtalet från Google Apps for Education är följande punkter osäkra i förhållande till detta:

Det saknas tydlig reglering att Google endast får hantera personuppgifter i enlighet med personuppgiftsansvariges instruktioner och endast för det ändamål som personuppgiftsansvarige angivit.

Det saknas tydlig reglering hur Google säkerställer möjligheten till korrigerig, gallring och blockering av data samt hur personuppgiftsansvarige själv har möjlighet att utföra sådana åtgärder.

Det saknas uppgifter om hur kunden får information av Google beträffande anlitate underbiträden och deras skyldigheter gentemot personuppgiftsbiträdesavtalet.

Det saknas uppgifter om hur kunden blir informerad i händelse av säkerhetsincidenter.

Möjligheterna att erhålla registerutdrag från Google för registrerad individ om vilka uppgifter som hanteras är oklara.

Göteborgs stad har under våren gjorts en utredning och analys utifrån en ny version av Googles avtal. Representanter från Göteborg har även haft dialog med Google kring ovanstående punkter som inte varit tydliga och fått svar på dessa som utgör instruktionen mellan kund och leverantör som bilaga till biträdesavtalet och som de menar innebär att de uppfyller lagens krav och således kan använda tjänsten i verksamheten.

Den fortsatta processen för Utbildningsförvaltningen i Botkyrka blir att följa Datainspektionens fortsatta arbete i frågan och Göteborgs arbete och den lösning kommer granskas där ovanstående punkter särskilt kommer beaktas.

Vid pennan

Per Ahrenberg Lin Ed

Tony McCarrick Utbildningsförvaltningen Botkyrka

26 augusti 2014

2015-11-24

5**Utredning om medialt stöd till skolor i Botkyrka
(UF/2015:107)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden beslutar att behålla AVC och genomföra föreslagna förändringar i verksamheten. Förvaltningen får i uppdrag att noggrant följa utvecklingen i rättspraxis avseende försäljning av tjänster till externa enheter.

Sammanfattning

AVC (Audio Visuell Central) Botkyrka har funnits sedan 1990 och är en mediecentral som erbjuder skolor och elever ett rikt utbud av undervisningsmaterial inom film och radioprogram. AVC är beroende av extern finansiering, över hälften av verksamhetens inkomst kommer från externt anslutna skolor. Det finns ett par alternativa lösningar för att förse Botkyrkas skolor med medialt stöd.

Utredningen gör den sammantagna bedömningen att det är mest motiverat att behålla AVC och genomföra vissa förändringar i verksamheten. Skälen till att behålla AVC är främst att det unika utbud som AVC har används i stor omfattning på skolorna och är uppskattat.

2015-10-29

Referens
Nils Kabner
Kajsa Bernéus

Mottagare
Utbildningsnämnden

5. Utredning om AVC

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar att behålla AVC och genomföra föreslagna förändringar i verksamheten. Förvaltningen får i uppdrag att noggrant följa utvecklingen i rättspraxis avseende försäljning av tjänster till externa enheter.

Sammanfattning

AVC (Audio Visuell Central) Botkyrka har funnits sedan 1990 och är en mediecentral som erbjuder skolor och elever ett rikt utbud av undervisningsmaterial inom film och radioprogram. AVC är beroende av extern finansiering, över hälften av verksamhetens inkomst kommer från externt anslutna skolor. Det finns ett par alternativa lösningar för att förse Botkyrkas skolor med medi-alt stöd.

Utredningen gör den sammantagna bedömningen att det är mest motiverat att behålla AVC och genomföra vissa förändringar i verksamheten. Skälen till att behålla AVC är främst att det unika utbud som AVC har används i stor omfattning på skolorna och är uppskattat.

Mikael Caiman Larsson
Förvaltningschef

Kristina Gustafsson
Chef Kvalitetsstöd

2015-10-29

1. Utredningens uppdrag

1.1 Bakgrund

AVC (Audio Visuell Central) Botkyrka¹ har funnits sedan 1990 och är en mediecentral som erbjuder skolor och elever ett rikt utbud av undervisningsmaterial inom film och radioprogram. Mediecentralen verkar bl.a. för att göra det möjligt för pedagoger att använda ljud och bild i undervisningen på ett lagligt sätt. Sedan 2008 finns möjligheten att streama filmer (visning över internet, utan fysisk media som t.ex. DVD).

AVC har efter hand utvecklat sin teknik och arbetar idag mer med streamade än fysiska filmer. Flera skolor i andra kommuner har visat intresse för AVC eftersom många kommuner har valt att avveckla sina egna AV-centraler.

Tillgången till fysiska och digitala böcker, möjligheten till digitala verktyg i undervisningen samt film och annat medialt stöd utgör tillsammans viktiga förutsättningar för elevernas lärande och litteracitetsutveckling.²

En utredning påbörjades under 2013 med uppdrag att se över såväl skolbiblioteken som AVC, men pausades för att inte föregripa utbildningsförvaltningens omorganisation som omfattade flera av de resurser som var inblandade.

Omorganisationen är nu genomförd och det finns därför anledning att återuppta utredningen med ett reviderat direktiv. Utredningen avseende AVC har brutits loss från utredningen om skolbiblioteken.

Uppgifterna rörande AVC i denna utredning är inhämtade från verksamheten.

1.2 Utredningsdirektivet

Utredningen har i uppdrag att se över hur förvaltningens mediala stödresurser bl.a. hur undervisningsfilm bör utformas framöver för att på bästa sätt ge stöd

---

¹ Det fullständiga namnet på verksamheten är AVC Botkyrka-Huddinge även om Huddinge kommun inte längre är en samarbetspartner på huvudmannanivå. AVC är en förkortning av Audio Visuell Central.

² Literacy kan definieras som "förmåga att förstå, använda, reflektera över och engagera sig i texter för att uppnå sina egna mål, utveckla sina kunskaper och sin potential och för att delta i samhället"

2015-10-29

till lärandeprocesserna men samtidigt vara kostnadseffektiva. Det ska göras en beskrivning av nuläget för den kommunala AV-centralens verksamhet där utbud, avtal, finansiering, nyttjande m.m. ska täckas in.

Utredningen ska lämna förslag på organisation för att kunna tillhandahålla medialt stöd till skolorna. Olika alternativa möjligheter bör redovisas.

- En fortsatt AV-central i Botkyrka: beskrivning av hur avtal med leverantörer bör se ut, utreda möjligheten att endast använda streamade filmer, minska AVC:s lokalyta. På författningenligt sätt samarbeta med andra kommuner/skolor.
- Centrala avtal i syfte att ge skolorna tillgång till film utan en egen AV-central.

1.3 Avgränsningar

I utbildningsförvaltningens ettårsplan för 2015 finns beslut om att ta fram en övergripande strategi som bland annat omfattar pedagogisk användning av digitala verktyg för att stärka likvärdighetsprincipen inom och mellan skolor. Den fortsatta utvecklingen av IT som ett verktyg i undervisningen behandlas därför inte i denna utredning.

2. Omvärldsbevakning

I Stockholms län driver Stockholms stad, Järfälla kommun och Haninge kommun egna kommunala mediecentraler. Järfälla och Haninge försäljer, liksom Botkyrka, sin verksamhet till andra kommuner. Bland annat är skolorna i Nynäshamn anslutna till mediecentralen i Haninge. Stockholms stad tog för några år sedan beslutet att säga upp de avtal man haft med aktörer utanför den egna kommungränsen och riktar sig nu uteslutande till Stockholms kommunala förskolor och skolor.

För andra kommunala mediecentraler har det varit svårt och kostsamt att följa och investera i den snabba tekniska utvecklingen. Många, särskilt mindre, kommuner i Sverige har därför valt att lägga ner sina mediecentraler för att istället upphandla tjänsten av annan kommunal eller privat aktör, alternativt att ingå avtal med ett kommunförbund.

3. Alternativ för tillhandahållande av medialt stöd

Som ett alternativ till en kommunalt driven AV-central finns ett begränsat antal aktörer som erbjuder motsvarande mediecentraltjänster.³ Den största av dessa är SLI Education som ägs av SLI AB.

Utredningen presenterar tre alternativa förslag till hur elever och pedagoger skulle kunna få tillgång till medialt stöd i undervisningen.

- 1) Behålla AVC, vilket förutsätter att verksamheten genomgår en rad förändringar.
- 2) Avveckla AVC och istället övergå till SLI Education som enbart erbjuder streamade filmer.
- 3) Avveckla AVC och istället endast använda NE (Nationalencyklopedin) som utbildningsförvaltningen redan har avtal med.

4. Beskrivning av AVC Botkyrka

4.1 Utbud och målgrupp

Samtliga elever i Botkyrka kommuns skolor är direktanslutna till AVC och har på så sätt möjlighet att obegränsat använda sig av undervisningsmaterialet som tillhandahålls – allt de behöver göra är att registrera ett konto på hemsidan.⁴

Förutom de kommunala skolorna i Botkyrka är också ett antal fristående skolor i Botkyrka anslutna, liksom externa skolor från andra kommuner. Huddinge är den kommun som har flest anslutna skolor. Därutöver är Österåker och Tyresö de kommunerna med flest anslutna skolor. I tabell 1 nedan framgår vilka kommuner och antal skolor som är anslutna.

Tabell 1. Externa kommunala skolor som tecknat avtal med AVC Botkyrka

Gnesta (1)	Tyresö (8)*
Huddinge (13)	Täby (2)
Nyköping (1)	Vallentuna (2)
Salem (1)	Österåker (9)

*Tyresö har sagt upp avtalet, vilket upphör att gälla 2015-12-31.

³ Axiell och Learnify är exempel på andra leverantörer. Utredningen har inte tittat närmare på aktörerna eftersom de har ett något mindre utbud av film samt kostar motsvarande SLI Education.

⁴ <http://www.botkyrka.se/avc>

2015-10-29

Kommentar: Antal skolor står inom parentes efter respektive kommun. Förutom en gymnasieskola i Gnesta är övriga skolor grundskolor.

AVC förfogar över ungefär 21 000 filmer, varav 3000 är inköpta och resterande ca 18 000 filmer utgörs av Utbildningsradions (UR) hela sortiment av undervisningsfilmer.

4.2 Teknisk organisation

För att streama undervisnings- och spelfilmer använder sig de flesta mediecentraler i Sverige, liksom Botkyrka, av plattformen som tillhandahålls av SLI AB (Svenska Läromedel på Internet). SLI är en teknikleverantör som hanterar distribution av digitala läromedel. Inköp av streamingrättigheter och filer för distribution samt webbgränssnitt tillhandahålls av AVC. Distributionen av fysiska filmer hanteras lokalt av AVC, men den hanteringen har minskat markant de senaste åren.

Enkelt uttryckt kan sägas att AVC står för innehållet – pedagogiskt, ekonomiskt och tekniskt – och SLI tillhandahåller infrastrukturen för distributionen som sker via webb och appar till lärares och elevers datorer, surfplattor och smarta telefoner. Utbudet bestäms av AVC i Botkyrka.

4.3 Nyttjande av AVC:s tjänster

De senaste åren har nyttjandegraden successivt ökat i takt med att streaming blir allt mer utbrett. En effekt av detta har blivit att de fysiska utlånen nu är nästintill obefintliga.

I oktober 2014 gjordes en systemuppgradering hos SLI som tillhandahåller plattformen för distributionen. I och med detta förändrade SLI sättet att beräkna statistik. Det innebär att statistiken rörande användningen inte är jämförbar före och efter uppgraderingen. Det påverkar bl. a. antalet streamingar då statistiken nu till skillnad från tidigare, endast visar streamingar som pågått en längre stund.

I tabell 2 redovisas antalet registrerade användare i olika skolformer i Botkyrka. Det finns stora skillnader mellan skolorna i kommunen. Trädgårdsstadsskolan (244) och Tumba gymnasium (204) har överlägset flest registrerade elever, att jämföra med tre kommunala grundskolor som inte har några registrerade elever alls.

2015-10-29

Tabell 2. Registrerade användare (oktober 2015)

	Skola	Elever	Lärare	Totalt per skola
Grundskola	Banslättskolan	2	33	35
	Björkhaga skola	2	44	46
	Borgskolan	7	26	33
	Broängskolan	29	51	80
	Brunnaskolan	36	23	59
	Eklidsskolan	-	14	14
	Falkbergsskolan	2	18	20
	Fittjaskolan Botkyrka	36	10	46
	Grindtorpsskolan	2	47	49
	Hammerstaskolan	5	29	34
	Karsby Inter. School	2	40	42
	Kassmyraskolan	1	35	36
	Kvarnhagsskolan	1	24	25
	Malmsjö skola	26	40	66
	Parkhemsskolan	-	20	20
	Rikstens skola	-	17	17
	Storvretskolan	2	16	18
	Tallidskolan	1	16	17
	Trädgårdsstadsskolan	244	54	298
	Tullingebergsskolan	1	21	22
Tunaskolan	55	39	94	
Gymnasieskola	S:t Botvids gymnasium	1	22	23
	Tullinge gymnasium	105	36	141
	Tumba gymnasium	204	35	239
Totalt		764	710	1 474

Viktigt att påpeka är att tabellen visar antalet *registrerade* användare och inte antalet *faktiska* användare eller hur många elever som kommer materialet till del. Förutom att det finns en variation mellan skolor kan det också finnas en variation inom skolor.

I tabell 3 sammanfattas antalet unika streamingar från AVC under januari till september 2015. För Trädgårdsstadsskolan verkar antalet registrerade användare korrelera positivt med antal streamingar och det är den skola i Botkyrka som använder tjänsterna mest aktivt (mätt i antal visningar). Detsamma gäller inte för Tumba gymnasium som i oktober 2015 har näst flest registrerade användare men inte samma omfattning avseende streamingar.

2015-10-29

Statistiken i tabell 3 visar inte hur många elever som får del av undervisningsmaterialet eftersom en (1) unik streaming vid ett tillfälle kan variera från att nå en enskild användare till en att nå hela skolklasser. Slutsatsen som kan dras av statistiken är att AVC:s utbud nyttjas väl av grundskolor i Botkyrka, men att användandet varierar mellan skolor.

Tabell 3. Antal unika streamingar på skolor i Botkyrka 2015

	Skola	Jan – Sep
Grundskola	Banslättskolan	507
	Björkhaga skola	763
	Borgskolan	494
	Broängskolan	811
	Brunnaskolan	284
	Eklidsskolan	284
	Falkbergsskolan	159
	Fittjaskolan Botkyrka	494
	Grindtorpsskolan	794
	Hammerstaskolan	322
	Karsby Inter. School	261
	Kassmyraskolan	957
	Kvarnhagskolan	431
	Malmsjö skola	644
	Parkhemsskolan	340
	Rikstens skola	421
	Storvretskolan	246
	Tallidskolan	212
	Trädgårdsstadsskolan	1832
	Tullingebergsskolan	782
Tunaskolan	843	
Gymnasieskola	S:t Botvids gymnasium	86
	Tullinge gymnasium	261
	Tumba gymnasium	507
Totalt		12 735

Av de 12 735 streamingar som gjordes på Botkyrka kommuns skolor under perioden januari till september 2015 avsåg:

- Radioprogram - 3 procent (ca 400)
- UR:s program - 59 procent (ca 7 500)
- AVC:s filmer - 38 procent (ca 4 800)

2015-10-29

4.4 Ekonomi och finansiering

AVC finansieras genom en avgift på 50 kr per elev och år (från förskoleklass till gymnasiet) och omsatte 1 148 400 kr 2014. Avgiften är densamma för alla skolor och har p.g.a. effektiviseringar inte justerats på tio år trots ökade kostnader för inköp och distribution av medier. Botkyrkas skolor är direktanslutna till AVC, men avtal tecknas separat med varje enskild extern skola. Det är minst fem skolor som har hört av sig den senaste tiden och vill skriva avtal med AVC. De har nekats anslutning i avvaktan på denna utredning.

Över hälften av verksamhetens intäkter kommer från externt anslutna skolor och AVC är beroende av den externa finansieringen för att inte ytterligare medel ska behöva tillskjutas utöver den summa skolorna idag betalar (exklusive lokalkostnaden som finansieras centralt). Denna beroendeställning skapar en viss sårbarhet för verksamheten och försvårar långsiktig planering. Ett exempel på detta är att Huddinge kommun som hade alla skolor anslutna till AVC valde att säga upp avtalet inför 2013. Detta medförde ett initialt ekonomiskt bortfall för AVC, men senare återanslöt sig ungefär hälften av alla skolor i Huddinge på egen hand.

Tabell 4. Kostnader för AVC år 2014

Utgiftspost	Summa kronor (ca)
<i>Fasta kostnader för AVC</i>	
SLI*	180 000
Leasingavgift för datorer och skrivare	4 000
Förbrukningsinventarier	12 000
Personalomkostnad	445 000
<i>Rörliga kostnader för AVC</i>	
Nya filmer samt förlängning av filmrättigheter	523 000
Övriga kostnader, t.ex. kurser, resor och förbrukningsmateriel	9 000
Totalt	1 173 000
<i>Därutöver</i>	
Internhyra lokal**	197 000

*I avgiften till SLI ingår streamingtjänst och programvarutjänst.

**Avgiften för lokalhyran ligger utöver AVC:s fasta och rörliga kostnader eftersom den finansieras centralt.

Filmer köps in för det överskott verksamheten redovisar efter att de fasta kostnaderna är betalda. Under 2014 köpte AVC rättigheter till nya filmer för om-

2015-10-29

kring 523 000 kr. I det ingick kostnader för förlängningar av filmrättigheter till de filmer som sedan tidigare finns i AVC:s utbud. De rättigheter som verksamheten köper in gäller i normalfallet fem år och som efter periodens slut förlängs de med en ny ”rättighetsperiod” till reducerad kostnad. Återkommande förlängningar behöver göras för alla filmer (förutom UR:s material). De rörliga kostnaderna för förlängning av filmrättigheter varierar därför över tid.

AVC bedriver sin verksamhet i Xenters lokaler. Utbildningsnämnden hyr en yta på totalt 287 m² varav AVC utnyttjar 117 m². Den årliga hyran för den del AVC använder uppgår till 196 794 kr per år. I kostnaden för lokalerna ingår städning, nätverk, larm, vaktmästarsupport, posthantering, sophantering, tillgång till kopiering och receptionstjänst.

4.5 Juridiska aspekter på avtal med externa skolor

AVC:s verksamhet började på 1990-talet som ett samarbete mellan Botkyrka kommun och Huddinge kommun. Efterhand har fler skolor från andra kommuner tecknat avtal direkt med AVC, se tabell 1 ovan. Avtalen är utformade som samarbetsavtal mellan AVC och skolorna. Något egentligt samarbete sker i praktiken inte eftersom AVC tillhandahåller verksamhetens tjänster till avtalspartnern mot en kostnad, utan motprestation.

Kommunallagen (1991:900) 2 kap. 1 och 7 §§ reglerar inom vilka områden kommuner får vara verksamma, kommuners så kallade kompetens. Angelägenheter som kommunen själv har hand om ska bl.a. vara av allmänt intresse och ha anknytning till kommunens område. I de flesta fall kan det inte anses vara av allmänt intresse för kommunmedlemmarna att tillhandahålla service till andra kommuner. I stället bör samarbetsformer utvecklas och varje kommuns deltagande stå i proportion till dess intresse.⁵ Samarbetet bör ske på huvudmannanivå för att kunna bli ett reellt samarbete.

Förutom att Kommunallagen kan begränsa kommuners handlingsfrihet på området finns det också en risk att konkurrenslagstiftningen medför begränsningar. Konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet är inte tillåten enligt 3 kap. 27 § Konkurrenslagen (2008:579).

---

⁵ SKL (2005) interkommunala avtal, samverkansavtal, sid 19

2015-10-29

Det finns ett rättsfall som gäller den konkurrensrättsliga delen av problematiken. Stockholms tingsrätt fann i en dom den 9 maj 2014 (mål nr T 9245-12) att Kommunalförbundet Mediecenter Jönköpings läns verksamhet inte var ägnad att snedvrیدا eller hämma konkurrensen. Mediecentret bedrev motsvarande AVC:s verksamhet och hade sålt tjänsterna vidare till andra kommuner och friskolor. Domen överklagades till Marknadsdomstolen som lämnat prövningstillstånd, men ännu har inget utslag meddelats (oktober 2015).

Det kan konstateras att AVC:s nuvarande avtalsförhållanden befinner sig i en juridisk gråzon och vid en eventuell rättslig prövning är utgången osäker. Detta bedöms inte utgöra något akut hinder för att fortsätta bedriva verksamheten som den ser ut idag.⁶ Utbildningsförvaltningen bör dock följa utvecklingen i rättspraxis.

4.5 Avtal med leverantörer och externa skolor

AVC har ett avtal med SLI sedan lång tid tillbaka. Avtalet bör ses över med anledning av att det är tecknat på fel nivå inom Botkyrka kommun. SLI fakturerar AVC baserat på antalet elever i de skolor som är anslutna till AVC. Uppgifterna hämtas från SIRIS (Skolverkets Internetbaserade Resultat- och kvalitetsInformationsSystem).

Även de avtal som AVC tecknat med externa skolor bör ses över med anledning av att de inte följer Botkyrka kommuns standard för avtal samt är tecknade på fel nivå.

5. Alternativ 1 – Behålla AVC i Botkyrka

AVC i Botkyrka är en väl etablerad verksamhet med en teknik som ligger i framkant och som idag kan erbjudas till en låg kostnad för Botkyrkas skolor tack vare att det finns externa medfinansiärer. I takt med att fler kommuner väljer att avveckla sina mediecentraler för att istället upphandla tjänsten finns det potential för AVC att utöka verksamheten.

---

⁶ Samråd har skett med kommunjurist Jannica Ifström 2015-09-28.

2015-10-29

För att kunna behålla AVC behöver verksamheten genomgå vissa förändringar, bl.a. bör avtalen och lokalfrågan ses över (se avsnitt 5.5 nedan).

5.1 Samarbete på huvudmannanivå

För att verksamheten inte ska vara organiserad som en renodlad köp och säljfunktion vore det bra om det gick att åstadkomma samarbete med andra huvudmän. Samarbetet skulle kunna bestå i att representanter från kommunerna gemensamt arbetar fram den pedagogiska inriktningen på det material som AVC ska tillhandahålla. Med fördel skulle den tekniska verksamheten fortstätt vara lokaliserad i Botkyrka. Det har, utan framgång, gjorts försök att åstadkomma samarbete med närliggande kommuner.

AVC äger inte rättigheter att överlåta filmerna. Om AVC avvecklas ska samtliga filmer återsändas till distributörerna och streamingrättigheterna upphör att gälla.

5.2 AVC:s lokaler och förråd

AVC:s lokal i Xenter är relativt stor. I takt med att antal utlån av fysiska filmer har minskat finns det nu anledning att se över hur stora ytor AVC fortsatt behöver för att kunna bedriva verksamheten.

Närmare hälften av de 117 m² som AVC har i Xenter idag utgörs av förvaring av fysiska filmer. En majoritet av filmerna finns tillgängliga digitalt vilket gör att de fysiska filmerna inte behöver vara lika lättillgängliga, utan skulle kunna förvaras på annat sätt.

I den resterande delen av lokalen i Xenter finns den tekniska utrustningen som används för redigering av filmer samt skapande och distribution av streamingfilmer. Det finns dessutom kopiatorer, skrivare och tre elektronickrack.⁷

Yteffektivisering kan göras både avseende den delen som används för arkiv och den som används för teknisk utrustning.

---

⁷ En rack är en typ av skåp eller ram som kan innehålla elektronisk utrustning som t.ex. DVD-spelare.

2015-10-29

Delar av det fysiska filmutbudet ligger idag magasinerade i ett förråd som utbildningsförvaltningen inte betalar någon internhyra för. I förrådet finns även gammal teknisk utrustning som inte används.

Utredningen föreslår att AVC-föreståndaren ges uppdraget att se över vilka filmer som kan rensas ut i förrådet och i AVC:s lokaler. Det kan vara möjligt att flytta delar av det fysiska filmutbudet från AVC:s verksamhetslokaler till förrådet för att frigöra yta.

Hyseskontraktet förlängs den 1 juli varje år och lokalerna har en uppsägnings-tid på sex månader före hyrestidens utgång. Om lokalerna i Xenter ska sägas upp måste det ske senast den 31 december för att kontraktet inte automatiskt ska förlängas med ytterligare ett år.

5.3 Endast streamade filmer hos AVC

Enligt utredningsdirektivet ska utredningen även undersöka möjligheten för AVC att endast använda streamade filmer. Vid inköp av streamingfilmer till AVC ingår det från vissa leverantörer en fysisk kopia. Dessa filmer går att sända tillbaka till leverantörerna och vid inköp av nya filmer går det att tacka nej till den fysiska kopian.

Vad gäller filmer av äldre slag finns dessa oftast bara som fysiska filmer. Det filmutbud som bara finns på fysisk media motsvarar ca 1 500 filmer och upptar en stor del av utrymmet i AVC:s lokaler. Även om mängden fysisk media är omfattande står dessa för en liten del av utlåningen, ca fyra utlåningar per månad.

Genom att avveckla de fysiska filmerna och endast erbjuda streaming av filmer skulle lokalytan kunna minskas ner, men det skulle innebära en marginell minskning av filmutbudet.

5.4 Brukarnas syn på AVC

För att försöka få en bild av Botkyrkas skolors behov av medialt stöd har en enkätundersökning genomförts och ett utkast av denna utredning sänts till samtliga rektorer på remiss. I båda fallen var svarsfrekvensen ytterst begränsad, vilket gör det svårt att dra några långtgående slutsatser. Det kan dock konstateras att filmer från UR används av samtliga respondenter i enkätundersökningen och var den filmtyp som användes mest regelbundet. De svar som kom

2015-10-29

in från remissrundan angav att AVC är värdefullt för pedagogerna, det är dock oklart om ett alternativ till AVC skulle kunna vara fullgott.

5.5 Förslag på åtgärder för AVC i alternativ 1

- Samarbete på huvudmannanivå istället för med enskilda skolor vore önskvärt.
- AVC:s lokalyta bör minskas ner.
- Filmer och teknisk utrustning som är föråldrad eller inte används ska rensas ut.
- Avtalen med leverantörer och externa skolor måste tecknas på nytt för att vara korrekta.
- AVC bör fortsätta att rikta in sig på streamade filmer.
- Fortsatt bevakning av utvecklingen i rättspraxis.
- Utbildningsnämndens delegationsordningen bör ses över för att eventuellt göras mer ändamålsenlig rörande tecknande av avtal.
- AVC:s organisatoriska tillhörighet inom utbildningsförvaltningen bör ses över.

6. Alternativ 2 – SLI Education

SLI Education har, precis som AVC i Botkyrka, ett rikt utbud och tillhandahåller ett stort antal filmer, TV- och radioprogram. SLI Education ger bl. a. tillgång till Utbildningsradions fulla sortiment. Det kan finnas skillnader i utbudet jämfört med AVC.

SLI har tillsammans med mediecentraler i Sverige utvecklat tilläggstjänsten Samsök – en utökad sökfunktion där användaren, förutom filmer, får sökträffar på artiklar i Wikipedia, den fria delen av NE.se och den fria delen av Landguiden. Samsök är något som även användarna via AVC i Botkyrka idag har tillgång till.

För att alla skolor i Botkyrka ska ha tillgång till medialt stöd bör ett kommunavtal i så fall tecknas. Då får samtliga skolor i Botkyrka, precis som idag, tillgång till medialt stöd.

Grundpriset för att använda SLI Education är 80 kr per år och elev (exklusive moms) – att jämföra med 50 kr för AVC. Det tillkommer inga övriga kostnader. Det finns omkring 9 050 elever (F-9) i Botkyrkas kommunala skolor och

2015-10-29

ca 2 400 elever på gymnasiet. Med en avgift på 80 kr per elev skulle det kosta ca 916 000 kr för att få tillgång till tjänsten.

Tabell 5. Översikt skillnad i avgift mellan SLI Education och AVC

	SLI Education	AVC
Avgift/elev	80	50
Antal elever i Botkyrka ca (F-9)	9 050	
Antal elever i Botkyrka ca (gymnasieskolan)	2 400	
Summa (kr)	916 000	573 000
Summa (kr) inklusive nuvarande lokalkostnad	916 000	770 000

7. Alternativ 3 – Nationalencyklopedin (NE)

Botkyrka kommun har ett löpande abonnemang med NE där innevarande period pågår till 2016-12-31⁸. Genom avtalet med NE har elever och lärare tillgång till flera funktioner däribland: ordböcker i moderna språk och 17 minoritetsspråk; uppslagsverk; e-språk där eleverna tränar läs- och hörförståelse i svenska, engelska, spanska, franska och tyska; IT för lärare som är webbaserade utbildningar med fokus på hur internet kan användas i utbildningen.

Förutom dessa funktioner finns dessutom tjänsten *NE play* som är en streamingtjänst för film och radioprogram. På samma sätt som AVC och SLI Education ger NE play elever och lärare tillgång till UR:s hela sortiment av film- och radioprogram (ca 18 000 titlar). Därtill finns "Filmnavet" som samlar omkring 200 faktafilmer för grundskolan samt 250 av BBC:s nyproducerade dokumentärfilmer för gymnasieskolan. För närvarande finns det däremot inga spelfilmer i sortimentet.

För innevarande abonnemangsperiod betalar Botkyrka kommun 364 578 kr per år (exklusive moms). Avgiften är differentierad beroende på elevernas ålder.

Eftersom Botkyrka kommun redan har avtal med NE finns det anledning att överväga huruvida AVC kompletterar NE eller om det faktiskt förhåller sig så att Botkyrka kommun tillhandahåller en tjänst för mycket. I detta sammanhang bör beaktas att AVC har ett större utbud av fakta- och spelfilmer.

---

⁸ Eventuell uppsägning sker senast 1 månad innan ny avtalsperiod. En avtalsperiod pågår under två år.

2015-10-29

För närvarande finns det ingen möjlighet för elever och lärare att ha tillgång till digitala böcker via NE.

Tabell 6. Översikt skillnad i avgift mellan NE och AVC

	SLI Education	AVC
Avgift/elev	Differentierad	50
Antal elever i Botkyrka ca (F-9)	9 050	
Antal elever i Botkyrka ca (gymnasieskolan)	2 400	
Summa (kr)	365 000	573 000
Summa (kr) inklusive nuvarande lokalkostnad	365 000	770 000

8. Sammanfattande jämförelse mellan alternativen

I tabell 7 nedan följer en jämförelse av olika faktorer som spelar in i valet mellan leverantörer.

Tabell 7. Sammanfattning av vägval mellan AVC, SLI Education eller NE

Faktorer	1. AVC	2. SLI Education	3. NE
Kostnad	770 000 kr*	916 000 kr	365 000 kr
Utbud	<ul style="list-style-type: none"> - Hela UR:s utbud - Ca 3 000 filmer - Lärarhandledning med hänvisningar till avsnitt i läroplanen 	<ul style="list-style-type: none"> - Hela UR:s utbud 	<ul style="list-style-type: none"> - Hela UR:s utbud - 200 filmer från Filmnavet - 250 filmer från BBC - Ytterligare 500 filmer lanseras i oktober 2015 - Begränsad lärarhandledning
Risikfaktorer Nackdelar	<ul style="list-style-type: none"> - Nuvarande avtal juridiskt tveksamma - Beroende av medfinansierare i nuvarande utformning 		<ul style="list-style-type: none"> - Missnöje hos skolor som är vana att använda AVC - Svårt att utreda skillnaderna i utbud mellan AVC och NE - Ingen tillgång till e-böcker och ljudböcker
Fördelar	<ul style="list-style-type: none"> - Etablerat i skolorna - Teknik i framkant - Möjlighet att få tillgång till e-böcker och ljudböcker via tilläggstjänst - Samtliga skolor är 	<ul style="list-style-type: none"> - Möjlighet att få tillgång till e-böcker och ljudböcker via tilläggstjänst 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillgängligt via V-klass - Botkyrka har redan ett centralt avtal med NE - Samtliga skolor är redan anslutna

2015-10-29

	redan anslutna - Utbudet anpassas efter skolornas behov - Möjligt att göra tillgängligt via V-klass		
--	---	--	--

* 197 000 kr avser lokaler och belastar utbildningsförvaltningen centralt, resterande betalas av skolor.

Om det fattas beslut om att avveckla AVC behöver inga extra medel för avveckling tillskjutas. Eventuella kostnader för återställning av lokalen eller sänring täcks av investeringskostnader och ryms inom ram. Likaså täcks flyttkostnader till annan lokal inom ram.

9. Utredningens bedömning och förslag till åtgärder

Utredningen gör den sammantagna bedömningen att det är mest motiverat att behålla AVC och genomföra vissa förändringar i verksamheten. Skälen till att behålla AVC är främst att det unika utbud som AVC har används i stor omfattning på skolorna och är mycket uppskattat.

Alternativ 2 – SLI Education utesluts som tänkbar leverantör av AV-tjänster framför allt med anledning av det höga priset och att leverantören inte bedöms tillföra något mervärde jämfört med AVC.

Botkyrka kommun har redan idag avtal med NE och erbjuder till viss del skolorna dubbla tjänster. AVC tillhandahåller ett större utbud av filmer, men såväl AVC som NE tillhandahåller filmer från UR. Även om UR:s urval är den största delen av utbudet hos båda leverantörerna utgörs 38 procent av streamingarna från AVC av det unika filmutbudet (jan-sept 2015).

Genom att avveckla AVC och behålla NE skulle en viss besparing kunna göras. Å andra sidan skulle då urvalet av undervisningsfilm begränsas markant i Botkyrkas skolor.

Den respons som kommit in från skolor har indikerat att AVC är uppskattat och av stort värde i undervisningen. Även de fackliga utskotten för gymnasieskola och grundskola meddelar att det är en önskan hos de fackliga medlemmarna om att AVC ska finnas kvar.

2015-10-29

AVC:s avtalsförhållanden med externa skolor befinner sig för visso i en juridisk gråzon, men detta bedöms inte behöva föranleda akuta åtgärder. Botkyrka kommun bör dock följa utvecklingen i rättspraxis.

Vissa åtgärder behöver vidtas avseende AVC för att fortsatt kunna driva verksamheten, se avsnitt 5.5.

10. Inhämtnade av verksamhetens syn på medialt stöd

10.1 Enkätundersökning

För att söka svar på vilken effekt en avveckling av AVC skulle få på undervisningen har lärare från sex grundskolor i Botkyrka svarat på en enkät om användning av streamade filmer via AVC.

Urvalet av skolor har gjorts utefter användningen av streamade filmer (se tabell 3) där två av skolorna använder tjänsten ofta (Trädgårdsstadsskolan och Broängskolan), två skolor mindre ofta (Brunnaskolan och Malmsjö skola) och två skolor sällan (Rikstens skola och Fittjaskolan). Rektor på respektive skola har vidarebefordrat enkäten till lärare och totalt har 10 respondenter besvarat enkäten. Lärare från grundskolans samtliga stadier har svarat och förutom moderna språk är samtliga ämnen/ämnesområden representerade i undersökningen. Den låga svarsfrekvensen gör att det är svårt att dra några säkra slutsatser om hur skolorna använder AVC, men svaren ger ändå vissa indikationer.

Respondenterna har bl.a. fått svara på frågan *vilken typ av film används i undervisningen* med svarsalternativen: film från Utbildningsradion (UR), annan undervisningsfilm eller spelfilm/långfilm. Enligt undersökningen är det filmer från UR som används mest regelbundet. Samtliga respondenter använder tjänsten och 4 av 10 svarar att de använder UR någon gång i veckan. Spelfilm/långfilm används mest sällan (tre respondenter uppger aldrig och fem någon gång om året).

Respondenterna fick också svara på en hypotetisk fråga om hur undervisningen skulle påverkas om AVC endast tillhandahöll UR:s sortiment. Fyra av tio lärare svarade att det inte skulle påverka deras undervisning alls medan sex respondenter svarar negativt (fyra ganska negativt och två mycket negativt).

Sammantaget uppvisar resultatet ingen enhetlig bild av vilken effekt en avveckling av AVC skulle få på undervisningen. Likaså är det vanskligt att dra

2015-10-29

några långtgående slutsatser på grund av de relativt låga antalet respondenter. Det kan däremot konstateras att filmer från UR används av samtliga respondenter i undersökning och var den filmtyp som användes mest regelbundet.

10.2 Utredningen på remiss

För att komplettera bilden av skolornas användning av AVC sändes ett utkast av utredningen ut med chefsbrevet den 14 september 2015. Rektorerne ombads att prata med sina pedagoger och återkomma med kommentarer.

Det kom in sex svar efter utskicket och det är svårt att dra några långtgående slutsatser av dessa precis som när det gäller enkätundersökningen. De svar som kom in anger att det finns ett behov av medialt stöd i Botkyrkas skolor men det är oklart var tyngdpunkten i användandet ligger och hur en förändring i det mediala stödet skulle påverka skolorna.

10.3 De fackliga utskotten

Frågan om medialt stöd i Botkyrkas skolor lyftes i utskott gymnasieskola i september 2015. Lärarnas Riksförbund gjorde då följande medskick:

”Vidare har vi hört runt kring behovet av att behålla AV-centralen för ny upphandling. Medlemmarna har starka önskemål om att det bibehålls. NE-tjänsten täcker endast en del av utbudet. Det används mycket av både elever och lärare är vår erfarenhet och LR förordar därför att detta behålls.”

Ärendet behandlades även i utskott grundskola den 14 oktober 2015, i protokollet från mötet noterades ”Fackliga förordar att behålla AVC”.

Referensförteckning

Sveriges kommuner och landsting (2005) *Interkommunala avtal, samverkans-avtal*

Skollagen (2010:800)

www.botkyrka.se/avc

Dom 2014-05-09 meddelad i Stockholms tingsrätt (mål nr T 9245-12)

www.marknadsdomstolen.se

2015-11-24

6**Särskild undervisningsgrupp med behandling
(UF/2015:203)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden godkänner att utbildningsförvaltningen, i samverkan med socialförvaltningen, från och med läsåret 2015/16, flyttar den särskilda undervisningsgruppen på Björkhagaskolan och gör en översyn av uppdrag och elevantal. Verksamheten bedrivs i lokaler i Rikstens skola och kommer organisatoriskt att tillhöra Rikstens from 2016-01-01.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har bedrivit särskilda undervisningsgrupper i samverkan med socialförvaltningen sedan år 2000. Björkhagagruppen som var en undervisningsgrupp för elever i år 1-9 på Björkhagaskolan har upphört. Trampolinen är efter en översyn av uppdrag och elevantal, en ny särskild undervisningsgrupp med behandling. Verksamheten ligger för närvarande organisatoriskt under Tunaskolan och bedrivs i lokaler i Riksten. Från och med 2016-01-01 flyttas verksamheten även organisatoriskt till Riksten.

Verksamheten samfinansieras och drivs i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltning. En styr- och ledningsgrupp med ansvariga chefer från båda förvaltningarna leder verksamheten och arbetar med att ta fram en gemensam uppdragsbeskrivning. Planeringen är att när Trampolinen är i full gång kommer det att finnas plats för totalt 15 elever i år 1-9. Personalgruppen består av både pedagoger och behandlare, vilket utifrån elevernas behov är av yttersta betydelse. Nuvarande lokaler i Riksten är inte tillräckligt stora för det antal elever som man planerar ska tillhöra verksamheten när den är i full gång. Arbetet pågår med att hitta en permanent lösning av lokalfrågan.

2015-10-28

Dnr UF/2015:203

Referens
Sara Andersson

Mottagare
Utbildningsnämnden

6. Särskild undervisningsgrupp med behandling

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner att utbildningsförvaltningen, i samverkan med socialförvaltningen, från och med läsåret 2015/16, flyttar den särskilda undervisningsgruppen på Björkhagaskolan och gör en översyn av uppdrag och elevantal. Verksamheten bedrivs i lokaler i Rikstens skola och kommer organisatoriskt att tillhöra Rikstens from 2016-01-01.

Sammanfattning

Utbildningsförvaltningen har bedrivit särskilda undervisningsgrupper i samverkan med socialförvaltningen sedan år 2000. Björkhagagruppen som var en undervisningsgrupp för elever i år 1-9 på Björkhagaskolan har upphört. Trampolinen är efter en översyn av uppdrag och elevantal, en ny särskild undervisningsgrupp med behandling. Verksamheten ligger för närvarande organisatoriskt under Tunaskolan och bedrivs i lokaler i Riksten. Från och med 2016-01-01 flyttas verksamheten även organisatoriskt till Riksten.

Verksamheten samfinansieras och drivs i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialförvaltning. En styr- och ledningsgrupp med ansvariga chefer från båda förvaltningarna leder verksamheten och arbetar med att ta fram en gemensam uppdragsbeskrivning. Planeringen är att när Trampolinen är i full gång kommer det att finnas plats för totalt 15 elever i år 1-9. Personalgruppen består av både pedagoger och behandlare, vilket utifrån elevernas behov är av yttersta betydelse. Nuvarande lokaler i Riksten är inte tillräckligt stora för det antal elever som man planerar ska tillhöra verksamheten när den är i full gång. Arbete pågår med att hitta en permanent lösning av lokalfrågan.

Bakgrund

Särskild undervisningsgrupp med behandling har funnits inom grundskolan sedan år 2000. Björkhagagruppen startade 2010. Innan dess bedrevs verksamheten i Norsborg och hörde organisatoriskt till Brunnaskolan. Samverkansparterna, utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen ser ett behov av att förändra och strukturera om verksamheten. Björkhagagruppen som

2015-10-28

Dnr UF/2015:203

var en undervisningsgrupp för elever i år 1-9 på Björkhagaskolan har upphört. Eleverna har sedan vårterminen 2015 slussats ut i andra skolformer.

Ny särskild undervisningsgrupp med behandling

Trampolinen är en undervisningsgrupp för elever i år 1-9, som har behov av särskilt stöd och undervisning i en mindre elevgrupp. Målgruppen är elever med skolsvårigheter i kombination med psykosociala svårigheter. Struktur och lärmiljö ska utformas så att varje elev kan utnyttja sin fulla kompetens och potential. Verksamheten bedrivs i samverkan mellan skola och socialtjänst. Personalgruppen består av både pedagoger och behandlare. Mot bakgrund av varje elevs behov är samarbetet mellan pedagoger och behandlare av yttersta betydelse.

Genom att driva en särskild undervisningsgrupp i egen regi kan kommunen undvika externa placeringar och upprätthålla närhetsprincipen. Ambitionen med de yngre eleverna är också att de ska gå tillbaka till ordinarie skolgång.

Trampolinen tillhör för närvarande organisatoriskt till Tunaskolan med Tunaskolans rektor som ansvarig. Från och med 2016-01-01 flyttas verksamheten organisatoriskt till Rikstens skola där man också har sina lokaler. Lokalerna i Riksten är inte tillräckligt stora för det antal elever man planerar ska ingå i verksamheten när den är i full gång. Arbete pågår med att hitta en permanent lösning av lokalfrågan.

Verksamhetens styrgrupp består av verksamhetschef för grundskola, verksamhetschef socialförvaltningens enhet för barn och unga samt verksamhetschef socialförvaltningens resursenhet. Utöver detta finns också en ledningsgrupp med ansvarig rektor, specialpedagogisk samordnare för grundskolan och ansvarig arbetsledare för Trampolinen.

Antalet elever är när Trampolinen är i full gång planerat till tre undervisningsgrupper om vardera fem elever, totalt 15 elever. Bemanningen är när Trampolinen är i full gång, planerad till en arbetsledare/familjebehandlare, ytterligare två familjebehandlare, fyra pedagoger, två fritidspedagoger/fritidsledare och två elevassistenter. Specialpedagog och psykolog från central elevhälsa kommer att finnas som stöd till verksamheten.

Verksamheten samfinansieras av utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen. Styr- och ledningsgruppen arbetar med att ta fram en gemensam uppdragsbeskrivning.

Mikael Caiman
Förvaltningschef

Susanne Englund
Verksamhetschef Grundskola

2015-11-24

9**Redovisning av delegationsbeslut (UF/2015:16)****Förslag till beslut**

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av beslutet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattar i huvudsak beslut i frågor som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning, kvalitet eller i principiella ärenden. Nämnden beslutar också om yttranden eller liknande till fullmäktige. Av praktiska skäl får andra ärenden inom utbildningsnämndens ansvarsområde delegeras till någon annan. Delegaten får då besluta å nämndens vägnar. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden för att tiden för överklagande kan passera och beslutet träda i laga kraft. På så sätt kan också nämnden följa hur delegaten utför uppdraget att besluta i nämndens ställe.

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

Bäverhyddan fsk, okt
Duvan fsk, okt
Ekonomistöd, okt
Fröhuset fsk, oktGrindstugan fsk, okt
Humlan fsk, okt
Karlavagnen fsk, okt
Luna fsk, okt
Lysmasken fsk, okt
Malmsjö juni, aug, sept, okt
Myran fsk, okt

2015-11-24

Dnr UF/2015:16

Myrstacken fsk, okt
Måsen fsk, okt
Nova fsk, okt
Nyängsgården fsk, okt
Rodret fsk, okt
Römossen fsk, sept
Solliden fsk, okt
Solroasen fsk, okt
Sörgården fsk, okt
S:t Botvids gymnasium, okt
Ugglan fsk, okt
Örnen fsk, okt

2015-11-13

Dnr UF/2015:16

Referens
Kristina Amnå

Mottagare
Utbildningsnämnden

9. Redovisning av delegationsbeslut (UF/2015:16)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av beslutet.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden fattar i huvudsak beslut i frågor som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning, kvalitet eller i principiella ärenden. Nämnden beslutar också om yttranden eller liknande till fullmäktige. Av praktiska skäl får andra ärenden inom utbildningsnämndens ansvarsområde delegeras till någon annan. Delegaten får då besluta å nämndens vägnar. Alla beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till nämnden för att tiden för överklagande kan passera och beslutet träda i laga kraft. På så sätt kan också nämnden följa hur delegaten utför uppdraget att besluta i nämndens ställe.

Förvaltningen anmäler följande listor över delegeringsbeslut:

Bäverhyddan fsk, okt
Duvan fsk, okt
Ekonomistöd, okt
Fröhuset fsk, okt
Grindstugan fsk, okt
Humlan fsk, okt
Karlavagnen fsk, okt
Luna fsk, okt
Lysmasken fsk, okt
Malmsjö juni, aug, sept, okt
Myran fsk, okt
Myrstacken fsk, okt
Måsen fsk, okt
Nova fsk, okt
Nyängsgården fsk, okt
Rodret fsk, okt
Römossen fsk, sept
Solliden fsk, okt

2015-11-13

Dnr UF/2015:16

Solroasen fsk, okt
Sörgården fsk, okt
S:t Botvids gymnasium, okt
Ugglan fsk, okt
Örnen fsk, okt

2015-11-24

10

Anmälningsärenden (UF/2015:15)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av följande handlingar:

Skrivelser

Avslutade ärenden

- Skolinspektionen anmälan om skolsituationen för en elev vid Tumba gymnasium (UF/2015:116)
- Skolinspektionen anmälan om situationen för ett barn på Vreta förskola (UF/2015:117)
- Arbetsmiljöverket inspektionsuppföljning tillsyn arbetsmiljö skolor och förskolor 2015 (UF/2015:25)
- Överklagan om tilläggsbelopp Stockholms tillskärarakademi gymnasieskola (UF/2015:28)

2015-11-16

Dnr UF/2015:15

Referens
Sara Andersson

Mottagare
Utbildningsnämnden

10. Anmälningsärenden (UF/2015:15)

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar till protokollet att nämnden har tagit del av följande handlingar:

Skrivelser

Avslutade ärenden

- Skolinspektionen anmälan om skolsituationen för en elev vid Tumba gymnasium (UF/2015:116)
- Skolinspektionen anmälan om situationen för ett barn på Vreta förskola (UF/2015:117)
- Arbetsmiljöverket inspektionsuppföljning tillsyn arbetsmiljö skolor och förskolor 2015 (UF/2015:25)
- Överklagan om tilläggsbelopp Stockholms tillskärarakademi gymnasieskola (UF/2015:28)